Matiyu
Ngago Wazono Matiyugu Yisuyegi Langai Lende Mizara

1 Yisu Kilisigi yeligagangmekki yeikyeng kapiya
yeikyengkirikke lende miza. Yisu King Ngai Taw-
itigi mareknngangwiliyaga nak, keya Abalamgi
mareknngangwiliyaga nak.

2 Abalamgi marekpek Isak, keya Isakki
marekpek Yakop. Yakopgi marekwili Yura keya
pigi si keya sakwili.
3 Yuragi marekyau Perese keya Sara, piyaugi
panumele Tema. Peresegi marekpek Eserong,
keya Eserongki marekpek Lam.
4 Lamgi marekpek Aminarap, keya Aminarapgi
marekpek Nasong, keya Nasongki marekpek Sale-
mong.
5 Keya Salemongki marekpek Powasi, pigi panu-
mele Leyap. Powasigi marekpek Obek, pigi panu-
mele Lutu. Obekki marekpek Yesi,
6 keya Yesigi marekpek Tawiti Yudawiligi King
Ngai wiziyabek.

King Ngai Tawitigi marekpek Solomon, pigi
panumele were yombu Uraya meibek weiya wiz-
iyamele.
7 Keya Solomongi marekpek Liyabowa, keya
Liyabowagi marekpek Abaisa, keya Abaisagi
marekpek Esa.

8 Keya Esagi marekpek Siyosapak, keya Siyosapakki marekpek Yora, keya Yoragi marekpek Usaya.
9 Keya Usayagi marekpek Yotam, keya Yotamgi marekpek Eyasa, keya Eyasagi marekpek Esekaya.
10 Keya Esekayagi marekpek Manase, keya Manasegi marekpek Amoso, keya Amosogi marekpek Yosaya.
11 Keya Yosayagi marekwili Sekonaya keya pigi si keya sakwili. Sekonaya wik wizigeya yombanu ngabelak Pabilong meibekka ngai mizi yongomo miziwiligu kayima logo Isileiliwili kiling ngai kela logo Isileili yongkambanu mabuwili pongo ngabelak Pabilong meibekke iza orowei kambela logo pulogo puwili yombanu ngaiwiliyegi yawe kunengkeyeng yeik mizageya koya.
12 Isileili yongkambanuwili pongo ngabelak Pabilong meibekke kanda pulogo puwili koya logo Sekonayagi marekpekki yeikta Siyatiyek meibek wazamiya. Keya Siyatiyekki marekpek Serabebek.
13 Keya Serabebekki marekpek Abayak, keya Abayakki marekpek Elayakim, keya Elayakimgi marekpek Eso.
14 Keya Esogi marekpek Serok, keya Serokki marekpek Ekim, keya Ekimgi marekpek Elayata.
15 Keya Elayatagi marekpek Eliyasa, keya Eliyasagi marekpek Matang, keya Matangki marekpek Yakop.
16 Keya Yakopgi marekpek Yosep, Yosep pok Maliyagi kerekpubek, Maliyamolo Yisugi panumele. Keya Yisu Kilisibek meibek, Mesiya An-

otogo yawe pigi teni yaliya wazayagi pura mizi-
weki sawiyabek.

17 Togo yombu pongo Abalamyaga paka
Tawitiyegi puwiligu mango keya koyang wazaya
puwili meleyau keya pongo ingenazikka
mangobektau ono. Keya yombu Tawiti
wazamiyaraga Isileili yongkambanuwili
ngabelak Pabilong meibekke ngaiwiliyegi
yawe kunengkeyeng yeik miziweki iza orowei
kambela puwekke mango keya koyang
wazaya puwili mabilik meleyau keya pongo
ingenazikka mangobektau ono. Keya puraga
Yisu wazamiyaragi pulogo mango keya koyang
wazaya puwili meleyau keya pongo ingenazikka
mangobektau ono mabilik.

18 Yisu Kilisigi wazamiyara pelik lewagela,
Pigi panumele Maliya Yosep weiweki yawi
sawiyamele kapura piyau weiyagine were
Anotogi Kung Walekpokko pi mandik kogo sibene
kelemiya.
19 Pilik kelemiya logo ngago Maliya mandik
kogo kisi puragi Yosep pigi yawi sawiyabokko
kerewiya logo piyaugi sawiya pura pi
ngeliweki miza kapura Yosep pangkabek keya
yongkambanuwiligi wirege Maliyayegi kendek
ngago meiyagirikki pi kiyebuk kopong piyaugi
yawi sawiya purik liwik ngeliweki nobiyeng
miza.

20 Pi pilik mizagirikki kumulageya wiziya logo
iwek kola logo wangakka Yemizibekki angelaw-
iliyaga nak piyegi tabunda logo angelabokko

piyegi pelik meiya, Yosep, Tawitigi yeligagang-
mekkabek, kerewiye. Maliya yongok nugumele
weiyagirikki kiyebuk mizi nagani, purik Anotogi
Kung Walekpokko yenge pigi yaga mandikpek
wazamiya kani.
21 Pi mandik nak wazamiyagi kani logo nugu
yeik pugura Yisu meimo. Yeik Yisu mei puragi
solorik, Yaliya wazayibek, kai, logo pi yongkam-
banu puguwili kaile puwiligiyengki kozandaga
yaliya wazayagi logo puwili ngereke Anotoyegi
iza orowei wiriyagibek legi nugu yeik pugura Yisu
meimo, meiya.
22 Pilik lewagela piyeng mabiyeng ngago koka
walaka Anoto Yemizibokko Isaya mana logo
Isayago yongkambanuwiliyegi kozak yeiya
piyeng logo weik ngizi wameik lewagelaweki
mizi.
23 Kerewiyi, yongok nawekke yombu nak kilindau
iwek kola ono namele mandik nak kogo
sagi, logo mandik nak wazamiyagi,
logo yongkambanuwiligu yeik pugura
Emanuwele meiyagi. *Isaya 7:14*
Yeik Emanuwele puragi solorik pelik, Anoto teni
kiling yolu.
24 Togo Yosep yangalektawekke Yemizibekki an-
gelabokko piyegi mizimo meiya pilik pi miza logo
Maliya weiya.
25 Kapura pi Maliya kiling piyau yongkambu
miza ono, piyau yeik koya weik pi mandikpek
wazamiya, logo Yosepgu yeik pugura Yisu meiya.

2

1 Yisu ngabelak Yudaya meibekke

yereng Petelem meirage wazamiya. Yisu wazamiyawekkerik King Ngai Elodogo ngabelak Yudaya meibekkewiliyegi ngai wiziya. Keya Elodogo ngai wizigeya yombu yemane kangka yemaneyeng kiling nawili logo pelewewiliyegi iwaka panuwili, panga koweige yokmek lewagela laga panga yereng Yirusalem meiragi kayima logo pelik nguk yeiya, Mandik yaka wazamiya logo Yudawiliyegi King Ngaigibok talege?

2 Purik tonuwa yawe pelewewiliyegi pakelira mizageya tagogei tonuwago pelewe yemane namele paka yokmek lewagela laga yabekelege pakela logo ngai nak wazamiya purik tonuwago iwaka logo teni pigi ingewerege ingeyeng laliya logo yeik pugura yongolok meiweki, keya piyegi ya kumuliweki kayimawili, legi tonuwa pi talege yolu miza purikki iwakaweki, yeiya.

3 Pulaga King Ngai Elodo ngago puragi langai kerewiya logo pi wilek ngelek kumula, purik nakko yawe pugura weiyagi purikki pi kulili legi pi wilek ngelek kumula. Keya yongkambanu Yirusalem pulogowili mabuwili mabilik miza.

4 Tegi Elodogo Yudawiligi yombu Anotoyegi kolak miziwiligi ngaiwili keya yombu Mosegi lo piyengki waligeleyiwili menalege ngago yeiya logo puwili wawere ula logo pulaga pugu puwiliyegi pelik nguk yeiya, Kilisibek talege wazamiyagi?

5 Pilik kai legi puwiligu pelik meiya to mela, Pi ngabelak Yudaya meibekke yereng Petelem meirage wazamiyagi, purik yombu Anotoyaga ngagora weiya logo kozak kisawiliyaga nak yeikta Maika meiyabokko Kapiya Walektikke

lende mizarik pelik,

6 Ngabelak Yudaya meibekke yereng Petelem meiraga ngai yemane ngaigi nak lewagi kani. Pok Isileili yongkambanu nogowiliyegi ngaigibek. Piliktikki wiyeke ni yereng Petelem meira, yerengyeng mabiyengka yemane panu wiziyagi. *Maika 5:2*

Maikago pelik lende miza, meiya.

7 Pulaga Elodogo yaka yombu yemane kangka yemaneyeng kiling puwili menalege ngago yeiya logo puwili pi kiling liwik wawere ula logo pugu puwiliyegi talikwekke pelewemele lewagela wizigeya puwiligu pakela miza purikki nguk yeiya.

8 Tegi puwiligu piyegi kanga nara meiya to mela logo pugu puwiliyegi pelik yeiya, Mena, inuwa pongo Petelem yerengke kambelizo logo mandikpekyegi waberek panu welizo logo inuwago pi yolok ngela puwekke purik mabura ngereke yorik neyegi kozak neizo, logo nogorau kanda pigi ingewerege ingeyau laliya logo yeik pugura yongolok meiweki kani, yeiya. Pilik yeiya logo pugu puwili weik wezayela.

9 Togo puwili weik kambela logo puwili tagoneige puwiligu pelewe yemane puwiligu ulogo paka yokmek lewagela laga yabekelege pakelamele ngereke pakela logo pelewemolo puwiligi ngalengale kanda i mandikpek yolumakke ngalege wila wiya yolu.

10 Puwiligu pelewemele wila wiyarikki pakelawekke puwili wilikwilik yemane panu miza.

11 Pilik miza logo puwili imakke yeke ige kiliya
la logo mandikpek yali panu Maliya koyilege
pakela logo yeik pugura yongolok meiweki
puwili ingegere puwiligiyeng laliya logo piyegi
ya kumula koya. Pilik miza logo puwili kik
puwiligiyengka watabi managi nayeng weiya
logo mana, logo koli nayeng keya kamba kukngizi
keli nayeng keya weli kukngizi keli nayendau
mana.
12 Puwili pilik miza logo pulogo wokpok iwek
kola. Puwili iwek kola koyigeya Anotogo puwili
wangak nara yana logo wangak puraga Anotogo
puwiliyegi Elodoyegi kando nagani, yeiya legi
puwili kazing namek neing yereng ngezewiligi-
rage kandobela.

13 Puwili kuna wizigeya Yosep iwek kola
tawizeige wangakka Anotogi angelawiliyaga
nak piyegi tabunda logo piyegi pelik meiya,
Kerewiye, Elodogo ami puguwili wezayelagi
logo mandikpek uliweki welagi legi nguk
namizi yangalek meiya logo mandikpek yali
panu iza orowei pongo ngabelak Isip meibekke
kazi kambele. Pulogo wiziya nogo pulumeng
wizamiweki kai puwekke ngabelak Isip meibek
wiya logo yo, kayimi nangine, meiya.
14 Tegi Yosep nguk namizi yangalek meiya logo
kusarikke mandikpek yali panu iza orowei nga-
belak koweige Isip meibekke kangweki kambela.
15 Kanda pulogo morok koya Elodo ibeng.

Togo pilik miza pura ngago koka walaka Anoto
Yemizibokko yombu ngagora Anotoyaga weiya
logo kozak kisawiliyaga nak Osiya meiyabek

mana logo Osiyago kozak kaiya pura logo weik ngizi wameik lewagela,
Nogo negi Marekpek ngabelak Isip meibekka ngago meiya logo pi kayima. *Osiya 11:1*

16 Togo yombu yemane kangka yemaneyeng kiling puwili kazing kalogomok naleweng neing kandobelarikku piyegi ikuyogorik kelemiya logo Elodogo purikki keriyawekke pi sisik panu miza logo Yisu uliweki kumula wizimowei pugu amiwiliyegi ngago nara yana logo mandik yereng Petelem meiragewili keya yereng mereke piyengke kirisimasi neyau keya songono kulengke ngai miza yolu puwili mabuwili yeliweki yeiya, purik pugu yombu yaka kangka yemaneyeng kiling puwiliyegi pelewemele talikwekke pakela yeiyawekke puwiligu kanga meiya to mela puragi, iwaka wizimowei kopong Elodogo mandik kirisimasi neyau keya songono kulengke ngai miza yolu puwili yelizo, yeiya.
17 Togo kazing mabilikmekke ngago yombu Anotoyaga ngagora weiya logo kozak kisawiliyaga nak Seremaya meiyabokko koka walaka ngago kaiya pura weik ngizi lewagela.
18 Yereng Lama meirage ngago si meiya meli pilik ngago si meiya meli purik ingkeya ngabik miziwiligu.
Yongok Iresel meimelegi yango keya mareknngangwiligu puwiligi mareknngangwiliyegi ingkeya ngabik mizi.
Nawiligu puwiliyegi yalek ngago yei kapura pangka ono, purik mandik puwiligiwili mabuwili weik ibeng. *Seremaya 31:15*

Koka walaka Seremayago pilik lende mizara kele kapura weik mandikwili yela puwekke ngago pura ngizi lewagela.

19 Togo Yosep keya Maliya keya Yisu ngabelak Isip meibekke koyima logo koya King Ngai Elodo ibeng. Pi ibeng wizigeya wok nakka Yosep iwek kola tawizeige Yemizibekki angelawiliyaga nak ngabelak Isip meibekke piyegi wangakka tabunda wizigeya pelik meiya,
20 Kerewiye, yombu ulogo mandikpek uliweki mizibok ulogo ibeng mena yangalek meiya logo mandikpek yali panu iza orowei paka ngabelak Isileili meibekke kang yongobele, meiya.
21 Tegi Yosep yangalek meiya logo watabi orowei kangkiyeng kangkere miza logo mandikpek yali panu kiling ngereke Isileili ngabelakpekke kang yongobela.
22 Kapura pi ngago King Ngai Elodogi marekpek yeikta Akeleya meibokko pigi mangobekki yawe ngabelak Yudaya meibekki ngai wiziya pura weiya puragi kerewiyawekke pi pulogo yolugirikki kulili miza. Angelabokko Yosepyegi wangakka ngereke Petelem yerengke yo nagani meiya legi pi ngabelak koweige yeikta Kalili meibekke
23 yereng Nasarete meirage kambela logo kanda pulogo wiziya. Pugu pilik miza logo ngago yombanu Anotoyaga ngagoyeng weiya logo kozak kisawiligu koka walaka kisa pura weik ngizi lewagela.

Puwiligu piyegi langai pelik kisagi, Pi yereng Nasarete meiragabek, kisagi.

3

1 Togo puwekke Yowan kaimelibek ngabelak
Yudaya meibekke paka kurung yeikwekke
lewagela logo weik yongkambanuwiliyegi
ngagora yana.
2 Pugu puwiliyegi pelik kozak yeiya, Anotogo
ngai pugumekki ngai wiziyagi pura weik mereke,
legi ini kaile inugu miziyengki kuneng mizizo
keya kazing kaile inuguyengka kowiti mizizo keya
wilek kang inuguyeng Anotoyegi sawelizo, yeiya.

3 Koka walaka Isaya yombanu Anotoyaga
ngagora weiya logo kozak kisawili logo
Poropekwili meiwiliyaga nakko ngago yombu
nakyegi langai pera pelik kaiya,

Yombu nak lewagelagi logo paka kurung
yeikwekke wizimowei ngalizi pelik
yeiyagi, Yemizibek lewa legi kazing inugu
miziyeng waberek mizizo keya wilek kang
inuguyeng pangka pangka mizizo. Kazing
pilikmekke inugu kazing Yemizibekkimek
kangkere mizi, yeiyagi, kaiya. *Isaya 40:3*

Togo yombu Isayago kaiyabok Yowanyegi kaiya.
4 Keya Yowan poropek kokawiligu nalik koya
mabilik wiziya. Kagorik pugu wakiyayeng pelik,
pi liyeng Kamelmek meimekki lekpekka narik
walamiya logo wakiya, keya pugu wata korik
narikka pikang nak keremiza logo wangka
waliya. Ngeragi puguyeng komuwili keya
ngirung yengelei ngezege piyeng logo pi pilik
wizagoma.

5 Yongkambanu yereng yemane Yirusalem
meiragawili keya ngabelak Yudaya meibekke

yereng piyengkawili keya kai Yolodang meilingke
mereke yereng piyengkawili Yowanyegi kambela.
6 Piyegi kanda pugu kairagi puwili kerewiya
logo puwiligu kaile mizayengki Anotoyegi
kimeike kozak meiya logo Yowangu puwili pongo
kai Yolodang meilingke kaimela.
7 Togo yongkambanu kolokngagonowili piyegi
kaimeliweki kayima kapura pugu yombu Pal-
isiwili meiwili keya yombu Sadusi mei kolokn-
gagonowilirau piyegi kaile kumulayeng kiling
kayimarikki pakelawekke pi sisik miza. Yombu
Palisiwili meiwili yombu Yuda kangka yemane
Mosegi lo mabiyengki waberek panu kiriwei
keya puwiligi yelibungang kokawiligi ngago yo-
gongyengkirau kozang panu kiriwei mizi mizi-
wili. Keya yombu Sadusiwili meiwili yombu Yuda
Mosegi loragi kiriwei mizi kapura puwili pelik
kisiwili, Yombanu nak ibeng purik kung pugubek-
tau ibeng logo pi ngereke yangalektagi ono, kisi-
wili.
Togo Yowangu Palisi keya Sadusi puwiliyegi
pelik yeiya, Igali. Ini mabuwili kemale yenge
kuzingikyengke yungke tagogei yeziyengko
ngora mela nelegi kazi kangwili kelik. Takko
iniyegi Anotogo kalike yombanu mamokki
kazing miziyengki ngagozak keleyagi yeiya logo
kaile mizayengki sisik pugura yemane kopong
ngangang yanagirikki kozak yeiya logo inugu
kumularik Anotogo ini ngangang yana nelegi ini
neyegi kaimeliweki kayima ma talik?
8 Ini pilik mizagi keli purik were ini kaile in-
ugu mizi piyengki kuneng miza logo kazing kaile
inuguyengka kowiti miza logo Anotoyegi sawela

koyimowei Anotoyegi kazing wazono mizi piyeng
mizi logo teni mabuwili kimeike pakela logo nogo
ini kaimelagi.
9 Keya ini makngezego nakko nakyegi meiya
yongomo mizi, Teni Abalamyaga kayimawili legi
teni ulogo Anotoyegi sawela, kisi nagani. Anotogo
king peyeng ngizi Abalamgi yango keya mareknngangwili miziweki kowitagi keli kesak pi pangka.
Abalamyaga kayima purikki ngago ono kapura
were kaile inuguyengki kezanga mana logo wilek
kangyeng Anotoyegi saweli.
10 Ini yengeleiyeng kelik, yombanu nak
ngezebokko pakeliraige yengelei nalei yengelei
wilek wazonoyeng wira meli ono puwekke purik
mabura pi yenge sologe winilekko kira logo panga
yezizikke waliya wezamiyagi. Anotogo iniyegi
pilik mizagirik mereke.
11 Nogo yongkambanu wilek kang puwiligiyeng
kaile miziyengka Anotoyegi kowitawili kai
yeikpokko kaimeli kapura kalike yombanu nak
lewagi. Kozang pugura keya yawe pugurago
nogo mizi peyeng ulagi. Ne pokyaga kulengke
logo nogo kumularik yeik nogora yeik puguraga
kulengke panu, keya yeik pugura nogoraga
ngalege panu. Pokko ini Anotoyegi kowita puwili
Anotogi Kung Walekpokko yenge yungke kola
wizeibene keleyagi keya ini nawili Anotoyegirau
kowita ono puwili, pugu yezizikke yenge yungke
wezayelagi.
12 Pugu yombanuwiliyegi mizagirik iwing
yaweleigi mangobokko iwing yawe puguleige
mizagi mabilik. Yaweleigi mangobek iwiyeng
menalege kili tiya logo limiza logo iwing

ngiziyeng kebangkelagi kapura lekyeng wezamelagi. Mabilik kalike lewagibok yombanu ngizi puguwili kebangkelagi kapura yombanu pigi onowili panga yezi kusagi onozikke wezayelagi, yeiya.

13 Pilik mizageya keya Yisu ngabelak Kalili meibek wiya logo kai Yolodang meilingke Yowangu pi kaimeliweki kambela.
14 Kapura Yowangu Yisu piyegi lewarikki pakelawekke Yowangu Yisuyegi pelik meiya, Nogo ni kaimeli purik pangka ono, nugu kele, ne kaimeli purik pangka.
15 Pugu pilik kai legi Yisugu kanga pelik meiya to mela, Mabilik, weik nogo kai puragi kiriwei mize. Pilik mizi purago towa Anotogo miziweki kai piyengki kiriwei panu mizagi, meiya. Tegi Yowangu, Ei, meiya logo Yisu kaimela.
16 Yisu kailingka tabunda yo yabekeya ngizige pugu tapakeleige pura paka ngalege lemengki kandik tiya logo Anotogi Kung Walekpek winak Kuwemimimek kelikmek piyegi yerageya logo kanda piyegi wiziya.
17 Pulaga Anotogi kilirago paka ngalega pelik kai, Pok negi Marek nogo keli panubek. Ne piyegi wilik, kaiya.

4

1 Pulaga Anotogi Kung Walekpokko Yisu miza orowei paka kurung yeik nawekke Sadang kere-wawiliyegi ngaibokko Yisu kaile mizibene yang kelemiweki miza orowei kambela.

2 Pakalege kanda pi pulogo wok yombu neyau
tikinda piyeng keya kusage piyendau pi ngeragi
na ono wizagoma logo Yisu weik yagasi miza.

3 Pi yagasi legi Sadangko piyegi kanda pelik
yang kelemiya, Ni Anotogi Marekpek mabura
nugu king peyengki yeiya logo ngeragi wezayeng
niweki kowite, purik mabura ni Anotogi Marek
ngizi panubek purik ne iwakagi, meiya.

4 Kapura Yisugu pelik meiya to mela, Anotogi
Kapiya Walektikke yungke lende mizarik pelik
kai,

Yombanubek ngeragi nirikku keke wik yolugi
ono, pilik segeya yombanubek ngago An-
otogo kai piyeng mabiyengki kiriwei purik
pi wik yolugi, *Utoronomi 8:3*

kai kani logo ne kingyengki yeiyagi ono, meiya.

5 Pulaga Sadangko Yisu paka Yirusalem yereng
yemane Yudawiligu yereng walekta mizirage
miza orowei kambela logo paka ngalege panu An-
otogi i walek yemanemakke pi luweza wazamiya

6 logo pelik meiya, Ni Anotogi Marekpek
mabura pelega pongo ngabelakke perakta kawiye
wale, purik Anotogi Kapiya Walektikke yungke
lende mizarik pelik kai,

Anotogo angela puguwili niyegi waberek ngai-
weki wezayelagi.

Keya mabeliktau kai,

Inge panuyaurau ngangang miza nelegi puwiligu
ni kebangkelagi. *Ingi Sam 91:11,12*

Pilik kai legi pelega perakta kawiye wale logo
angelawiligu ni kebangkeli purikki nogo pakela
logo ni Anotogi Marek panubek miziweki, meiya.

7 Kapura Yisugu piyegi pelik meiya to mela,
Anotogi Kapiya Walektikkerau mabilik lende
mizarik pelik kai,
Nugu Anoto nigi Yemizibekyegi yang kelemi na-
gani, *Utoronomi 6:16*
kai kani logo ne perakta kawiye walagi ono,
meiya.
8 Pulaga Sadangko Yisu miza orowei lewak
ngalege panu nakke kambela logo kanda
pulogo ngabelakpekke piyeng mabiyeng
keya yongkambanu piyengke yoluwili keya
yombu ngai puwiliyegi ngaiwili kiling watabi
wazonoyengki waligelemiya logo Yisugu pakela.
9 Pilik miza logo Sadangko Yisuyegi pelik meiya,
Tamizeige yeik nogora yongolok meiweki ni
neyegi ingegereyau laliyi keya neyegi ya kumuli
puwekke purik mabura nogo ni watabi nugu
pakeli piyeng mabiyeng nanagi, meiya.
10 Kapura Yisugu piyegi pelik meiya to mela,
Anotogi Kapiya Walektikke yungke pelik kai,
Ni Anoto Yemizi nugubekki yeikta yongolok mei-
weki ingeyau laliyi keya piyegi ya ku-
mulimo keya yawe pi wamenakpekki pura
keke mizimo, *Utoronomi 6:13*
kai kani logo Sadang, ne ngago nugu kai pura
mizagi ono legi kazi kune, meiya.
11 Pulaga Sadang Yisu wezamiya logo weik wiz-
igeya Anotogi angelawili kanda Yisuyegi waberek
ngai koya.

12 Togo Yowan kaimelibokko King Ngai
Elodoyegi kaile pugu mizayengki kozang kozak

meiyarikki wiyeke Elodogo Yowan wigirimakke wazamiya. Yisu purikki kerewiyawekke pi ngabelak Yudaya meibek wiya logo pongo ngabelak Kalili meibekke kambela.

13 Pi yereng Nasareterage yoluweki kambela ono, pi yereng Kapaneyam meirage yoluweki kambela. Yereng pura kai kolamiya Kalili meibekke mereke yolura keya pulogo koka walaka yombu Sebulongki yeligagangmek keya yombu Natalaigi yeligagangmek koya kopong kabelak puragi yeikta Sebulong keya Natalai mei.

14 Togo Yisugu pulogo pilik kang pura ngago koka walaka yombu ngagora Anotoyaga weiya logo kozak kisawiliyaga nak Isaya meibokko pelik kaiya pura weik ngizi lewagela,

15 Ngabelak Sebulong keya Natalai mei, kai kolamiyabekki mereke wizigeya, ngabelak kai Yolodang meilingka pangazuwage pulumengke, Kalili meibekke yombanu Yuda onowili yolu.

16 Yongkambanu pulumengke yolu puwili kusa panurikke yoluwiligu wilangka ngaiwak yemane narik pakela logo wilangka purik yongkambanu kazing kumbekki Anotoyegi leweng ibeng puwiliyegi ngaiwak wiya yolu. *Isaya 9:1,2*

Togo Yisu pulumengke yoluweki kambelawekke, ngago Isayago kaiya pura weik ngizi lewagela.

17 Pulagarik Yisu weik pulogo yongkambanuwiliyegi ngagora yani. Pugu puwiliyegi pelik yeiya, Anotogo ngai pugumekki ngai wiziyagi pura weik mereke mena ini kaile inugu mizayengki kuneng mizizo keya kazing kaile

inuguyengka kowiti mizizo keya wilek kang inuguyeng Anotoyegi sawelizo, yeiya.

18 Wok nakke Yisu kai kolamiya Kalili meibekke kerelemekke wei mizi tagoneige, pugu yombu ingini neyau pakela, piyau Simong yeik nara Pita, keya pigi sakpek Enduru logo piyau kaibekke kik kawekkik wezamelageya koyilege, purik piyau yawe kik kawek yemaneyengke watabisi uli keya kingyengki ngane yanirage miziyau.
19 Yisugu piyauyegi pelik yeiya, Ne kiling saweliweki kiriwei koli, nogo yaliyegi yawe yongkambanuwili neyegi ngizi panu kumulibene iza oroweigi puragi waligeleyiweki.
20 Pilik yeiya logo piyau nguk namizi kik kawekyeng wila mela logo Yisu kiling saweliwei kiriwei kuna.
21 Puwili pulaga songono nangezi kanda pura pugu Sebetigi marekyau Jems keya Yowan pakela. Piyaugi mangobek Sebeti piyau kiling wangleige ngalege kik kawek puwiligiyeng keremizageya koyilege. Yisugu pakela logo piyauyegi, Ne kiling yawe miziweki koli, yeiya
22 logo piyaugi mangobek nguk namizi wangleige ngalege mabulogo wezamiya logo piyau Yisu kiling saweliwei kiriwei kuna.

23 Togo Yisu puwili kiling ngabelak Kalili mabokko yongomo mizageya wizimowei Yudawiligi i walek songonoyengki la logo Yisugu yongkambanu wawere uliwiliyegi ngago wazono Anotogo ngai pugumekki ngai puragi kiliyagi puragi kozak yeiya, Keya pugu yongkambanu

kemegeme nalangai nalangai mizi puwili keya
ngangang mizi puwili yombiyangai wazaya.
24 Togo Yisugu miziyengki wiyeke yenge
ngabelak Siriya meibekke yeik pugura yemane
lewagela logo ululu miza mela. Piliktikki kandik
yongkambanuwiligu piyegi yombanu kemegeme
nalangaiyengko mizi puwili keya yombanu
ngangang mizi puwili keya yombanu kerewa
yenge puwiligi yungke ngaiweki kiliya yolu
puwili keya kemegeme piyeng keya walimekka
mizi puwili keya yombanu inge keya meleyeng
ibeng puwili mabuwili iza orowei lewa logo
Yisugu puwili mabuwili yombiyangai wazaya.
25 Togo yongkambanu kolokngagono panu
pelege ngabelak Kalili meibekke yerengyengka
keya panga ngabelak Tekapoli meibekke
yerengyengka keya paka ngabelak Yudaya
meibekke yerengyengka keya yereng yemane
Yirusalem puragarau keya kabelak kai
Yolodang meilingka pangazuwage lemengke
yerengyengkawili Yisuyegi kiriwei kelemi
kambela.

5

1 Pulaga Yisugu yongkambanu kolokngagonow-
iliyegi pakela logo paka lewakpekke yabela.
Kanda paka pulogo pi mogosa logo yombanu
Yisu ngezebokko waligeleyiwili piyegi mereke
kanda mogosa
2 logo pugu puwiliyegi weik pelik kozak yeiya,

3 Ini yombanu kazing kung inuguwiligi leweng
watabiyengki yeik purikki keriyi puwili wi-

likwilik miziweki, purik Anoto weik ngai
inugubek logo ini ngai pugu ngai yolu pura-
gawili legi.
4 Ini yombanu ya kuneng logo ingkisageya
yolu puwili wilikwilik miziweki, purik An-
otogo iniyegi yalekta yanagi legi.
5 Ini yombanu yeik ngezewiligiyeng yongolok
mei ono puwili wilikwilik miziweki, purik
ini inigi Mangobekki yeikta kilingwili logo
kalike ini inigi Mangobekki ngabelakpek
weiyagi legi.
6 Ini yombanu kazing pangka panu pumok
miziweki kozang keli puwili wilikwilik
miziweki, purik ini Anotogi pangka
piyengko kola yolugi legi.
7 Ini yombanu, yombanu nazuwagawiliyegi
yalek keli mizi puwili wilikwilik miziweki,
purik Anotogo iniyegi mabilik yalek mizagi
legi.
8 Ini yombanu Anotoyegi wilek neyau ono
puwili wilikwilik miziweki, purik kalike in-
ugu Anotoyegi pakelagi legi.
9 Ini yombanu nakko nakyegi ya kuzige
sara koyibene keleyi puwili wilikwilik mizi-
weki, purik ini Anotogo pigi yango keya
marekngangwili yeiyagi legi.
10 Ini yombanu Anotogi kazing pangkamekki
kiriwei mizirikki wiyeke nawiligu ngan-
gang keleyi ma kuneng yani puwili wilik-
wilik miziweki, purik Anoto weik ngai in-
ugubek logo ini ngai pugu ngai yolu pura-
gawili pigi legi.
11 Kalike neyegi weraga yongkambanuwiligu

iniyegi yang yei ma ngangang keleyi ma kuneng yani ma ngago kaile iniyegi kuneng yaniweki ngaigu kisi piyeng kisi puwekke ini wilikwilik miziweki.
12 Koka puwiligi yelibungangwiligu mabilik panura yombanu Anotoyaga ngagora weiya logo kozak kisawiliyegi keleya. Keya puwiligu iniyegi pilik mizagi kani. Logo puwekke ini wilik miziweki keya wilikwilikmokko kolawili mizi, purik paka ngalege inugu watabi miza piyengki wiyeke kanga wazono weiyagiyeng yemane legi, yeiya.

13 Togo Yisugu puwiliyegi mawinda pelik yeiya, Ini neyegi kiriwei miziwili wizandik kelik. Wizandikki yawera ngeragiyeng kolok kelibene wiyagira keya kazing mabilikmekke yawe inugura ngabelakpekke yongkambanuwili kiling kuzige sara koyimowei puwiliyegi Anotogi kazing pangkamekki waligeleyagira. Kapura tamizeige wizandikki kolok keli pura yeik puwekkerik kazing ngereke kolok kelibene keremizagi namektau ono, yawe pugura weik yeik. Logo wizang piliktik weik kailerikku logo wezamelagirikku logo yombanuwili purikki ngalege wei yongomo mizi. Keya kazing mabilikmekke ini neyegi kiriweiwekke kiyebuk sende logo wiyi purik yawe inugu neyegi mizagira weik yeik.
14 Keya ini neyegi kiriwei miziwili ngaiwaktik kelik logo ngaiwak wiyageya koyimowei yongkambanuwiligu kazing nogomekki pakeliweki. Yombanuwiligu yereng yemane lewakpekke ngiza pura watabi nayengkorau

liwik momane meiyara wiziyagi ono.
15 Keya yombanu nakko lang nak langiya logo
kaimirage yenge yungke liwik wiyagi ono, pilik
segeya paka lalektage ngalege kimeike wiya wiz-
iyagi logo ngaiwaktikke yombanu ige yolu puwili
watabiyengki pangka pakeliweki.
16 Yongkambanuwiligu lambekki ngaiwaktikki
pakeli pilik, kazing mabilikmekke neyegi
weraga ini kazing pangkamekki mizi kang
purik yongkambanuwiligu kazing wazono inugu
miziyengki pakelagi logo Anoto tenigi Mango
paka ngalege yolubekki yeikta yongolok meiyagi.

17 Togo inuwago neyegi langai kumulirik ne
lewa purik Anotogi lo Mosego lende miza piyeng
keya ngago yombanu Anotoyaga weiya logo kozak
kisawiligu waligeleya piyeng wezameliweki
lewabek sawiyi nagani, a'a'. Pilik segeya ne lo
piyengki kemenak kiriwei miziweki lewabek
keya watabi yombanu Anotoyaga ngagora weiya
logo kozak kisawiligu kisa piyeng weik ngizi
lewageliweki kelemiweki lewabek.
18 Kerewiyi, ngilumbek keya ngabelakpek
mabilik koyigeya Mosegi lo piyengka ngago
lang lende miza piyengka lang songono
narikpang kakwelagi ono kani. Were mabiyeng
ngizi lewagela logo pulaga ngilumbek keya
ngabelakpek yeik sagi.
19 Mosegi lo mabiyeng yemane legi tamizeige
namele keya nakko lo piyengka nara songonora
miza logo ngela logo yombanu nawiliyegi pugu
mabilik miziweki kozak yeiya purik mabura
kalike pilik mologabok paka ngalege Anotogo ngai

pugumekki ngai yolu puragi kang puwekkerik yeik pugura songono sawiyagi. Kapura namele keya nak Mosegi loyengki kiriwei mizi logo yombanu nawiliyegi pugu mabilik miziweki kozak yeiya purik mabura kalike pilik mologabok paka ngalege Anotogo ngai pugumekki ngai yolu puragi kang puwekkerik yeik pugura yemane sawiyagi.

20 Kapura nogo pera kozak kaiweki, yombanu Mosegi loyengki waligeleyiwili keya yombanu Palisiwili meiwiligu pelik kisi, Teni Mosegi loyengki waberek kiriwei mizi kopong teni pangkawili kisi kapura puwili pangkaraga yolu ono. Logo tamizeige kazing inugu miziyeng kazing puwiligu mizi piyengka lewege panu ono purik mabura inirau paka ngalege Anotogo ngai pugumekki ngai yolu puragi kiliya logo wik wizagomagira weiyagi ono.

21 Koka tenigi yelibungangwili Mosegi loyengki kerewiya, keya mabek ngoluk yombanu Mosegi loyengki waligeleyiwiligu piyengki kozak kisi keya inirau kerewiyi logo piyengka nara pelik, Yombanu uli nagani, purik tamizeige nakko yombanu nak ula logo ibeng mabura yombanu pilikpok ngagozak miza logo ngangang weiyagi.

22 Kapura lo nogoragarik pelik, Yombanu namele keya nakyegi sisik panu mizi nagani, purik tamizeige nakko yombanu nakyegi sisik panu mizi mabura pilik mologabok ngagozak miza logo ngangang weiyagi. Keya tamizeige nakko nakyegi ngago kaile meiya mabura pilikpok yombanu ngagozak piyengki

kerewiyiwiligi wirege luwezagi. Keya tamizeige nakko nak kiling ngalik keliwekke, Ni ibeng se, meiya purik mabura pilikpok yereng yezi yemane kusagi onozik ngoriraga wezamelagi.

23 Pilik tegi tamizeige nugu king nayeng Anotoyegi opa maniweki orowei paka alatarage wiyiweki mizi kapura namele keya nak ni kiling ngalik kelarikki kumuli
24 mabura oparik wiyi nagani, were ni kiling ngalik kela mologabokki ngalik yaka pura pangka pangka miza logo waberek miziweki kunimo. Were pilik miza logo yeke i walekmakke kiliya logo nugu king piyeng Anotoyegi opa maniweki orowei paka alatarage wiyimo.

25 Keya iniyaga nak yombanu nakko ngagozak kelemiweki miza orowei kang purik mabura ngagora nguk namizi pi kiling pangka pangka mizimo. Kazingke mabulogo pi kiling kunimowei yali ngagora waberek kozak kela logo yeik sa wiyizo, purik pugu ni yombanu ngagozakta kerewiyagibekyegi niza orowei kuna nelegi, keya pugu wagelawiliyegi niza yana logo puwiligu i wigirimakke wigira wazaniya nelegi.
26 Kerewiyi, pilik miza puwekke purik ni i wigiri pumakka welagela yeragiyagi ono wiziya wiziya nugu ni ngagozak keleniyagibekyegi watabi kaile nugu mizi kayima piyengki kangayeng mabiyeng mana purik mabura kele.

27 Keya yombanu Mosegi loyengki waligeleyiwiligu piyengka nararau iniyegi kozak yeiya logo ini pelik kerewiya, Yongkambu weiya puwili nigi

kerekpu onobek ma nigi yongokpu onomele kiling iwek koli nagani.
28 Kapura lo nogoragarik pelik, Tamizeige nakko yongok nameleyegi pakela logo pi kiling iwek koliweki kira orowei mizi purik mabura yaka wilek kang pugubekke pugu kumula purago pi weik yongok pumolo kiling iwek kolabek kelemi yagenda logo pi yombanu yongok ngezebekkemele weiya wizimowei ngereke namele kiling iwek kolibok kelik mizi yagenda.
29 Tegi tamizeige wire nuguyauga nakko ni ulumiya logo ni kaile mizibene keleniyageya purik mabura kazing kaileyengki pumok ngela melibene wirebok tiya mela logo wezamelagibokko, purik wire wamenak kiling purik kaile kele kapura korik nuguwek mabuwek kiling ni kaile mizageyara yereng yezi yemane kusagi onozik ngoriraga kangki purik kaile panu.
30 Keya mele nuguzikku ni ulumiya logo ni kaile mizibene keleniyageya purik mabura kazing kaileyengki pumok ngela melibene mele puzik ngela mela logo wezamelagizikku, purik mele wamenazik kiling purik kaile kele kapura korik nuguwek mabuwek kiling ni kaile mizageyara yereng yezi yemane kusagi onozik ngoriraga kangki purik kaile panu.

31 Keya yombanu Mosegi loyengki waligeleyiwiligu nararau iniyegi pelik yeiya, Tamizeige yombu nak yongok pugumele wezameli mabura pugu pigi yongokpumeleyegi kapiya narik lende miza maniweki logo kapiyarikku yongokmeleyegi ni weik yongok

nogomele ono kai purik pugu pi wezameli.
32 Kapura lo nogoragarik pelik, Yombanu nakki
yongokpumele yombu nak kiling iwek kolarikki
wiyeke pugu wezameli purik pangka, kapura
yombanu nakki yongokpumele yombu nak kiling
iwek kola onomele wezameli purik pangka ono.
Yombu pilik mizibokko yongok pugumele kaile
miziweki kelemi yagenda, purik tamizeige yaka
yongokmele ngereke yombu nak wei purik pi
yongok yombu ngezemelegibek weiya wizimowei
ngereke nak kiling iwek kolimolo kelik mizi ya-
genda. Keya yombu nak yongok nakko wezame-
lamele wei purik pirau mabilik yombanu yon-
gok ngezebekkimele weiya wizimowei ngereke
namele kiling iwek kolibok kelik mizi yagenda.

33 Keya lo nararau koka tenigi yelibungang-
wiligu kozak kisi kayima pura logo ulogo inugu-
rau kerewiya logo pura pelik, Ngago sawiya nugu
kozang kelemiweki paka ngalegebekyegi kai pura
ngeli nagani, keya nugu ngago pilik kaiya puragi
Yemizibekki wirege kiriwei mabilik panu mizimo.
34 Kapura lo nogoragarik pelik, Ni ngago nara
kaiya logo puwiligu ngago nugu kairagi ngizi
panu kumulagirikki nugu keli purik mabura An-
otogi wirege ma nakki wiregerau wameik panu
kai nagani, ngago nugura yeik kai. Ma Anotogi
yeikta ma nakki yeikta ma watabi nayengki yeik-
tagirau ngago ngago kai nagani logo nogo wameik
panu kai, kai nagani, ngago nugura yeik kai.
Ma ngago nara kozang kelemiweki paka ngalege-
bekyegi kai nagani, purik paka ngalege lemeng
tung Anotogi mogosirik legi.

35 Ma ngago nara kozang kelemiweki pongo
ngabelakpekki langai, ngago ngago kai nagani,
purik Anotogo ngabelakpek keremiza logo
ngabelak mabok piyegi kulengkebek legi. Ma
ngago nara kozang kelemiweki yereng yemane
Yirusalem meiragi ngago ngago kai nagani, purik
yereng pura King Ngaibekkira legi.
36 Ma nugu ne kebi nogorage wameik panu
kai, kai nagani, purik nugu kebi nuguraga kebi
nganelek wilangke nak kusabanu lewageliweki
kelemiyagirik pangka ono legi, ma kebi nganelek
kusabanu nak wilangke lewageliweki kelemiya-
girik pangka ono legi.
37 Anotogo kebi nugura keremiza legi kebiragi
ngago ngago kai nagani, yeik pelik kai, Ei, mabura
kaimo ma yeik kai. Ngago purago lewagela piyeng
Sadangko kaibene keleniyeng kani.

38 Keya puwiligu iniyegi lo nararau pelik
kozak yeiya, Tamizeige yombanu nakko wire
nugubek kaile kelemiya purik mabura nugurau
wire pugubek mabilik kanga kelemimo, ma
tamizeige yombanu nakko kili nugubek tukula
purik mabura nugurau mabilik kanga kelemimo.
39 Kapura lo nogoragarik pelik, Nakko niyegi
kaile nayeng miza mabura nugu piyegi kanga
kelemi nagani. Tamizeige yombanu nakko
wiregawere nuguraga nazuwaga melegozok neli
mabura nugu wiregawere pugura melegozok uli
nagani, segeya ni tolikta sa logo pugu ngereke
wiregawere nuguraga nazuwaga melegozok
nelibene kelemimo.
40 Keya tamizeige yombanu ni ngagozak

keleniyagibokko melewangke nugurik orowei purik mabura melewang purik orowei kuni pani kelemimo keya kagorik nigi yeke ngalege waliyariktau manimo.

41 Keya tamizeige yombanu nakko yali pongo kazingke wang songono narik kangweki kai purik mabura pi kiling kunimo. Ei, nugu pongo kazingke wang yokolong yaka yali wiriya pilik nariktau mawinda kunimo.

42 Keya tamizeige yombanu nakko niyegi watabi nayeng maniweki kai purik mabura nugu pi manimo, keya tamizeige yombanu nakko watabi nigi nayeng wangki kanga nanagine nguk kai purik mabura wilik kagowinda kiling nugu pi manimo.

43 Puwiligu iniyegi ngago pera ulogo pelik yeiya, Ni nigi ingembungangwiliyegi kelimo, kapura nazuwagawiliyegi kumbak mizimo.

44 Kapura lo nogoragarik pelik, Nugu nazuwagawiliyegirau kelimo. Keya niyegi watagak ngeli puwiliyegi wazono keleyimo. Keya yombanu niyegi kaile keleni puwiliyegirau wazono keleyimo. Keya Anotogo yombanu niyegi kaile keleni ma niyegi kuneng nani puwiliyegi sawelibene waberek mizimo.

45 Kazing pangka pilik pumokkomekke ini inigi Mango paka ngalege yolubokki yango keya mareknganwili purikki walimizagi, purik Anotogo yok pugumek yombanu kaile miziwili keya wazono mizi puwili mabuwiligi yaweyengke pangka pangka ngela manibene kelemi mizi. Keya Anotogo koboyau yombanu kaile miziwili

keya pangka miziwili mabuwiligi yaweyengke pangka pangka kobo kulibene kelemi mizi, yeiya.
46 Keya Yisugu mawinda pelik yeiya, Yongkambanu mabuwiligu mizirik yombanu puwiligu keli puwiliyegi puwili keli. Yombanu king takis wei piyengka nayeng ngowei mizi puwilirau pilik miziwili. Tamizeige ini yombanu iniyegi keli puwiliyegi inugu keke keli purik kalike pilik puragi weraga kanga wazono weiyagiyeng yeik.
47 Keya yongkambanu mabuwiligu mizirik yombanu ngezewiligi ingembuwiliyegi keke ngagozakke mizi. Yombanu Anotoyegi iwaka onowilirau pilik miziwili. Tamizeige inugu ini makngezegi ingembuwiliyegi keke ngagozakke mizi purik inugu kazing miziyengko yongkambanu Anotoyegi iwaka onowiligu kazing mizi piyengka lewege mizagi ono.
48 Pilik tegi iniyegirik inigi Mango paka ngalege yolubokko kazing pangkamekke yolu pilik inirau mabilik kazing pangkamekke yoluweki, yeiya.

6

1 Keya Yisugu mawinda pelik yeiya, Ini watabi wazono inugu mizagiyeng mizi logo yongkambanuwiligu keriya logo yeik inuguyeng yongolok meibene mizi nagani ini ngai waberek panu, purik yombanu pilik miziwili kalike puwiligi Mango paka ngalege yolubokko puwili watabi puwiligu mizayengki wiyeke kanga wazono weiyagiyeng yanagi onowili.
2 Pilik legi nugu yombanu watabiyengki yeik nakyegi watabi nayeng mani puwekkerik yombanu mabuwiliyegi kozak yei nagani,

ngagoluk mani. Yombanu kiligang neyau lewawiligu i walek songonoyengke opa mani puwekkerik puwiligu nawiliyegi kozak yei logo yongkambanuwiligu mele korokkorok ulibene, keya yeik puwiligiyeng yongolok meibene, logo puwiligi kanga wazono weiyagiyeng mabiyeng, kalike mawinda Anotoyaga kanga wazonoyeng weiyagi ono. Keya yombanu kiligang neyau lewawiligu yerengyengke yombanu watabiyengki yeikwili nakyegi watabi nayeng mani puwekkerik puwiligu nawiliyegi kozak yei logo yongkambanuwiligu yeik puwiligiyeng yongolok meibene. Nogo wameik kai, logo watabi puwiligu mizayengki wiyeke kanga wazono weiyagiyeng mabiyeng, kalike mawinda Anotoyaga kanga wazonoyeng weiyagi ono.

3 Kapura nugu yombanu watabiyengki yeik-
wiliyaga nakyegi watabi nayeng managi keli
puwekke mabura kazing ngagoluk panu nigi in-
gembu ma mereke niyegi yolu pilikpokko keriyagi
langai ono pilik pumokko mizimo logo

4 kazing yalek nigi pumok liwik wizeibene
logo nigi Mangobokko watabi wazono nugu
nazuwagawiliyegi liwik miza piyengki keriya
puwekke watabi nugu mizayengki wiyeke kanga
wazonoyeng nanagi.

5 Keya yombanu kiligang neyau lewawili
Anotoyegi waberek miziwekkerik puwili
i walek songonoyeng keya yerengyengke
yongkambanuwiligi wirege yongkambanuwiligu
pakeli keya yeik puwiligiyeng yongolok meibene

waberek miziweki keliwili. Kerewiyi, puwiligu yaka watabi puwiligu mizayengki wiyeke kanga wazono weiyagiyeng mabiyeng, mawinda paka ngalege weiyagi ono. Puwili kelik nagani, ngai waberek panu.

6 Keya ni Anotoyegi waberek mizi puwekke purik mabura ni makngeze liwik miziweki kunimo logo Anoto nigi Mango nugurau keriyi onobekyegi waberek mizimo logo Anoto nigi Mangobokko watabi nugu liwik miziyengki keriya logo watabi nugu mizayengki wiyeke kanga wazonoyeng nanagi.

7 Keya yombanu Anotoyegi iwaka onowiligu anoto puwiligiwiliyegi waberek miziwekkerik puwili ngago yeikyeng mei keya ngago lang pilikyeng meiyageya mizi. Puwiligu kumulirik teni waberek yokolong mizi purik mabura puwiligu teniyegi kerewiyagi langai, mizi. Kapura ini pilik mizi nagani, a'a'.

8 Purik Anoto inigi Mangobek inugu piyegi nguk meiweki mizi piyengki pi yaka iwaka legi kazing puwiligu ngago pilikyeng meiyageya mizi pumokki ini kiriwei mizi nagani.

9 Kazing waberek mizagimek pemek,

O Peba, tenigi Mango paka ngalege yolubek,
niyegi kazing korowali nayendau ono, legi
teni wizageya koyi kambelimok mamok
yeik nugura yongolok meiweki.

10 Yongkambanu mamok panga nigi ngaimekki yungke kiliya logo nugu ngaiweki wiriyibene keleye. Keya keli nuguraga puwili paka ngalege kiriwei mizi mabilik tenirau pelege ngabelakpekke kiriwei miziweki keleye.

11 Wok pekki pangka ngeragi nagi piyeng teni yane.
12 Nugu kaile tonugu miza piyeng tumule logo keremareke wezamele, purik tenirau mabilik kaile nawiligu teniyegi keleya piyendau tumula logo weik keremareke wezamela legi.
13 Watabi teni yang keleyagi piyengko mizagewiyege teni kaile miziweki keleya nagani. Kapura Sadang kaile mabiyengki mangobekki melezikka teni yaliya wazaye. Keya niyegirik, ni yombanu kozang yemane wizagomagira kilimbek keya yeik yemane wizagomagira kilimbek keya nugu teni nigi ngaimekkiwiliyegi ngai yemane panu wizagomagi. Wameik panu.

14 Keya Yisugu puwiliyegi mawinda pelik yeiya, Kerewiyi, tamizeige inugu kaile yongkambanuwiligu iniyegi keleya piyeng tumula logo keremareke wezameli purik mabura Anoto inigi Mango paka ngalege yolubokkorau kaile inugu mizayeng tumula logo keremareke wezamelagi.
15 Kapura tamizeige inugu kaile yongkambanuwiligu miza piyeng tumula logo keremareke wezameli ono purik mabura Anoto inigi Mangobokkorau kaile inugu mizayeng tumula logo keremareke wezamelagi ono.

16 Keya kazing wilek kang mabiyeng Anotoyegi waberek mizagirikki tiya maniweki ngeragi ni ono mizi pumok mizi puwekkerik, yombanu kiligang neyau lewawili kazing pumok mizi puwekke puwili wiregawereyeng yalek keya yagasi sowei yongomo mizi logo

yongkambanuwiligu puwiligu Anotoyegi waberek miziweki ngeragi ni ono purikki pakela logo yeik puwiligiyeng yongolok meibene. Kerewiyi, yongkambanuwiligu mabelege yeik puwiligiyeng yongolok mei purikku watabi puwiligu miza piyengki wiyeke kanga wazono weiyagiyeng mabiyeng logo Anotogo kalike mawinda paka ngalege yanagi ono.

17 Kapura kazing wilek kang mabiyeng Anotoyegi waberek mizagirikki tiya maniweki ngeragi ni ono mizimekke mizi puwekkerik ngeragi ni ono wizimowei Anotoyegi ni makngeze kuyangka wizimowei waberek mizi.

18 Togo nawili ni pilik mizi purikki iwaka ono, Anoto nigi Mango nugu pakeli onobokko keke iwaka, logo nigi Mangobek nugu liwik mizi piyengki pakelibokko kanga wazono nanagiyeng nanagi.

19 Teni ngabelakpekke pelege koyigeya king keya watabi tonuguyeng yeikki, purik wata koru watabiyeng ni namokko korowali kelemiyagi ma yombanu ngoweiwiligu watabiyeng ngoweiyagi ma koboyaugu korowali kelemiyagi, legi inigi kingyeng keya watabi wazonoyeng ngezeyeng kilisagelega wiyi kambeli nagani.

20 Pilik segeya king inuguyeng keya watabi inuguyeng yongkambanu watabiyengki yeik puwiliyegi sawelizo. Pilik mizi purago kanga inigi wazonoyeng paka ngalege yowiyagi, keya paka ngalege kanga inigi wazonoyeng yeikki ono, purik yombanu ngoweiwili ngoweiweki yabelagi ono ma wata koru watabiyeng ni namokko korowali

kelemiyagi ono.
21 Tegi inugu paka ngalege Anotoyaga kanga
wazono weiyagi piyengki kumulizo, purik inugu
kumuli piyeng wilek kang inuguyeng mabiyeng
tiya mani piyeng.

22 Wire nuguyau korik nuguwekki lambek.
Wire piyaugu kazing nigi yoklongko wei mizi
yo keya to mizagimek waligeleni. Kazing mabi-
likmekke wilek kang nugubokko kazing ni wiz-
iyagimek waligeleniweki Yisugi wilangkarik nigi
yungke wiriyi pani kelemi. Tamizeige wilek kang
nugubek pangka purik kazing nugu yolu pumok
pangka.
23 Kapura tamizeige wilek kang nugubek kaile
purik korik nuguwek mabuwek kusabanurikku
kola logo kazing nugu yolumek kaile. Tegi
tamizeige nugu kumularik nigi yungkerik
wilangka yolu nobiyeng miza kapura nigi
yungkerik kusabanu yolu purik nugu kumuliyeng
kaile logo kusabanu purik yemane panu wizinda.

24 Yombanu nakko yombanu ngai neyauyegi
kemenak yawe mizagi langai ono. Kazing ma-
bilikmekke ini Anotoyegi keli keya watabi king
keya pulangai ngabelakpekkeyengkirau keme-
nak kelagi langai ono, purik ini nakyegi keli keya
nakyegi kiyebuk mizagi legi. Keya ini nakki ke-
liragi kiriwei keya nakki keliragi kezanga mani
mizagi legi.

25 Piliktikki wiyeke nogo iniyegi pelik yei, nger-
agi keya kai wik ini wik yoluweki nagi piyengki

wilek ngelek kumuli nagani, ma kagorik korik-
wekke wakiyagi piyengki wilek ngelek kumuli
nagani. Purik wilek kang inuguyeng pangka yolu
pura ngeragi keremungke nagi puraga ngalege
panu kani, keya korikwekke kagorik wik wakiyi
piyengka ngalege panu kani. Tegi ngeragi inugu
nagi piyengki weli keya kagorik inugu wakiyagi
piyengki wilek ngelek kumuli nagani.
26 Winakwiligu yolu puragi pakeli. Winakwili
yawe ngeriyi onowili, ma ngeragi wawiya logo i
namakke ngeragiyeng kalike niweki wiyi onowili
kani, kapura Anoto inigi Mango paka ngalege yol-
ubokko ngoluk puwili ngeragi yani kani. Winak
songonowiliyegi wiyeke Anotogo ngairik yemane
kapura pugu iniyegi ngairik yemane panu.
27 Watabi pilik piyengki wilek ngelek kumuli
pumokko ini puwiliyaga nakki ngabelak pobokko
wik yolugi pura yokolong panu kelemiyagi ma
yeik? A'a', yeik. Mena wilek ngelek kumuli
pumokko wik yolugi pura yokolong panu kelemi-
weki sawelagi langai ono legi ini watabi nayengki-
rau wilek ngelek kumula meli nagani, yeik An-
otoyegi wilekyeng ngalege wiyi.

28 Keya ini korikwekke kagorik wakiyagiyengki
wilek ngelek kumulira nangki? Purukpuruk
Kailiyawamerekke kumuli. Pumorok yawe
mizi onomerek ma ngezemerekki wakiyagiyeng
keremizi onomerek.
29 Kapura kerewiyi, Anotogo Kailiyawa
purukpurukmerek palumu panu wakiyagiyeng
mani. Koka walaka King Ngaibek Solomon
meiyabek watabi keremungkeyeng kilimbek
watabi palumu panu puguyeng wakiya kapura

purukpuruk peyengko Solomongu watabi wakiya
piyengki ngaira ula.
30 Anoto Kailiyawa songono mabek wokpekke
yolu keya wangkowapekke ngoliyagi piyengki pi
ngai yolu mizi legi pugu iniyegi mabilik waberek
ngai wiziyagi kani logo pugu pilik mizagi kapura
inugu purikki ngizi panu kumuli inugura songono
panu.
31 Togo ngeragi nogoyeng talaga lewagi ma kairi
nogobek talaga lewagi mizi ma kagorik nogoyeng
talaga lewagi miza purikki wilek ngelek kumuli
nagani.
32 Yongkambanu Anotoyegi iwaka ono puwili
kang mabiyeng watabi pilik piyengki wilek kang
tiya maniwili. Anoto inigi Mango paka ngalege
yolubek ini ngeragi keya kai wik yolugiyeng wei
keya kagorik wakiyagiyeng weiyagi purik pugu
iwaka mena wilek ngelek kumuli nagani.
33 Kapura tamizeige were ini Anotoyegi wilek
kang tiya mani keya inugu pi iniyegi ngai wiz-
eibene kelemi keya pigi kazing pangka mizi
pumokki wilek kang tiya mani mizi puwekke
purik mabura pugu ini watabi ngoluk wik yolugi
piyeng mabiyeng yanagi kani.
34 Tegi watabi wangkowapekke mizagi
piyengki wilek ngelek kumuli nagani. Wok
wangkowapek watabi wangkowapekkeyengki
keke kumulagibek. Watabi kuneng
yokopekki piyeng kuneng yokopekkiyeng,
wangkowapekkiyeng ono, Yisugu pilik yeiya.

7

1 Keya Yisugu puwiliyegi mawinda pelik yeiya,

Namele keya nakyegi melebek yowi nagani, purik
Anotogo niyegi melebek yowa nelegi.
2 Purik kazing nugu nazuwagawiliyegi
meleyeng yowi mabilikmekke Anotogo
niyegi melebek yowagi. Keya kazing nugu
nazuwagawiliyegi pilik keleyi pumokki pangka
Anotogo mabilik keleniyagi kani.
3 Ni yombanu nakki wirebekke kulugulurik
pakela mowiyi kapura ni makngezegi wirebekke
wak yolu puleigi pakeli onora nangki?
4 Ma ni wire ni makngezegibekke wakleigu talik
pakelagi mizageya wizimowei ni nangki nakyegi
pelik mei, Koli, nogo kulugulu wire nugubekke
yolu purik wameliweki mena, mei?
5 Ni yombanu kiligang neyau lewabek kani.
Wak wire ni makngezegibekke yolu pulei were
wamela logo ni wireyau pangka ngai panu wiz-
imowei nakki kulugulu wirebekki purik wameli
mangine.
6 Nugu keri wizing ngai mizimekyegi ngeragi
mani ma yeik? A'a', purik nugu ngeragi mana
logo pulaga keri pilikmok yoweza sa logo ni lim-
itagi. Kazing mabilikmekke nugu yombanu ngago
ngizi panuragi kumbakwiliyegi Anotogi ngago
walekta yani nagani, purik puwiligu niyegi yeik
ngago ngalik sanga kisi piyengko kanga nanagi.
Nugu liyengwiligi ingewerege kingyeng wiyi ma
yeik? A'a', purik puwiligu kingyengki iwaka ono
logo yeik momane mei kunagi. Kazing mabilik-
mekke nugu yombanu kangka kaile kumuli wil-
ibek miziyeng kilingwiliyegi Anotogi ngago ye-
manera kozak yei nagani, purik puwiligu yeik
ngago kaile sanga kisi piyengko kezanga nanagi.

7 Tamizeige ni Anotoyegi waberek mizi puwekke purik mabura mawiyarekka mei purik Anotogo nanagi, keya ni piyegi welageya purik mabura ni piyegi yolok ngelagi, keya kang pugurikke ngago mei mizageya purik mabura pugu kerewiya logo koli neiyagi.
8 Purik Anotoyegi nguk mei mologabok watabi pugu nguk mei piyeng weik wei penanging keya piyegi weli mologabok purik piyegi weik yolok ngeli penanging, keya kang pugurikke ngago mei mizi mologabok purik Anotogo kerewiya logo weik koli mei penanging.
9 Tamizeige ini mandikki mangowiliyaga nakki marekpokko niyegi kambek nazik niweki nguk nei puwekke purik nugu nigi marekpek kimbek niweki managi ma yeik?
10 Ma pugu niyegi kobulemek niweki nguk nei puwekke purik nugu nigi marekpek kemale Kuluwekmek niweki managi ma yeik? A'a', yeik.
11 Ini yombanuwili kaile miziwili kele kapura inugu inigi mareknganggwili ngeragi keya watabi wazono piyengka yani miziwili. Mena, Anoto inigi Mango paka ngalege kaile nayendau mizi onobok ini piyegi nguk mei puwili watabi kolokngagono wazono piyeng yanagi ma yeik?
12 Togo kazing yongkambanuwiligu iniyegi keleyibene inugu keli pumokko inugu mabilik puwiliyegi keleyizo. Pilik pura Anotogi lo Mosego lende miza piyeng keya ngago yombanu Anotoyaga weiya logo kozak kisiwiligu waligeleyayengki solorik.

13 Keya kazing neyaugirik kazing panga ibeng

wizagomagiragimekki kang kiliyarikki kandik unatuba panu, keya yereng puragi kazingmek kimeike yolurikki wiyeke yongkambanu kolokngagonowili puluweng yolok ngeli logo yeke ige kang.

14 Kapura kazing panga wik wizagomagiragimekki kang kiliyarikki kandik koru panu keya yereng puragi kazingmekke kangkirik yawe unatubarikki wiyeke yongkambanu ngelek onowili puluweng yolok ngeli logo yeke ige kang.

Togo nogo ngago pera iniyegi kozang yei, Ini wik wizagomagiraga kang koru panurik neing kiliya lizo.

15 Keya yombanuwili kanda ngaigu pelik kisagi, Anotogo teni wezayela logo tonugu ngago pugura iniyegi kozak yeiweki kisagi. Puwiligi korikyengki yeke ngalegerik liyeng sipsip ini ngangang yanagi langai ono puwili kelik kapura nogo puwiliyegi yeirik keri wizing ngai miziwili yei, purik yenge wilek kang puwiligiyeng kazing king wei keya kozanda weiyagi pumokki kerezi mizi keya kaile mizi piyengko wilak panu kani waberek panu. Puwiligu kisi piyengki ngizi kumuli nagani. Ngai panu koyizo.

16 Keya inugu pewiliyegi iwaka sagirik kazing puwiligu miziyeng keya watabi puwiligu kisi piyengka inugu iwaka sagi. Yengeleiyengki kumuli. Yengeleileigi wilekyengko yengeleilei ngenangailei mizi, purik teni yongkambanuwili were yengelei wilekyengki pakeli, wazonolei ma kailelei miza legi. Teni ngoyei wilekyeng mabung ingakmerekka tiyi ono kani ma kopi wilekyeng

ingakmerekka tiyi ono kani.
17 Mabilik yengelei wazonoleigu wilek
wazonoyeng keke wiragi, kapura yengelei
kaileleigu wilek korowaliyeng keke wiragi.
18 Mabilik yengelei wazonoleigu wilek
korowaliyeng wiragi ono, ma yengelei kaileleigu
wilek wazonoyeng wiragi ono.
19 Yombanu nakko pakeliraige yengelei nalei
yengelei wilek wazonoyeng wira meli ono
puwekke purik pi yenge sologe winilekko kira
logo panga yezizikke waliya wazamiyagi.
20 Yongkambanuwili yengeleiyeng kelik. Keya
watabi puwiligu mizi keya kisi piyeng yengelei
wilekyeng kelik. Pilik legi yombanuwiligu ngaigu
kisi keya ngizi kisi piyengko puwili Anotoyaga
lewawili purik ngaigu ma ngizi purikki inugu
iwaka sagi.
21 Yongkambanu neyegi, Yemizibek, Yemizibek,
kisi kambeli puwili mabuwili Anotogi ngaimekki
pugu ngai yolu puragi kiliyagiwili ono. Pilik kisi
puwiliyaga negi Mango paka ngalege yolubekki
kelira mizi puwili keke ngai pugumekke kiliyagi-
wili.
22 Keya wok kalike Anotogo yongkambanuwili
ngagozak keleyagibokko kolokngagonowiligu
neyegi pelik kisagi, Yemizibek. Yemizibek,
yeik nugurage tonugu ulogo Anotogi ngagora
kozak kisa, keya yeik nugurage tonugu ulogo
yongkambanuwiligi yenge yungkeyengka
kerewa kolokngagonowili welagela wezayela,
keya yeik nuguraga Anotogo keke miziyeng
tonugu kolokngagono miza mela kani legi teni
kiliya liweki, kisagi.

23 Kapura puwekkerik nogo puwiliyegi pelik
yeiya to melagi, Ulogorik keya mabek periktau ini
nogowiliyaga nak ono purik ne iwaka. Ini kaile
kaile miziwili mena neyaga kazi kuni, yeiyagi.

24 Ne kazing saweliwei pemek yombanu ngago
nogoyengki kerewiyi keya ngago piyengko mizi-
weki kai piyeng mizi pumologabok talik mele-
gabek miza purikki kozak yeiweki. Yombanu
pumologabok yombu i namak ngiziweki mizibok
kelik. Pi i pugumak paka ngabelak kingyeng kil-
imbekke ngalege ngiza.
25 Pilik ngiza logo kobo unatuba panuyau kula
wiziga kailing kai ngai unatuba kaiyageyarik ke-
barek kozambokko imak ula yo keya to kelemiya
logo i pumak topela melagi nobiyeng kelemiya
kapura imaktau urukang mizi ono, purik imak
kingyengki ngalege ngiza kopong kozang wiziya.
Yombu yakabok kangkabek kilimbek.
26 Kapura yombanu ngago nogoragi kerewiya
kapura purago miziweki kai piyengki kiriwei
miza ono pumologabokyegirik pelik, pi i pugu-
mak paka ngabelak kingyeng kilimbekke ngiza
ono, pi kaingimbekke yeik ngiza.
27 Pulaga kobo unatuba panuyau kula wiziga
kailing kai ngai unatuba kaiyageyarik kebarek
kozambokko imak ula yo keya to kelemiya logo
i pumak urukang kelemiya logo nguk namizi
kawiye wala logo kemenak neneng ngela mela.
Yombu pok kangkabek kiling onobek. Kapura ini
yombu kangkabek kilimbokko miza pilik mizizo
logo ngago nogoyeng mabiyengki kiriwei mizi
mizi purik ini kawiye wala logo neneng ngela

melagi ono, yeiya.
28 Yisugu ngagora weik yeik sawiya wiziga
yongkambanu piyegi kerewiyawiligu pugu
waligeleyiyengki lelengkira.
29 Purik pi Yudawiligi lo piyengki waligeleyi-
wiligu waligeleyilik keleyi ono, segeya ngago
pugura kozang yemanera kiling kozak kai logo pi
ngai yemane yeikta kiling nakko kozak kailik kai.

8

1 Pulaga Yisu paka lewakpekka yerageya logo
yongkambanu kolokngagonowili piyegi kalika
kiriwei kuna.
2 Keya yombu kemegeme Leposimek
meimek kiling nak Yisuyegi weik lewa.
Kemegeme Leposimek mei pumok korikwek
sok mizimek keya korikwekke wizing lewa
meli mizimek logo yongkambanuwiligu wizing
piyeng kuming kelemiya purik puwilirau
kemegeme leposi pumokka yela managi, legi
yongkambanuwiligu kulili panu mizimek logo
puwili nak leposimek kiling purik pilikpok
kezanga mani mizimek. Logo yombanu pilikmek
kilimbek Yisuyegi kayima logo Yisugi yeikta
yongolok meiweki pi Yisugi ingewerege panga
ngabelakke ingeyau laliya logo pelik nguk meiya,
Yemizibek, tamizeige nugu keli mabura nugu ne
yombiyangai wazaniye logo yongkambanuwiligu
neyegi kezanga nanagi ono, meiya.
3 Logo Yisu melezik tungkula logo pi kebangkela
logo Yisugu pelik meiya to mela, Nogo mizagi
keli. Ni yombiyangai se, meiya. Nguk namizi
mabuwekke yombanubek weik yombiyangai sa.

4 Pulaga Yisugu piyegi pelik meiya, Nugu niyegi keleniya peragi namele keya nakyegi kozak mei nagani, kapura tenigi lo Mosego kaiya puragi kiriwei mizimo. Ni Anotogi i walek yemanemakki yombu Anotoyegi kolak mizibokko ni yombiyangai sa wazaniyarikki pakelibene kune keya pulaga nugu pi wata namek Anotoyegi kolak mizagirikki wiyeke mana logo pugu ula logo waliya logo ni weik yombiyangai wazaniya puragi yongkambanuwiligu iwakagi, meiya.

5 Yisu panga yereng Kapaneyam meirage kambela. Pi yerengke kiliya lawekke Rom Amiwiligi ngai nak Yisuyegi wiriya logo piyegi saweliweki pelik kelegele meiya,
6 Yemizibek, yombu neyegi yawe mizibek panga ige kemegeme yemane mizageya. Inge keya mele puguyeng mabiyeng ibeng logo pi yongomo mizagi langai ono keya pi ngangang yemane panu mizi, meiya.
7 Pilik kai legi Yisugu piyegi pelik meiya to mela, Nogo pi yombiyangai wazamiweki kangweki, meiya.
8 Pulaga Rom Amiwiligi ngaibokko Yisuyegi pelik meiya, Ne pangkabek ono logo ni i nogomakke wiriyagi purik pangka ono. Kapura mabelaga wizimowei yeik ngagorago kai logo kemegeme neyegi yawe mizibekyegi pumok yeik sibene.
9 Purik nerau ngai yemizibekyegi kulengke yolu logo ne watabi pugu kai piyeng mizi mizibek keya ami nawili neyegi kulengke yoluwili. Logo nogo nakyegi, Kune, mei purik pi kang. Keya nogo pangabokyegi, Ni koli, mei purik pi lewa.

Keya nogo neyegi yawe mizibekyegi, Pera mize, mei purik pi mizi. Kazing mabilikmekke ngago nugura kozanda kiling logo nugu yeik ngago yeiktago kai purik yombanu neyegi yawe mizibek yombiyangai kelemiyagi, legi yeik ngago yeiktago kai, meiya.

10 Yisu ngago puragi kerewiya logo lelengkira logo yongkambanu piyegi kalika kiriwei wiriya puwiliyegi pelik yeiya, Kerewiyi. Yombu Yuda ono pobokko neyegi kozang ngizi panu kumuli kapura yongkambanu nalagawiliyaga nak ma Isileili mabuwiliyaga nakkorau neyegi pilik ngizi panu kumuli ono, yeik.

11 Ini kerewiya koyizo. Kalike yongkambanu Yuda ono kolokngagonowili pobokko neyegi ngizi panu kumuli pilik kumuliwili ngabelak panga yokmek lewagelayeng mabiyeng keya ngabelak panga yokmek kiliyayeng mabiyengkarau lewagi logo yereng Anotogo pigi ngaimekki ngai purage kiliya lagi logo inigi yelibungang kokawili Abalam keya Isak keya Yakop kiling mogosa logo ngeragi yemane miza ni nangai.

12 Kapura Anotogo ini Yudawili yereng puragi kangkirikki kangkere miza yowiya kele kapura ini kolokngagono puwiligu neyegi ngizi panu kumuli onorikki wiyeke ini yenge yerengke kusabanurikke wezayelagi logo pulogo kusabanurikke ini ingkeya kelele yemane panu kisi keya kili inuguyeng ngiliti mizagiyagi, yeiya.

13 Yisugu puwiliyegi pilik yeiya logo pugu Rom Amiwiligi ngaibekyegi pelik meiya, Panga ige kambele. Nugu ngizi panu kumuli purikku nogo nugu kai pura miza nowiyagi mena, meiya. Logo

mabuwekke Rom Amiwiligi ngaibekyegi yawe mizibek ngereke yombiyangai sa.

14 Togo Yisu Pitagi imakke yeke ige lawekke pulogo Pitagi yongokpumelegi panumele kemegeme korikwek yezingei panu mizimekka mizi logo lalektage iwek wizilege Yisugu pakela.
15 Tegi Yisu piyegi kanda mele puguzik kebangkela logo kemegeme korikwek yezingeimek piyaga yeik. Pi yangalek meiya logo Yisugi ngeragiyeng miza mowiya.

16 Pilik miza logo ibengke yokmek kiliyawekke yongkambanu kolokngagonowili puwiligi ingembungang kemegeme kerewawili yenge yongkambanuwiligi yungke ngaiweki kiliya yolu puwili Yisuyegi iza orowei wiriya logo Yisugu ngago landikku kerewawili welagela wezayela. Keya nawilirau kemegeme nalangaimokko mizi mizi puwili mabuwili yombiyangai wazaya.
17 Togo pilik miza pura koka walaka yombu Anotoyaga ngagora weiya logo kozak kaibek Isaya meibokko kaiya pura weik ngizi lewagela,

Pi ngezebokko kemegeme tonuguyeng weiya yowiya. Keya ngangang tonuguyeng ngezebokko wagela yowiya. *Isaya 53:4*

Koka walaka Isayago pilik lende miza kapura Yisugu kemegeme yongkambanuwili yombiyangai wazaya puwekke ngago pura weik ngizi lewagela.

18 Keya Yisugu yongkambanu kolokngagono pi yawereng kelemirikki pakelawekke pugu yombu

ngezebokko waligeleyiwiliyegi pelik yeiya, Kai kolamiyabek wala uwei lalu pangazuwagawekke kangweki, yeiya.

19 Mabuwekke yombu Mosegi loyengki waligeleyi nak Yisuyegi kanda pelik meiya, Kiriwagabek, nugu kang wale kang piyeng mabiyengke nerau niyegi sawela logo kiriwei kangkibek kani, meiya.

20 Yisugu piyegi pelik meiya to mela, Watawili yengelei mele inguriya piyengki yungke iwekwili keya winak porora wei mizi puwili iyeng ngiza logo iwekwili, kapura ne yombanu paka ngalega kayimabek yolumek yareksa logo kumanagi nariktau onobek logo tamizeige ni ne kiling kangki purik towa mabiyaugi yolugi nariktau ono. Tegi ni were waberek kumula logo neyegi saweliweki kaiyagirikki kai, meiya.

21 Pulaga yombanu Yisugi ngago piyengki kerewiyawiliyaga nakko Yisuyegi pelik meiya, Ne niyegi sawelagi keli kapura ne were negi mangobekyegi ngai yolu wizigeya pi ibeng logo waliyi keya miza logo purik ne niyegi sawelagi, meiya.

22 Kapura Yisugu pelik meiya to mela, A'a', yombanu ngago nogoragi kerewiyi ono puwili ibeng wezawiligu, puwiligu yombanu ibengkiwili waliyi nangai. Kapura ni kele neyegi saweli koli, meiya.

23 Pulaga Yisu wangleige tameneng meiya. Keya pugu waligeleyiwilirau pi kiling kuna.

24 Puwili tagoneige nguk namizi kebarek unatubabek kaibekke uli yongomo mizi logo

wanglei kaibokko kolamiweki mizi kapura Yisu
iwek kola wiziya.
25 Yisugu waligeleyiwiligu pi waliya kelemiya
logo piyegi pelik meiya, Yemizibek, teni kaiyaga
niweki mizi mena teni yaliya wazaye, meiya.
26 Tegi Yisugu puwiliyegi pelik yeiya to mela,
Ini wilek ngelek kumulira nangki? Nogo iniyegi
ngaigi langai purikki ngizi panu kumuli inugura
songono panu, yeiya.
Pulaga Yisu yangalek meiya logo kebarekpek
keya kaibektau ngalik yeiya logo kebarekpek
weik yeik sawiya keya kaibektau weik yelakkelek
wiziya.
27 Pilik mizawekke puwili lelengkirara koya
keya nakko nakyegi pelik meiya, Yombanubek
talikpek logo kebarekpek keya kaibektau pugu
kairagi kerewiya logo kiriwei mizi, meiya.

28 Pilik miza logo wangleige ngalengale kuna
logo waleleige puwili Kai Kalili lalu pangazuwa-
gawekke ngabelak Kegesa meibekke kanda wila
wiya. Yisu wangleiga yangalekta panga kaingim-
bekke luwezara tawizeige pura pi yombanu kere-
wawiligu kebangkela yolu logo mosindaga yolu
neyau yoromaure miza. Piyau kozang panu
keya wizing panu logo yongkambanuwili kazing
piyaugu yolu puluweng neing kunagi langai ono.
29 Nguk namizi kerewa puwiligu kemenak ngal-
izi pelik kek kisa, Yisu Anotogi Marekpek, nugu
teniyegi nangaiyeng keleyiweki mizi? Wok ngan-
gang pilik yanagibek ngoluk kapura nugu pelege
lewa purik teni were ngangang yaniweki ma talik,
kisa.

30 Panga koweige liyeng kabe kolokngagono namek ngeragi ni yo keya to mizageya koyilege.
31 Kerewawiligu Yisuyegi pelik kelegele meiya, Tamizeige nugu yombuyauyaga teni welagela wezayeli purik mabura teni liyeng kabe panga pumokyegi kiliya wezayele, meiya.
32 Tegi Yisugu puwiliyegi pelik yeiya, Ini welagela kuni, yeiya.

Pulaga kerewawili yombuyauyaga welagela panga liyengwiliyegi kiliya yabela. Nguk namizi liyeng kabe pumok mamok lewakpekka nginda kanda wilekwekka yenge kaibekke kiliya logo kaiyaga na.

33 Yombu liyengwiliyegi yaka ngai koyimawili yaka miza puragi pakela logo kazi yereng yemanerage kambela. Pulogo puwiligu yaka liyengwiligu miza puragi kozak yeiya, keya yombu kerewawiligu kebangkela wiziya piyauyegi keleya puragi kozak yei miza.

34 Nguk namizi yongkambanu yereng puragemek mamok Yisu yoromaure miziweki kambela. Kanda puwiligu pakela logo puwili kulilimokko kolarikki wiyeke puwiligu Yisu nalege kangweki kelegele meiya.

9

1 Pulaga Yisu ngereke wangleige tameneng meiya logo kai kolamiyabekke pezuwage wala uwei yo. Pi yereng ngezebekkirage kang yongobela.

2 Kanda pulogo nguk namizi yombanu nawili
Yisuyegi yombu inge keya mele ibeng nak yol-
umek puguyeng kiling lalektikke ngalege wageli-
wei wiriya. Puwili Yisugu pi yombiyangai waza-
miyagi langai purikki piyegi ngizi kumulirikki
pugu pakela logo yombu inge keya meleyau ibe-
mbekyegi pelik meiya, Aik, kazi mizi wak, kozang
wizimo purik nogo kaile nuguyeng weik tumula
logo keremareke wezameli kani, meiya.
3 Yisu pilik kai legi yombanu Mosegi loyengki
waligeleyi pulogo mogosa koya puwili ngezewili
pelik kumula, Yombanu pobok pilik kaiyagi
onobek, purik pugu kai purik pi Anoto kiling
pangka pangka kai yagenda legi, miza.
4 Keya Yisu puwiligu liwik kumula piyengki
iwaka wiziga pelik yeiya, Inuwa ya inuguyengke
kaile pera kumulira nangki?
5 Yawe nangaira yemane onora, kaileyeng tu-
mula logo wezamelagira ma yombu inge keya
meleyau ibeng nak yombiyangai wazamiyagi
pura? Tamizeige ne yaka inge keya meleyau
ibembekyegi pelik mei, Nogo kaile nuguyeng tu-
mula logo wezamela, mei purik ini pi wameik
kai ma ngaigu kai kisagi, kapura tamizeige ne
yombu inge keya meleyau ibembekyegi pelik
mei, Yangalek meiya logo kune, mei purik ini ne
wameikpek ma ngaigubek miza legi iwakaweki.
6 Ne yombanu paka ngalega kayimabek logo
yongkambanu ngabelakpekkewiligi kaileyeng tu-
muliweki pangkara kilimbek logo ini purikki
iwakaweki nogo yaka yombu inge keya meleyau
ibembekyegi pelik mei yagenda, Ni yangalek
meiya logo yolumek nuguyeng weiya logo i nugu-

makke kambele, mei yagenda.
7 Mabuwekke yombanubek luweza logo panga i
ngezebekkimakke kuna.
8 Keya yongkambanu kolokngagonowiligu pi-
lik miza puragi pakela logo kazi mizageya koy-
imowei Anotogi yeikta yongolok meiya, purik
pugu weik yombanuwiliyegi kozang pilikyeng
miziwekira yana kopong.

9 Yisu pulumeng wiya logo pi ngabelak libu
kang kunimowei tapakeleige yombu king takis
weibek, yeikta Matiyu meibek, opis pugumakke
mogosa wizilege Yisugu piyegi pelik meiya, Ni
ne kiling saweliweki kiriwei koli, meiya. Logo
Matiyu yangalek meiya logo Yisu kiling sawel-
iweki kiriwei kuna.
10 Kalike wok nakke Yisu kiling pugu walige-
leyiwili panga Matiyugi imakke ngeragi nageya
tagogei yombanu kolokngagono king takis wei
piyengka nayeng ngowei miziwili keya yombanu
kaile mizi nawilirau kanda logo puwili kiling
mogosa logo ngeragi na.
11 Yombanu Palisiwili meiwiliyaga nawili Yisu
kiling puwili ngeragi nirikki pakela logo puwili
sisik sara koyimowei kalike Yisugi yombu ngeze-
bokko waligeleyi puwiliyegi pelik nguk yeiya, In-
uwagi yemanebek yombu yaka king takis wei
piyengka nayeng ngowei miziwili keya yombanu
kaile mizi nawili kiling ngeragi ni mizira nangki?
Pi pilik mizi purik pangka ono, yeiya.
12 Yisugu puragi kerewiya logo pelik yeiya to
mela, Yongkambanu wazonowili totayegi kang
ono, kemegemewili keke totayegi pakeli kangwili.

13 Anotogi Kapiya Walek Osiyago lende mizarikki sangkela logo ngago peragi solorikki iwakaweki kambelizo,
Inugu neyegi watawili kolak kelibene waliya nani puwekke purik ne wilik kapura inugu yongkambanuwiliyegi yalek miza logo wazono mizi puwekke purik ne wilik panu. *Osiya 6:6*

Togo inugu purikka iwaka siweki ne kayimarik ne yongkambanu ngezewiligu ngezewiliyegi pangkawili mizi puwiliyegi kayima ono, ne yombanu kaile mizi puwiliyegi kayima logo puwiligi kazing kaile miziyengka kowitibene yeiweki kayimabek, yeiya.

14 Kang narage Yowan kaimelibekyegi kiriweiwili Yisuyegi kayima logo pelik nguk meiya, Teni kazing wilek kang mabiyeng Anotoyegi waberek mizagirikki tiya maniweki ngeragi ni ono mizimek mizi keya yombanu Palisiwili meiwiliyegi kiriwei puwilirau mabilik mizi kapura yombu ni makngezego waligeleyiwili kazing pumok mizi onora nangki?
15 Pilik meiya logo Yisugu pelik yeiya to mela, Yek tek nangezi yombanu yongok weiweki mizi nakyegi langai kumuli. Yongkambu weiwekkerik yombu yongok weiyagibokko ingenazewili ngeragi miza yaniweki miza logo yani. Puwili wilik kagowindikku mizagewiyege pi kiling mogosa logo ni. Kazing mabilikmekke neyegi kiriweiwili ne kiling koyimowei menalege ngeragi ni kapura kalike yombanu neyegi kumbak mizi puwiligu neyegi kiriweiwiliyaga

niza orowei puwekke puwili ya kunengmokko
mizagewiyege kazing wilek kang mabiyeng
Anotoyegi waberek mizagirikki tiya maniweki
ngeragi ni ono mizimek mizagi kani, yeiya.
16 Keya kazing yombanu Palisiwili meiwiligi
weremek keya Yisugi kazing wikmek sawela
nelegi puwili waligeleyiweki Yisugu ngago
saweliwei pera puwiliyegi kozak yeiya, Nakko
melewangka wik narikka walerik ngela logo
paka melewangka were koliyarikke lolo ulagi
ono. Tamizeige pi pilik mizi purik melewangka
wiktik kaile mizagi keya melewangka wererik
ngoluk sobok wiziyagi.
17 Keya yombanuwiligu kai waing wikpek
keremiziwekkerik were puwili kik wata korik
wikyeng keremizi logo kai waing wikpek kubuli.
Puwili kai waing wikpek panga kik wata korik
wereyengke kubulagi ono. Puwili pilik miza
purik kai waing wikpek sibesibe wari lewawekke
wata korik wereyeng potora logo waimbek
panga ngabelakke kubula welagi keya kik
wata korikyeng yeikki. Piliktikki wiyeke kai
waing wikpek panga kik wata korik wikyengke
kubuliweki. Kazing mabilikmekke negi kazing
wikmok kazing weremekke sawelagi ono, yeiya.

18 Yisu ngoluk puwiliyegi yaka pura kozak
yeiyageya tawizeige pura Yudawiligi i walek
songonomakki ngai nak Yisuyegi kanda pigi in-
gewerege pulogo yeik pugura yongolok meiweki
ingeyau laliya logo pelik meiya, Kolomandik negi
yangomele mabek ngolukku ibeng. Kapura nugu
mele nuguzik pigi ngalege walamiweki koli, purik

pi ngereke wik yolugi, meiya.
19 Tegi Yisu yangalekta piyegi kiriwei kuna keya
pugu waligeleyiwilirau piyau kiling kuna.

20 Yisu yagoneigeya yongok namele wok iwi
walayeng weik yeik ono, kirisimasi meleyau keya
pongo ingenazikka neyau piyeng iwi walageya
wizagomimele wiriya logo Yisuyegi kalika kiriwei
kuna logo kagorik pugu yeke ngalege wakiyarikki
pongo walemekka kuming kelemiya.
21 Ngezemologo kumularaga pelik kaiya, Ne
korik puguwek ma kagorik yeke ngalege wakiya
puriktau mele nogozikku kuming kelemiya
mabura ne yombiyangai wiziyagi, miza. Tegi
yongokmolo kagorik yeke ngalegerikki pongo
walemek kuming kelemiya.
22 Yisu kowita to mela logo piyegi pakela logo
pugu piyegi pelik meiya, Yongokpanumele, kazi
mizi wak, kozang wizimo, nugu neyegi ngizi panu
kumulirikku ni weik yombiyangai wazaniya
mena, meiya. Nguk namizi mabuwekke
yongokmele yombiyangai sa.

23 Pulaga Yisu yeke Yudawiligi i walek
songonomakki ngaibekki imakke lewagela
logo pugu yongkambanu pulogo yeke ige
kolomandikmeleyegi wiyeke kolanduwewek
uli keya ingkeya ngabik yemane miziwiliyegi
pakelawekke
24 pugu pelik yeiya, Ini mabuwili yenge
yerengke welagela kuli. Kolomandikmele ibeng
ono, pi yeik ngoluk iwek kola wizinda, yeiya.
Kapura puwiligu piyegi ngizi panu kumula ono
kopong puwili Yisuyegi songomeiya mena.

25 Togo yongkambanuwili yenge yerengke we-
lagela wezayela logo pulaga Yisu yeke ige kolo-
mandikmele wazamiyamakke la logo pugu kolo-
mandikmelegi melezikka weiya logo kolomandik-
mele yangalek kelemiya.
26 Pilik miza logo ngago yawe kozang mabek
miza puragira ngabelakpokko ululu miza mela.

27 Pulaga Yisu yereng pura wiya logo pi
yagoneiga yombu wireyau kusa neyau piyegi
kalika kiriwei kuna. Piyaugu pelik ngalizi kek
meiya, Yisu, ni tenigi yelibu koka ngai yemane
Tawiti meiyabokki marekngangwiliyagabek logo
Anotogo teni Yudawiliyegi wiyeke wezanelabok
purik togo iwaka legi teyegi yalek mize, mei keya
mizi kai kang kuna.
28 Togo Yisu i namakke yeke ige kiliya lawekke
yombu wireyau kusa piyaurau yeke ige kiliya la.
Piyegi kanda logo Yisugu piyauyegi pelik nguk
yeiya, Yaligu nogo yali yombiyangai wazayagi
langai purikki neyegi ngizi kumuli ma yeik, yeiya.
Piyaugu Yisuyegi pelik meiya to mela, Ei, Yemiz-
ibek, nugu pilik mizagi langai purikki togo ngizi
kumuli, meiya.
29 Togo Yisugu wire piyaugiyau kuming
kelemiya logo pelik yeiya, Yaligu neyegi ngizi
panu kumuli legi yaliyegi pilik lewageliweki,
yeiya.
30 Mabuwekke wire piyaugiyau weik ngaiwila.

Pulaga Yisugu piyauyegi kozang pelik yeiya,
Yaligu peragi namele keya nakyegi kozak mei na-
gani, yeiya.

31 Kapura yombanu yaka piyau pulumeng wiyawekke piyau ngagoluk kambela ono, yongkambanuwiliyegi ngago Yisugu yombiyangai wazaya pura kozak yei yongomo miza logo Yisugi yeikta ngabelakpokko ululu miza mela.

32 Keya yombanu yaka piyau Yisu wezamiya logo yombanu nawiligu yombu nak kerewabokko yenge yungke kiliya logo kilira waliya mowiya kopong ngago kaiyagi langai ono, ngagoluk yolu nak Yisuyegi miza orowei kayima.
33 Yisugu kerewabek yombanubekyaga welagela wezamela mabuwekke yombanubektau weik ngago kai. Yongkambanu wawere ulamek mamok pakela logo lelengkira logo nawiligu pelik kisa, Tonugu yawe kozang pilik nararau ngabelak tenigibek mabokko ulogorau pakela ono, kisa.
34 Kapura puwiliyaga yombanu Palisiwili mei puwiligu pelik kisa, Talik miza logo Yisu kerewawili welagela wezayeli? Takko pi kozanda mana? Kerewawiligi yemanebek, Sadang, pugu Yisu kerewawili welagela wezayeliweki kozanda mani kani, kisa.

35 Togo Yisu yereng songono keya yemaneyengke pakeliwei yongomo mizi kai kambela. Keya pi puwiligi i walek songonoyengke yeke ige la logo pugu yongkambanuwiliyegi Anotogi ngagora waligeleyi keya ngago wazono Anotogo pigi ngaimekki ngai yolu puragi kiliyagira yani miza. Keya pugu yongkambanu kolokngagono kemegeme nak nalangaimek keya

ngangangyeng kilingwili miza puwili mabuwili yombiyangai wazayi mizi kai kambela.

36 Yisugu yongkambanu kolokngagono panuwiliyegi pakelawekkerik pi yalek panu miza. Puwili kuneng kolokngagonoyengko kola kapura sawelagi naktau ono purikki pugu pakela logo pelik kumula, puwili liyeng memeng puwiliyegi ngaigi naktau onowili kelik, purik liyeng memeng pilik puwili yeik wazewaze wei mizi logo koweige kelemi kanda suwei mizi. Logo yongkambanu kolokngagono pewilirau mabilik.

37 Pilik kumula logo pugu waligeleyiwiliyegi pelik yeiya, Watabi kolokngagono weik yaweyengke kuk wizinda kapura watabi piyeng menalege wawiyagiwili keremungke ono.

38 Tegi ini yaweleigi mangobekyegi waberek mizizo logo pugu yawe puguleige ngeragi kuk piyeng menalege wawiyagi nawilirau wezayelibene nguk meizo, yeiya.

10

1 Pulaga wok nakke Yisugu ngezebokko waligeleyi meleyau keya pongo inge nazikka neyau puwili piyegi wiriyiweki yeiya. Logo puwili weik kanda logo pugu puwili kerewawili yongkambanuwiliyaga wezayeli, keya yongkambanu kemegeme nak nalangaimek keya ngangangyeng kilingwili yombiyangai wazayiweki pangkara keya kozang pugura yana logo yawe pugura mizi kambelibene.

2 Yombanu meleyau keya pongo ingenazikka neyau puwili Aposolowili meiwili, puwiligi yeikyeng peyeng, werebek Simong yeik nara Pita

meibok, keya pigi sakpek Enduru, keya neyau
Jems keya pigi sakpek Yowan Sebetigi marekyau.
3 Keya Pilip keya Patolomiyu, keya Tomasi keya
Matiyu ulogo king takis weiyabek, keya Alapiyagi
marekpek Jems, keya Tariyasi.
4 Keya Saimon yombu Selete Yudawili
Romwiliyaga yaliya wazayiweki liwik yawe
miziwiliyaga nak logo puwiligu pi Saimon
Seletebek meibek, keya nak Yuras Isaliyoto,
yombu kalike Yisu ulagiwiliyegi miza yanagibek.

5 Yisugu meleyau keya pongo ingenazikka
neyau puwili ngago kiriwei mizagi peyeng
kiling kang wezayela, Yawe nogora mizageya
koyimowei ini Yuda onowiligi ngabelakpekke
kang nagani, keya yongkambanu ngabelak
Sameriya meibekke yoluwiliyegirau kang nagani.
6 Purik segeya yongkambanu Yudawiliyegi ku-
nizo, purik puwili liyeng memeng ngai puwili-
gibek wezamiya logo piyaga koweige koyimi
puwili kelikwili, legi puwiliyegi kambelizo.
7 Puwiliyegi kanda pelik kozak yeizo, Mabek
wokpekke Anotogo weik pigi ngaimekki ngai yolu
legi kiliyiweki koli logo Anotogo iniyegi ngaiweki
kelemi, yeizo.
8 Keya inugu pura kozak yeiyageya koyimowei
kemegemewili yombiyangai wazayizo, keya
yombanu kemegeme Leposimek meimek
kiling puwilirau yombiyangai wazayizo, keya
ibengwili yangalekta wik wazayizo, keya kerewa
yongkambanuwiliyegi ngai yolu puwili welagela
wezayeli mizizo. Ini kozang piyeng mizagira yeik
weiya legi mabilik peyeng yeik mizizo.

9 Watabi orowei kelemi kangki nayeng wari
nagani, keya king ma koli ma siliba nayeng
10 kik kalokyengke wari nagani. Ma kagorik
yeke ngalege wakiyagi nariktau kikkikke wawela
logo wari nagani, ma ingegangyau ma lukunglei
wari nagani, yeik inugu wakiyagi mabiyeng kiling
kambelizo. Purik yombu yawe mizibek yawe
pugu miziragi wiyeke ngeragi keya pulangaiyeng
mani purik pangka.

11 Ini yereng yemane narage ma songono
narage kiliya la logowekke yombanu
pangkawiligu koli keleya logo ini iza orowei i
puwiligiyengke yolu puwekke purik mabura i
mabumakke koyi kanda kangki puwekke yereng
pura wiya logo kang mizizo.
12 Keya ini i namakke yeke ige kang puwekke
purik mabura were yongkambanu i pumakke
yoluwiliyegi pelik yeizo, Wilek kang inuwagiyeng
ngezege sara koyimiweki, yeiya logo Anotogi
ngago wazonora yanizo.
13 Tamizeige yombu wilek kang ngezege saragi
kelibek i pumakke wizilege purik wilek kang
pugubek ngezege sara weiyagi. Kapura tamizeige
pilik naktau ono purik mabura ngago ngezege
saragi pura ngereke ni makngezeyegi yogi.

14 Tamizeige ini yereng narage lewa logo pulo-
gowili iniyegi koli keleyi ono keya ngago wazono
puragi kerewiya logo wilek kang puwiligiyengko
wei ono puwekke purik mabura yereng pura wiya
wazamizo logo puwiliyaga mele inuguyeng kai-
gesizo logo puwili Anotogo puwiliyegi wilik ono
keya inugu ngereke yereng purage puwiliyegi

ngago wazonora kozak yeiweki yogi ono purikki puwili iwaka si nangai kani.
15 Kerewiyi, nogo iniyegi ngizi panu kozak yei, Wok kalike Anotogo ngagozak mizagibekke purik yongkambanu yereng Sorong meiraga keya Komola meiraga koka walaka kaile unatuba miza puwili ngangang weiyagi kapura yongkambanu yereng puraga iniyegi koli keleya ono puwili keya ngago inuguragi kerewiya logo wei ono puwili wokpokko ngangang yemane panu weiyagi.

16 Togo ini nogo wezayeliwili mena kambelizo. Keya kerewiyi. Nogo ini koloyakamandik songonowili kelik yombanu kaile iniyegi ngangang keleyi keya kuneng yanagiwiliyegi wezayeli purik nogo iwaka wizinda, legi ini kazing kemalewiligu mizi pilikmekke mizizo, purik pilik watabi inugu mizagiyengki waberek panu kumulizo. Keya kazing winak Kuwemimiwiligi pilikmekke mizizo, purik pilik yongomo mizi kunimowei nak kilindau ngai keli nagani, mabuwili kiling kuzige sara koyizo.
17 Ini ngai waberek panu, purik ini yawe nogora mizirikki wiyeke yombanuwili iniyegi kumbak mizagi logo ini kebangkela logo puwili ini ngagozakyengki kerewiyiwiliyegi iza orowei kunagi, keya nawiligu ini i walek songono puwiligiyengke yeke ige wizale yelagi kani.
18 Keya ini kapmanwiligi ngai yemanewili keya Yuda ono King Ngaiwiligi wiregerau neyegi kiriwei mizirikki weraga luwe wazayagi. Puwekke ini puwiliyegi neyegi langai kozak yei keya ngago nogo iniyegi waligeleyaragi langai kozak yeiyagi.

19 Kapura puwiligu ini kebangkela logo iza
orowei ngagozak miziweki kangwekke were po-
bilik wilek ngelek kumuli nagani, Teni ngago
talikyeng kisagi, pilik kumuli nagani.
20 Purik puwekke Anotogi Kung Walekpokko
iniyegi ngago inugu kisagi pura wazono kisiweki
kangka wazonobek yanagi legi.

21 Keya yombanuwiligi si keya sakwiligu
ngezewiligi si keya sakwili yombanu puwili
yelagiwiliyegi iza yanagi. Keya yombanuwiligu
puwiligi yango keya marekngangwiliyegi mabilik
keleyagi, keya koloyakongwiligu puwiligi panu
keya mangowiliyegi mabilik keleyagi.
22 Keya ini yeik nogoraga yawe mizirikki wiyeke
yongkambanu mabuwiligu iniyegi kumbak
mizagi kani, kapura yombanu kunengyeng keya
ngangang wagelageya wizimowei neyegi ngizi
kumuli pura kozang kebangkeli kanda wila wiyi
ngizige mologabok Anotogo wik wizagomagiragi
yaliya wazayagimelegabek.
23 Keya tamizeige puwiligu ini yereng narage
ngangang keleyi ma kuneng yani mabura yereng
narage kazi kambelizo. Nogo inuwayegi ngago
wameik pera kozak yeiweki mizi, ini Isileiliwiligi
ngabelakpekke yereng piyengke yawe nogo yana
pura ngoluk mizi yagoneiga ne yombanu paka
ngalega kayimabek ngereke yogi kani.

24 Keya puwiligu ini ngangang yanagirikki
nogo ngago saweliwei nara pelik kozak yei,
Mandik kapiya mizi nak waligeleyi pugubekyaga
ngalege ono, ma yombanu yawe mizi nak ngai
pugubekyaga ngalege ono.

25 Kapura mandik kapiya mizi nak waligeleyi
pugubek kelik pilikweki mizi purik pangka. Keya
yombanu yawe mizi nak ngai pugubek kelik pi-
likweki mizi purik pangka. Tamizeige yombanu
neyegi kumbak miziwiligu ne, imakki mangob-
ekyegi pelik kisi, Ni kerewawiligi ngaibek, kisi
purik mabura puwiligu mabilik ini, yombanu i
nogomakka yolu puwili mabuwiliyegi ngago kaile
panu yeiyagi.

26 Pilikta miziweki mizagi legi ini yongkam-
banuwiligu iniyegi mizagirikki kulili mizi na-
gani, purik puwiligu kazing kaile mizi piyeng
Anotoyaga liwik wiyagi langai ono. Purik kaz-
ing kaile puwiligu ngokmorokta wiya piyeng ka-
like kimeike walimizagiyeng keya kazing kaile
puwiligu mizi wizigeya liwik yolu piyeng wangki
kalike kimeike kawela wiyagiyeng kani.
27 Ngago nogo iniyegi tonuwa ngezera
kekewekke kozak yei pura inugu yongkam-
banuwiliyegi kimeike kozak yeizo, keya ngago
nogo iniyegi yeke ige ngezege kozak yei pura
kalike inugu yongkambanu mamokki kelengke
ngalizi kozak kisizo.
28 Keya nogo miziweki yeiya piyeng
mizagirikkirik yombanu korik yeikwek ula logo
ibengki kapura wilek kambek keya kumbekki
nayendau kaile kelemiyagi langai ono puwiliyegi
ini kulili mizi nagani, purik segeya Anotoyegi
purik pi korikwek weiya logo wilek kambek
keya kumbek pongo yereng yezi kusagi onozik
ngoriraga yomizora wezamelagibokyegi kele ini
kulili mizizo.

29 Yongkambanuwili winak songono winak
Kemengiwili kelikwili neyau king korok nalikki
ngane wei logo Anotoyegi wata kolak kelibene
miziweki purik ini iwaka. Winakwili yeik
songonowili kapura tamizeige Anoto inigi
Mangobekki kelira ono purik mabura winak
songono pilikmek pongo ngabelakke kawiye
walagi ono.
30 Kapura ini yombanuwiliyegirik, kebi in-
uguyengka kebi nganelek piyeng mabiyeng pugu
sangkela.
31 Purikku walimizi purik yombanu wamenak
winak kolokngagono puwiliyaga ngalege mizi ya-
genda. Tegi Anotogo iniyegi ngai wizinda legi kazi
mizi nagani.

32 Yongkambanu mamokki wirege yeik no-
gora kawela wiyimologabok kalike ne Anoto negi
Mangobek paka ngalege yolubekki wirege pilik
kawela wiyabokki yeikta nogo kawela wiyagi.
33 Kapura tamizeige yombanu nak
yongkambanuwiligi wirege neyegi kezanga nani
purik mabura kalike ne Anoto negi Mangobek
paka ngalege yolubekki wirege piyegirau kezanga
managi.

34 Inuwago kumularik ne ngabelakpekke kaz-
ing yombiyangai yongomo mizagimek keremizi-
weki kayima nobiyeng? A'a'. Ne pelege yawe
yongkambanuwili ngai neyauge sanga mizagi
pura miziweki kayima, purik nawili ngago no-
goragi ngizi panu kumulagi keya nawili ngago
nogoragi ngizi panu kumulagi ono legi.

35 Yombanu nak ibuwili pelik sanga mizagi,
koyambek mangoyegi ngai mizagi, keya kolomele
panuyegi ngai mizagi, keya koyambekki yon-
gokpumele pigi palikmeleyegi ngai mizagi kani.
36 Logo yombanu nakko neyegi kelirikki wiyeke
pigi ingembuwiligu piyegi ngai mizagi.

37 Tamizeige nak neyegi keli logo neyegi kiriwei
mizagi kai purik mabura pigi keli pura neyegi ye-
mane panu keya panu keya mangoyegi keli pura
songonoweki kapura tamizeige pi pilik mizi ono
purik mabura pok yombanu neyegi pangka kiri-
wei mizagi onobek. Keya tamizeige nak neyegi
keli logo neyegi kiriwei mizagi kai purik mabura
neyegi keli pura pigi yango keya marekwiliyegi
keli puraga yemaneweki, kapura tamizeige pi pi-
lik mizi ono purik mabura pok yombanu neyegi
pangka kiriwei mizagi onobek.
38 Keya tamizeige nak neyegi keli logo neyegi
kiriwei mizagi kai mabura ngago nogora kerewiyi
keya negi wiyeke ibengkirikki kulili ono keya ne
kiling kazing nogo kangmokko kuniweki, kapura
tamizeige pi pilik mizi ono purik mabura pok
yombanu neyegi pangka kiriwei mizagi onobek.
39 Kapura yombanu neyegi wiyeke ibengkirikki
kazi mizi logo ngezebekki kelira keya ngezebekki
wik yolugira kozang kebangkeli mizibok pi An-
otogi wiregerik ibeng logo wik wizagomagira
weiyagi ono, kapura yombanu neyegi ngizi panu
kumula logo pulaga wilek kang pugubek keya wik
yolugi pugura neyegi tiya mani mizibok ibeng
wizagomagi ono, pi paka ngalege wik wizagoma-
gira weiyagi.

40 Weik nogo ini wezayeli logo yombanu ini
nogo wezayeliwiliyegi koli keleyi puwili iniyegi
koli keleyi purik neyegirau keleni yagenda,
keya yombanu neyegi koli keleni puwili ne
wezanelabokyegirau koli kelemi yagenda.
41 Nogo yombanu nak wezamela kopong pi
ngagora kozak kai logo pok ngagora kozak
kairikki wiyeke koli kelemiya puwili, pokko
kanga weiyagi mabilikta puwilirau weiyagi. Keya
yombanu pangkabek yarolege pakela logo pi ne
pangkabekyegi sawela kopong piyegi wazono
kelemiyabok purik pok pangkabokko kanga
weiyagi mabilikta weiyagi.
42 Keya nakko yombanu neyegi kiriweiwiliyaga
nak yarolege pakela logo pi neyegi yawe mizirikki
wiyeke pi yeik kai wik songono nangezi nibene
mani puriktau pugu wazono miza puragi wiyeke
Anotogo pi kanga managiyeng wei penanging,
yeiya.

11

1 Togo Yisugu yombanu meleyau keya
pongo ingenazikka neyau ngezebokko
waligeleyiwiliyegi ngago kiriwei mizagi piyeng
kozak yeiya logo pi pulumeng wizamiya logo
yereng pulogo merekeyengki kambela. Kanda
pulogo pugu yongkambanuwiliyegi Anotogi
ngagora waligeleyi keya yana.
2 Wok nakke Yowan kaimelibek wigirimakka
wigira wizigeya pugu waligeleyiwiligu piyegi
Yisu Kilisibokko Anotogo keke miziyeng mizirikki
kozak meiya. Tegi Yowan kaimelibokko yombanu
pi ngezebokko waligeleyiwiliyaga nawili Yisuyegi

nguk meibene ngago pelikta kiling wezayela, Ma
ni yombanu yemizi ulogo kalike lewagi kaiya
mabok ma teni ngoluk nakyegi yuke yolugi,
meibene wezayela.
3 Puwili Yisuyegi kandawekke Yisugu Anotogo
keke miziyeng mizageya wizilege puwiligu
pakela.
Puwiligu Yisuyegi pelik meiya, Yowan kaimeli-
bokko niyegi pilik nguk neiweki teni wezayela
logo pugu pelik kai, Ni yombanu yemizi ulogo ka-
like lewagi kaiya mabok ma teni ngoluk nakyegi
yuke yolugi ma talik, kai, meiya.
4 Tegi Yisugu puwiliyegi pelik yeiya to mela,
Yowanyegi inuwago mabek pakeli keya kerewiyi
miza piyengki kozak meizo.
5 Piyeng pelikyeng, wireyeng kusawili ngereke
pakeli, keya inge keya melegawere ibengwili
keya inge koruwili ngereke yongomo mizi,
keya kemegeme Leposimek meimek kilingwili
ngereke korikyeng yombiyangai wazayi, keya
kerangangyeng waliyawili ngereke kerewiyi,
keya ibengwili ngereke yangalekta wik yolu
keya yongkambanu watabiyengki yeik puwili
Anotogi ngago wazono puragi kerewiyi. Inuwago
Yowanyegi piyengki kozak meiweki kandobeli.
6 Keya perarau inuwago piyegi kozak meizo,
Ne yombanu kalike lewagi kaiya mabok logo
ngizi panu kumuli keya purikki kangka neyau
onobekyegi wilikwilikta yolu, meizo, yeiya.
7 Yombanu ngago Yowangira weiyawili
weik kuna wizigeya Yisugu Yowanyegi langai
yongkambanu wawere ulawiliyegi pelik
yeiya, Ini kurung yeik Yowan kaimelibokko

wizagomawekke kambela puwekkerik ini nangaiyengki pakeliweki kambela? Ini Yowan yengelik kebarekpokko orowei mizi piyeng kelik kozang ono nobiyeng pakeliweki kambela? A'a'.

8 Mabura ini nangaiyengki panga pulogo pakeliweki kambela? Ma yombu nak watabi wik wazono nayeng wakiyabekyegi pakeliweki kambela? A'a'. Yombu wik pilik piyeng wakiyi keya watabi kolokngagono piyeng kiling puwili yombanu ngai yemanewiligi i wazono yemane piyengki keke yoluwili.

9 Logo ini yombu pilikpok pakeliweki kambela ono mena, takyegi ini pakeliweki kambela? Ma ini yombu Poropek mei, yombu Anotoyaga ngagora weiya logo yongkambanuwiliyegi kozak kai nakyegi pakeliweki kambela? Ei, wameik. Kerewiyi. Yowan yombu Anotogi poropek pilikpek kele kapura pi poropekwiliyaga ngalegebek.

10 Purik pi mabokyegi langai Anotogi Kapiya Walektikku Ne pigi Marekpekyegi pelik kaiya,

Kerewiye, ni kalika kangkine kapura nogo were
ngago nogora oroweibek wezamelagi. Pi
nigi kazing kunagimek kangkere mizagi
kaiya, yeiya. *Malakai 3:1*

11 Yisugu mawinda pelik yeiya, Ngago nogora wameik panu kani kerewiya koyizo. Yongkambanu ngabelakpekke wizageya koyi kayimi pewiliyaga Yowan kaimelibek ngalege panubek kapura pewekka yombanu yeiktarau ono nak ngago nogoragi kerewiya logo nogo piyegi ngaiweki keleni mologabok Yowanyaga ngalege panumelegabek mizagi.

12 Weik Yowan kaimelibokko weik solo ngago
yana puraga kang kang mabek pewekkerik An-
otogo pigi ngaimekki ngairik kozang lewagela
keya yongkambanu solo wamenarikki wiyeke-
mek mamok nak nak panga Anotogi ngaimekki
kiliya kuniweki kozang yawe mizi.
13 Koka walaka Anotogi lo Mosego lende miza
mabiyeng keya yombanu Anotoyaga ngagora
weiya logo kozak kisawili mabuwiligu yombu
Anotoyaga ngagora weiya logo kozak kai Ilaya
kelik nak Anotogo pigi ngaimekki weik solo ngai
puwekke lewagi kisa.
14 Logo tamizeige ini ngago puwiligi piyengki
ngizi panu kumulagi purik mabura yombanu
Ilaya kelik pek weik lewagela logo pi Yowan pok
legi purikki ngizi panu kumuli.
15 Yombanu kerangang kerewiyagiyeng kiling-
wili mabura waberek kerewiyizo.

16 Mena, nogo ini yongkambanu mabek perage
ngabelakpekke yolu pewili watabi nangaiyeng ke-
lik kaiyagi? Nogo iwaka logo nogo kozak yeiweki.
Ini koloyakamandik songono yerengke karagare
miziwili kelik.
17 Nawiligu nawiliyegi pelik yei, Teni yongolo
uliwekke ingimei kapura ini teni kiling yongolo
uli ono. Keya teni ingi yalekkiyeng mei kapura
ini purikkirau kiyebuk kopong teni kiling ingi
yalekkiyeng mei ono, yei. Logo pilik mizi purikku
kai pura ini Yowan kaimelibokko ngago kaiyeng
ma nogo ngago kai piyeng ma mizi piyengki kiye-
buk.
18 Purik Yowan kayimawekke pi pereksik keya
kai waimbek inugu ni pilik na ono purikki ini

kiyebuk keya inugu pi Anotogo wezamelabek kisagirikki kiyebuk kopong inugu kerewa nak pigi yungke yolu, kisa.

19 Keya mabek ne yombanu paka ngalegabek kayima logo ne ngeragi ni keya kai waimbek ni puriktau ini kiyebuk keya inugu pelik kisi, Keriyi, pi ngeragi momanengka nibek keya kai waing kolokngagono nibek, kisi. Keya peliktau kisi, Pi yombanu king takis wei piyengka nayeng ngoweiwili keya kaile mizi nawili kilindau kewengke mizibek, kisi. Ini te Yowangu kisi piyengki kezanga mani kele kapura, Anoto iwakaragi mangobek legi pigi yango keya marekngang pugu kaiyeng mizi mabuwiligu piyegi pelik kisi, Anoto wameik pangka mizibokko, kisi, yeiya.

20 Yisugu puwiliyegi piyeng kozak yeiya logo pulaga pugu yereng ulogo ngezebokko Anotogo keke miziyeng kolokngagono kozang mizayengke ngalik kai, purik yongkambanu yereng piyengke yoluwiligu Anotogo keke miziyeng pugu mizarikki pakela kele kapura kaile puwiligu miziyengka kowita ono logo purikki wiyeke pugu pelik ngalik kai,

21 Yomono, wok Anotogo ngagozak kalike mizagibekke ini Yuda yongkambanu yereng Korasin meirage yolu puwiliyegi ngangang yemane panura lewagi, keya ini Yuda yongkambanu yereng Pesaita meirage yolu puwiliyegirau ngangang yemane panura lewagi. Purik nogo Anotogo keke miziyeng yereng inuguyauge miza kapura ini neyegi saweli ono. Kapura tamizeige nogo Anotogo keke miziyeng yereng inuguyauge miza

piyeng panga Taya keya Sairong Yuda onowiligu yereng yoluyauge pilik piyeng miza kesak yongkambanu yereng piyaugiwiligu yaka kaile puwiligiyengke nguk namizi kuneng miza logo kaile puwiligiyengka kowita logo wilek kang puwiligiyeng neyegi saweli kak.

22 Wameik panu, wok Anotogo ngagozak kalike mizagibekke purik yongkambanu yereng Taya keya Sairongyauge koka walaka kaile unatuba miza puwili ngangang weiyagi kapura ini kele ngangang yemane panu weiyagi kani.

23 Yomono. Ini yongkambanu yereng Kapaneyam meiragawili, ini paka ngalegi kangki purikki kumuli ma talik? A'a', yeik. Inugu ngago nogoragi kerewiyarik kolokngagono kapura neyegi saweli ono, legi ini pongo yereng yezi kusagi onozik ngori puraga yomizora wezayelagiwili kani. Tamizeige nogo Anotogo keke miziyeng yereng inugurage miza piyeng panga Sorong yerengke pilik piyeng miza kesak puwiligu kaile puwiligiyengka kowita logo Anotogo yereng Soronda neneng ngeli kak ono, yereng pura ngoluk wizagomi kak.

24 Wameik panu, wok Anotogo ngagozak kalike mizagibekke purik yongkambanu yereng Sorong meiraga koka walaka kaile unatuba miza puwili ngangang weiyagi kapura yongkambanu yereng Kapaneyam puragawili ngangang yemane panu weiyagi, kai.

25 Mabuwekke Yisu Anotoyegi waberek pemek pelik meiya, O Peba, ni ngilumbek keya ngabelakpekki Yemizibek, nogo niyegi wazono nei,

purik nugu yongkambanu iwaka kumuli keya kangka yemaneyeng kiling kumuli puwiliyegi wameik ngiziyeng waligeleyi ono kapura nugu yongkambanu neyegi yeik ngizi kumuli koloy-akamandik songonowili kelik puwiliyegi piyeng waligeleyi.

26 Ei, Peba, pera kumuli nugura keya keli ni makngezegirago legi nogo yeik nugura yongolok mei, meiya.

27 Yisugu Anotoyegi pilik meiya logo pugu yongkambanu koyilegewiliyegi pelik yeiya, Negi Mangobokko ulogo watabi mabiyeng neyegi nana. Nakko neyegi ngizi panu iwaka ono, kapura ne negi Mangobekki Marekpek legi negi Mangobek ngezebek kele neyegi iwaka, keya nakkorau negi Mangobekyegi ngizi panu iwaka ono kapura ne Koyambokko kele piyegi iwaka, keya yongkambanu Koyambokko Mangoyegi langai waligeleyiweki mizi puwili kele negi Mangobekyegi iwaka.

28 Ini yongkambanu mabuwili wilek kuneng mizi keya kunengyeng wagela logo kiyebuk sende mizi puwili neyegi koli logo nogo kele iniyegi kaz-ing kumanagimek yaniweki mena.

29 Ne kazing kuzigemek mizibek keya ne makngezego ne makngeze kulengkebek mizibek legi neyegi sawela logo nogo miziyengka iwaka siweki logo teni menalege kazing nogomekke kunagi. Pilik mizageya koyimowei ini wilek kang inuguyengki kazing kumanagimek yolok ngelagi.

30 Purik kazing nogomek yombiyangai panu keya yawe nogo iniyegi miziweki yani piyeng in-ugu miziwekkerik iniyegi yemanegi ono, yeiya.

12

1 Pilik yeiya logo waleleige wok Yudawili yawe
mizi ono puwiligu Anotoyegi ya kumulibek logo
wok Sabatpek meibekke Yisu kiling yombu ngeze-
bokko waligeleyiwili yawe pandi wit nalei ne-
ing wei kambela. Yombu puguwili weik yagasi
legi puwili kunimowei wit wire pandiyeng ke-
likyengki wireyeng tiya logo ni mizi kuna.
2 Puwiligu pilik miza purikki yombu Palisi
mei nawiligu pakela logo Yisuyegi pelik ngalik
meiya, Keriye, nugu waligeleyiwiligu lo tenigi
wok Sabatpekke yawe mizi nagani kaiya pura
ngelira nangki, meiya.
3 Tegi Yisugu puwiliyegi pelik yeiya to mela, In-
uwago Anotogi Kapiya Walektikke tenigi yelibun-
gangwiligi ngaibek Tawitigu koka walaka miza
purikki sangkela puragi kumuli. Wok nakke Taw-
iti keya pi kiling puwili ngeragiyengki yeik wiz-
igeya yagasi miza, legi
4 Tawiti Anotogi imakki yeke ige la logo
ngaibekyegi nguk meiya logo iwing perek Anotogi
mowiya piyengka weiya logo na keya yombu pi
kilingwilirau yani miza. Puragi ini sangkela
kapura ini ngizi iwaka ono. Lorago pelik kai,
Iwing perek piyeng yombu yeikwili ni nagani,
yombu Anotoyegi kolak miziwili keke nagiyeng,
kai. Kapura Anoto Tawitigu yagasi miza logo
miza puragi ngalik meiya ono, legi inuwarau negi
yombu ne makngezego waligeleyiwiliyegi ngalik
yei nagani.
5 Keya inuwago Anotogi Kapiya Walektikke An-
otogi lo Mosego lende miza piyengke yombanu
Anotoyegi kolak miziwiligu wok Sabatpekke yawe

puwiligira mizi puwekke purik puwili Mosegi lo
pura ngela meli purik teni iwaka, kapura purik
kaile mizi yagenda ono.
6 Mena, nogo kozak yeiweki mizi puragi
kerewiya koyi, Yawe Anotogo ne miziweki
wezanela pura yawe yombanu Anotogi i walek
yemanemakke piyegi wata kolak kelibene
miziraga yemane kani.
7 Logo Kapiya Walektikke yungke pelik kai-
yarikki kumuli,
Inugu neyegi watawili kolak kelibene waliya
nani puwekke purik ne wilik kapura inugu
yongkambanuwiliyegi yalek miza logo wa-
zono mizi puwekke purik ne wilik panu,
kaiya. *Osiya 6:6*
Togo tamizeige inuwa puragi solorikke iwaka
panu kesak inuwago yombanu neyegi yawe mizi-
wili kaile nara mizi yagenda mizi kak ono, in-
uwago puwiliyegi yalek miza logo wazono keleyi
kak.
8 Keya ne yombanu paka ngalega kayimabek, ne
wok yawe mizi onobekki ngaibek keya ne watabi
yongkambanuwiligu wok yawe mizi onobekke
mizagi piyengki kaiyagibek, yeiya.

9 Pulaga Yisu Yudawiligi i walek songono na-
makke yeke ige la logo
10 pulogo yombu melelora koru miza nak wiz-
ilege. Yombanu Yisuyegi kiyebuk mizi nawili
Yisugu kazing korowali mizi nayeng mizi purik
kebangkelagiwili pulogo piyegi pakelara ngai koy-
ilege. Tegi puwiligu Yisuyegi pelik nguk meiya,
Wok yawe mizi onobekke yombanu kemegeme

nak yombiyangai wazamiyagi purik pangka ma talik, meiya.

11 Tegi Yisugu puwiliyegi pelik yeiya to mela, Tamizeige iniyaga nak liyeng memeng namek logo pumok wok yawe mizi onobekke pongo kawik yemanerikke kiliya purik nugu kumulagirik wokpok wok teni yawe mizi onobek legi liyeng memengmek mabilik wizi pani mizagi ono, a'a', nugu liyeng memeng pumokyegi sawelagi logo yomizora wazamiyagi logo purik pangka.

12 Keya wok yawe mizi onobekke tonugu yombanuwiliyegi saweli puriktau pangka, purik yombanu nak liyeng memeng namekka lewege panubek kani, yeiya.

13 Pulaga Yisugu yombu melelora koru mizabekyegi melelora tungkule meiya. Logo pi mele puguzik tungkula logo weik ngereke mele nazik kelik mabilik yombiyangai sa.

14 Pilik miza logo waleleige yombanu Palisiwili mei puwili i walek songonomakka welagela yerageya logo puwili kiling nawilirau wawere ula logo kazing Yisu ula logo ibengki namekki kozak kela.

15 Togo Yisu puwiligu pilik kozak kela puragi kerewiyawekke pi yereng pura wiya logo kambela. Kapura yongkambanu kolokngagono piyegi kalika kiriwei kambela. Pugu yombanu kemegeme puwili mabuwili yombiyangai wazaya.

16 Kapura puwiligu pi Anotogi Marekpek purikki yongkambanuwiliyegi kozak yeiya nelegi Yisugu kozang ngago yeiya.

17 Logo kazing mabilikmekke ngago yombu An-
otoyaga ngagora weiya logo kozak kaibek Isaya
meibokko koka walaka kaiya pura weik ngizi
lewagela.
18 Anotogo pelik kai, Keriyi, pok neyegi yawe
mizibek, nogo sawiyabek. Pi nogo
yagolok panu kelibek keya wilek kang
nogobek piyegi wilik panu. Nogo negi
Kung Walekpek piyegi mani logo pugu
ngago kazing pangka nogomekkira
keya ngago nogo ngagozak keleyagiragi
yongkambanu ngabelak mabiyengke
Anotoyaga koweige yolu mabuwiliyegi
kozak yeiweki wezamelagi.
19 Kapura pi ngalik keli yongomo mizagi ono, ma
ngago ngalizi kaiyagi ono, ma pi kazingyengke
wangka kek kairikki nakko kerewiyagi ono.
20 Yombanu merek liyembo mizabok kelikwiliyegi
pugu yalek miza logo puwili liya melagi ono, pugu
puwili yombiyangai wazayagi. Keya yombanu
yezi wilek kusaweki mizi puzik kelikwiliyegi pugu
yalek miza logo purik kusa melagi ono, pugu
puwili yaliya wazayagi. Pi yawe mizi kai kanda
kazing pangka pumokko lewegegi.
21 Pi yawe mizi kai kanda yongkambanu An-
otoyegi iwaka onowili piyegi wilekyeng ngalege
wiyagi, kai, kaiya. *Isaya 42:1-4*
Koka walaka Isayago pilik kaiya kapura Yisu yawe
pugura miza puwekke ngago pura weik ngizi
lewagela.

22 Wok nakke yombanu nawiligu yombanu
kerewa nak yenge yungke kiliya kopong wireyau

kusa keya kiligawere waliya logo ngago kaiyagi langai ono nak miza orowei Yisuyegi wiriya. Yisugu kerewabek yombanubekyaga welagela wezamela logo yombanubek yombiyangai wazamiya logo yakabok weik ngago kai keya wireyau ngaiwili miza.

23 Yongkambanu wawere ulamek mamok pakela logo lelengkira logo nakko nakyegi pelik mei yongomo miza, Yombu pilik mizi pobok Tawitigi marekngangwiliyaga Anotogo teni Yudawiliyegi ngaiweki wezamelagi kaiyabok ma talik? Keya nawiligu pelik yeiya to mela, Mabok ma talikne.

24 Kapura puwiliyaga Palisiwili meiwiligu pelik kisi, Talik miza logo pek kerewawili welagela wezayeli? Takko pi kozang mani? Kerewawiligi ngaibek Sadang, yeik pigi nara Piyesebu, pugu pok kerewawili welagela wezayeliweki kozang mani kani, kisi.

25 Kapura Yisu kangka puwiligiyengki iwaka legi pugu pelik yeiya, Nogo kazing saweliwei pemekke purikki langai kozak yeiweki mena kerewiya koyi. Tamizeige kapmanwili ngezewiligi tepekke ngai keli puwekke purik kozang koyagi ono logo kawiyegi. Ma tamizeige yerengkewili ngezewiligi tepekke ngai keli puwekke purik sanga miza logo nawili narikke miza melagi. Ma tamizeige yombu nak ibuwili ngezewiligi tepekke ngai keli puwekke purik sanga miza logo nawili narikke mizagi.

26 Kazing mabilikmekke tamizeige Sadang pi ngezebek yongkambanuwiliyaga welagela wezameli purik ngai pugumek sanga miza logo kozang

wizei penangai ono, yeikki.
27 Keya ne kerewawili kozang Sadangkirago
welagela wezayeli kesak iniyegi kiriweiwilirau
kozang Sadangkirago kerewawili welagela weza-
yeli. Togo inuwayegi kiriweiwili kerewa welagela
wezayeli puwiligu ngago inuwagira ngaigu kisi
mizi.
28 Sadangko ne kozang nana ono, pilik segeya
Anotogi Kung Walekpokko ne kozang pugura
nana. Logo nogo kerewawili welagela weza-
yeli logo purikku walimizi purik Anotogo pigi
ngaimekki ngai pura iniyegi weik kanda ngai wiz-
inda.
29 Nogo kazing saweliwei pemekke ne
makngezegi kozang panu puragi langai kozak
yeiweki mizi. Nakkorau yombanu kozambekki
imakki yeke ige yabela logo watabiyeng
ngoweiyagi langai ono, kapura tamizeige pi
were yombanu kozambek wigira wazamiya
mabura kele pi pangka watabi pugu kelagi
mabiyeng ngoweiyagi langai. Togo purikku kai
purik Sadang kozang kapura ne kozang panu
kani, logo nogo pangka Sadangki kerewawili
yongkambanuwiliyaga welagela wezayelagi.
30 Togo yongkambanu namele keya nak ne
kiling sawela ono purik pi neyegi ngai mizi
yagenda, keya namele keya nakko yongkam-
banuwili menalege wawere keleya nowiyi ono
purik pugu puwili kazi kambeli keleyi yagenda.
31 Puragi weraga legi nogo pera yei,
yongkambanuwiligu kaile miza piyeng
mabiyeng keya ngago kaile puwiligu kisa piyeng
mabiyeng puwiligu Anotoyegi kozak mei purik

Anotogo tumulagi kapura nakko Anotogi Kung
Walekpekyegi langai ngago kaile kaiya purik
Anotogo tumulagi ono.
32 Yombanu nakko ne yombanu paka ngalega
kayimabekyegi langai ngago kaile nara kaiya
purik Anotogo pura tumulagi kapura nakko
Anotogi Kung Walekpekyegi langai ngago kaile
kaiya purik Anotogo mabek ngabelakpekke
pewekkerau pura tumulagi ono ma wangki kalike
paka ngalege wizageya kayimagi puriktau pura
tumulagi ono.

33 Yengeleiyengki kumuli. Tamizeige
yengeleilei wazono purik mabura wilekyendau
mabilik wazono. Tamizeige yengeleilei wazono
ono purik mabura wilekyendau mabilik wazono
ono. Yengeleileigi iwakagirik wilek pugu wiri
piyengki pakela logo. Kazing mabilikmekke
ini Palisiwiligu yawe nogo mizi piyengki pakeli
logo tamizeige inugu yawe pugura wazono kisi
mabura pura Anotogi kozandago miza, kisagi.
34 Kapura ini inigi mangobek kemalemek
Sadangyaga lewawili kani ini yombanu kailewili,
legi talik miza logo ini ngago wazonoyeng
kisagi, purik kilirago kai piyeng yenge yaga
kolokngagono yolulikyengka kaiyengko.
35 Yombanu wazonobek kumuli wazonoyeng
yenge ya puguraga wara yolu. Pilik kopong
pi kazing wazonoyeng mizi mizi. Kapura
yombanu korowalibek kumuli korowaliyeng
yenge ya puguraga wara yolu kopong pi kazing
korowaliyeng mizi mizi.
36 Kerewiya koyizo. Wameik panu, wok An-

otogo ngagozak mizagibokko purik yongkambanu mamok nak nak ngago wazewaze yeik wezamela piyengki Anotogo nguk yeiyagi kani.
37 Purik ni makngezego kaiyayengko Anotogo ni wazonobek ma ni kailebek neiyagi legi, yeiya.

38 Pulaga yombanu Mosegi loyengki waligeleyi nawili keya yombanu Palisi mei nawili Yisuyegi pelik meiya, Kiriwagabek, teniyegi Anotogo keke mizi nara waligeleye logo ni Anotoyaga kayimabek purik teni iwakaweki, meiya.
39 Pilik kisi legi Yisugu puwiliyegi pelik yeiya to mela, Ini yongkambanu mabek peragewili kaile panu logo Anoto wezamela, yombu pigi yongokpumele wezamela logo yongok namele ngereke weibok kelikwili kopong inugu nogo Anotogo keke mizi nara miziweki nguk nei. A'a', nogorau Anotogo wik keke mizi naragi ini pakelibene waligeleyagi ono, purik ulogo Anotogo keke mizi kozang nara yombu Yona meibekyegi kimeike miza legi.
40 Logo pugu keke miza pura pelik, koka walaka Yona Anotoyaga ngagora weiya logo kozak kaiyabek watabisi yemanemokko nguk tiya logo wok neyau watabisi yemanemekke yungke wiziya logo pulaga wok kalikebekke watabisi yemanemokko kungiza mela logo Yona ngereke wik wizagoma. Pilik miza purikku yongkambanu yereng Ninibe meiragawiliyegi Anotogo Yona puwiliyegi wezamela purikki waligeleya. Kazing mabilikmekke ne yombanu paka ngalega kayimabek wok neyau yenge ngabelakpekke yungke wiziyagi logo pulaga

wok kalikebekke yangalek meiyagi logo purikku iniyegi Anotogo ne iniyegi wezanela purikki waligeleyagi.

41 Wok kalike panu Anotogo yongkambanuwili ngagozak keleyagibokko yongkambanu mabuwili yangalek meiya logo Ninibe yongkambanu Yuda onowiligu ini yongkambanu Yuda mabek perage pewiliyegi pelik yeiyagi, Ini kaile miza wiziga ini ngangang mizagi, purik teni Yonagi ngago Anotoyagaragi kerewiya logo kaile tonuguyengka kowita kapura ini yombu Yonayaga ngalegebokki ngago Anotoyagaragi kerewiya ono kopong ini ngangang mizagi, yeiyagi.

42 Keya wok kalike panu Anotogo ngagozak keleyagibokko purik yongok Kuwin Ngai yongkambanu Yuda ono ngabelak lewe Saut Siba meibekkawiliyegi koka walaka ngai wiziyamologo ini yongkambanu Yuda mabek perage pewiliyegi pelik yeiyagi, Ini kaile miza wiziga ini ngangang mizagi, purik ne King Ngai Solomongu ngago iwaka wazono puguyeng kozak kairikki kerewiyiweki koweige kambela kapura ini yombu Solomonyaga ngalege inuwa kiling wizagomabokko ngago iwaka wazono puguyeng kozak kairikki kerewiya ono kopong ini ngangang mizagi, yeiyagi, yeiya.

43 Yisugu yeke langak pelik yeiya, Ne kazing saweliwei pemek iniyegi kalike mizagi purikki kozak yeiweki, Kerewabek yombanu nakki yenge yungka nakko welagela wezameliwekkerik pi paka yengelei ngezege pi yolugilege pakeliwei

kang.
44 Pi yolugi narik yolok ngela ono purik pi
ngezebokko ngezebekyegi pelik mei, Ne ya ne
makngezego ulogo wizamiya logo kayima puragi
ngereke toweki, mei. Togo pi kandobela logo
tapakeleige pura yombanu yakabokki yenge
yungkera watabi nayendau ono wizilege.
45 Pi morik kerewa korowali panu melenazik
keya nazikka neyauwili iza wara logo puwili
mabuwili kanda yombanubekki yenge yungke
kiliya logo pulogo koyima. Togo yombanubok
koka kaile wiziya kapura mabek weik pi kaile
panu yolu. Ini Yuda yongkambanu kaile mizi
mabek pewekke pewiliyegi kazing mabilikmek
lewagelagi kani, yeiya.

46 Yisu ngoluk yongkambanuwiliyegi ngago
yanageya tawizeige pura pigi panumele keya sak-
wili piyegi keriyiweki kanda logo imakka yenge
yerengke luweza koyimowei ngago nara yeke ige
piyegi pi yeragibene wezamela.
47 Yongkambanu kolokngagono Yisuyegi yaw-
ereng kelemiyara mogosa logo koyawili nakko
piyegi pelik meiya, Nigi panumele keya sakwili
yenge yerengke yuke koyimowei niyegi ngago
kisi, meiya.
48 Tegi Yisugu pelik meiya to mela, Negi panu-
mele tamele keya negi sakwili tawili?
49 Pilik meiya logo pugu yombu ngezebokko
waligeleyi puwiliyegi langai melezik walimiza-
geya wizimowei pelik yeiya, Kerewiyi, pelege negi
kelengke pewili negi panu keya sakwili kani.
50 Purik negi Mango paka ngalege yolubokko

mizagi keliyeng mizi mologabok negi sakpek keya negi sakmele keya negi panumele, yeiya.

13

1 Wok mabokko Yisu imakka welagela kuna logo kai kolamiyabekke kerelege kambela. Kanda pulogo pi mogosa logo yongkambanuwili waligeleyiweki.
2 Kapura yongkambanu wawere ulawili kolokngagono panu logo puwiligu pi tektek kangane kelemiyageya koyimowei yawereng kelemi, legi Yisu wang naleige tameneng meiya logo mogosa, logo wanglei panga kaibekke songono nangezi kuna logo pugu wangleiga wizimowei yongkambanu pulogo kaingimbekke wawere ula koya puwiliyegi ngagoyeng waligeleya.
3 Keya pi puwiliyegi ngago saweliweiyengko ngago ngizi kolokngagonoyengki waligeleya.

Pugu ngago saweliwei nara pelik yeiya, Wok nakke yombu nak pandi wilekyeng yawege wezameli kambela.
4 Pi wezameli kunarik wilek nayeng ngabelak kozang yongkambanuwiligu wei mizibekke wala logo winakwiligu kanda na.
5 Keya wilek nayeng ngabelak kingyeng kilimbekke ngalege wala kapura ngabelak songonobek kopong pengyeng nguk namizi lewagela.
6 Kapura yokmek ngaiwekke yokmokko pak meiya logo ngoliya keya puliliyendau songono kopong pengyendau ibeng sa.
7 Keya wilek nayeng ibek ingakyeng kilingyengki tepekke wala kapura ingak piyengko

momanenda wiya logo pengyeng ibeng sa logo
wilek wiri ono.
8 Keya wilek nayeng ngabelak yombiyan-
gaibekke ngalege wala kopong marekyeng lewa
wizigeya yemane sa logo wilek wazonoyeng wira.
Kang nayeng wilek songono wiri, keya kang
nayeng wilek yemane wiri, keya kang nayeng
wilek yemane panu wiri, yeiya.
9 Yisugu ngago saweliwei pura kozak yeiya logo
pugu puwiliyegi pelik yeiya, Ini kerangangyeng
kilingwili mabura waberek kerewiyi, yeiya.

10 Togo waleleige yombanu Yisu ngezebokko
waligeleyi puwiligu piyegi kanda pelik nguk
meiya, Nugu yongkambanuwiliyegi ngagoyeng
kozak yeiwekke ni ngago saweliweiyengke kozak
yeira nangki?
11 Tegi Yisugu puwiliyegi pelik kanga yeiya to
mela, Anotogo ini ne kiling sawela puwiliyegi
watabi Anotogo pigi ngaimekki ngai yolu puragi
koka iwaka ono piyeng kimeike kelemiweki keli
logo nogo iniyegi saweliwei purago kai puragi
kozak yeiweki mizi, kapura yongkambanu ne kil-
ing saweli ono puwili peyengki iwaka koyimagi
ono.
12 Tegi nogo ngago kai puragi waberek
kerewiya panu keya ngagoragi kumula panu,
purik tamizeige yombanu nak Anotogi ngagora
kebangkela logo kiriwei yolubok Anotogo pi
ngizira mawiyarek managi keya pugu pokyegi
ngizira ngoluk mak mawiyarekka managi logo
pugu ngizira unatuba weiyagi kani kapura
tamizeige namele keya nak ngago puragi kiriwei

ono purik Anotogo ngago pilik mologabokko
songono kebangkela yolu nobiyeng miza pura
piyaga weiya mowiyagi kani.
13 Nogo yongkambanu ne kiling saweli
ono puwiliyegi ngago saweliweiyengki kozak
yei purikki solorik pelik, puwiligu wire
puwiligiyengko yawe nogo miziyengki kabelak
kangka pakeli mizi kapura puwili ngizi pakeli
ono, keya puwili ngago nogo kai puragi kerewiyi
kapura puwili kerangang mani ono keya ngizi
panu kumuli ono.
14 Togo yombanu Anotoyaga ngagora weiya
logo kozak kai yeikta Isaya meibokko koka walaka
pilik kaiyara puwiliyegi weik ngizi lewagela,
Yongkambanuwiligu Anotogi ngago ngizira
mazeng keya kerewiyi kele kapura ngizi
kumulagi ono. Keya puwiligu wireyengko
Anotogi yawe miziyengki mazeng keya
pakelagi kele kapura ngizi pakelagi ono.
15 Purik yombanu pewiligi kangkayeng
kingyeng kelik kopong puwili ngezewiligi
kerangangyeng weik waliya keya
ngezewiligi wireyeng weik kusa
koya. Puwili peyeng miza, purik
wire puwiligiyengko Anotogi yawe
miziyengki pakela nelegi, keya kerangang
puwiliyengko Anotogi ngago wameikta
kerewiya nelegi. Purik tamizeige puwili
pilik miza kesak puwiligi wilek kangyeng
neyegi kowita logo nogo yombiyangai
wazayi kak, kaiya. *Isaya 6:9,10*
Koka walaka Isayago Anotogi Kapiya Walektikke
yungke pura pilik lende miza kapura weik ngizi

lewagela.
16 Kapura ini puwili kelik onowili, inugu wireyengko yawe nogo miziyengki pakela logo iwaka, keya ini ngago nogo kai puragi kerangangyeng mana logo ngizi panu kumuliwili legi ini wilik miziweki.
17 Kerewiyi, wameik panu, yombanu kolokngagono Anotoyaga ngagora weiya logo kozak kisawili keya Anotogi kazing pangkamek mizawili koka walakarik watabi Anotogo keke mizi nogo mabek mizi wizigeya inugu pakeli piyeng pakelagiweki miza kapura puwiligu pakela ono, keya mabek nogo weik kai logo inugu kerewiyi piyeng puwili kerewiyiweki miza kapura puwili kerewiya ono.

18 Ini ngago saweliwei yombu nak pandi wilekyeng yawege wezameli kambelaragi nogo yaka kaiya puragi solorikki kerewiya koyizo.
19 Yombu pandi wilekyeng yaka wezamelabok yombanu ngago Anotogo pigi ngaimekki ngai yolu puragi yongkambanuwiliyegi kozak yei nak kelikpek. Keya ngabelakpek yongkambanu ngago pura kerewiyi puwili kelik. Keya ngabelak kozang wilek nayeng wala logo winakwiligu kanda nabok yongkambanu ngago puragi kerewiyi kapura ngizi kumuli ono puwili kelik. Sadang korowalibokko nguk namizi kanda ngago pura puwiliyaga yogok meiya yowiya logo wezameli.

20 Keya ngabelak kingyeng kilimbok yongkambanu kerewiyi nawili kelik logo pura nguk namizi weiyagirikki wilik keya wilek

marekyengki puliliyeng yenge ngabelakke kiliya
kula logo mabilik puwili ngago puragi kumula
21 kapura wilek kang puwiligiyengke yenge
yungke kiliya panu ono, logo puwili ngagoragi
ngizi kumuli purikki wiyeke kunengyeng yani ma
ngangang keleyi puwekkerik puwili nguk namizi
Anotoyegi kezanga mani logo puwiligi ngizi ku-
mulara yeikki.
22 Keya ngabelak ibek ingakyeng kilimbok
yongkambanu kerewiyi nawili kelik logo puwili
Anotogi ngagora kerewiya kele kapura kazing
ngabelakpekki kunengyengki kumuli pumok,
keya kingyengki ngora keli pumokko Anotogi
ngagora waliya logo kazing puwiligu Anotoyegi
mizi piyeng ngizi onowili.
23 Kapura yongkambanu nawili ngabelak wa-
zono wilekyeng walabok kelikwili. Puwili An-
otogi ngago wazonora kerewiyi logo ngizi ku-
muli logo pura wilek kang puwiligiyengke kozang
kebangkela yoluwili. Logo puwiligu miziyengki
ngiziyeng weik kimeike lewagela. Nawiligu
purikki ngizirik walimizirik songono, keya naw-
iligu purikki ngizirik walimizirik yemane, keya
nawiligu purikki ngizirik walimizirik yemane
panu, yeiya.

24 Pulaga Yisugu puwiliyegi ngago saweliwei
nararau pelik kozak yeiya, Anotogo pigi
ngaimekki ngai yolu pura yombu yawe puguleige
wilek pandi wit wazonoyeng wezamelabok kelik.
25 Logo wok nakke kusage yongkambanu
mamok iwek kola koyigeya yawe puleigi
mangobekyegi kumbak mizibek yawe puleige

kayima logo pandi wit wilek wazono ulogo wezamelayengki tepekke ibek wilekyendau wezamela logo pi kambela.

26 Yombanu yaweleigi mangobekyegi yawe miziwili yaweleigi ngai koyima logo kalike pandi wityengki pengyeng pundawekke puwiligu ibekyendau pandi wityengke tepekke lewagela wizilege pakela.

27 Togo yaweleigi mangobekyegi yawe miziwili piyegi kanda pelik nguk meiya, Peba, pandi wit wilek wazonoyeng nugu yawe nuguleige wezamela kapura ibek peyeng talaga lewayeng, meiya.

28 Pugu pelik kanga yeiya, Yombu neyegi kumbak mizibokko pelik miza, yeiya. Puwiligu piyegi pelik nguk meiya, Nugu kelirik tonugu yawege kanda ibek piyeng puliya logo wezameliweki keli ma talik, meiya.

29 Kapura pugu puwiliyegi pelik kanga yeiya, A'a'. Inugu ibek piyeng menalege puliya wiyiraige pandi wit nayendau puliya nera, mabilik.

30 Pandi wit piyeng keya ibek piyeng mabiyeng menalege lewagela yali pani. Kalike pandi wit piyeng ngelagirage puwekke nogo neyegi yawe miziwiliyegi pelik kozak yeiyagine, Were ibek piyeng puliya logo nayeng koli miza logo panga yezizikke wezameli kapura pandi wit piyeng menalege wawiya logo i nogomakke orowei wiriyizo, yeiyagine, yeiya.

31-32 Pulaga Yisugu puwiliyegi ngago saweliwei nararau pelik kozak yeiya, Anotogo pigi ngaimekki ngai yolu pura yengelei wilek Mastet mei nak kelik. Yengelei wilek Mastet meiyeng

wilek nayeng kelik yemane ono, yengelei Mastet puleigi wilekyeng songono panu kapura yombanu nakko Mastet nak ngeriya puwekkerik kalike purik yengelei nayengka yemane panu lewagi. Keya puleigi meleyeng yemane panu logo winakwiligu kanda yengelei meleyengke igazi mizagi, yeiya.

33 Pulaga Yisugu puwiliyegi ngago saweliwei nararau pelik kozak yeiya, Anotogi ngaimek ngeragi Yis meirik kelik. Yongok namologo yis songono narik weiya logo kaimi yemane nakke iwing palewa narik kiling ngelaming kelemiya purik kalike iwing palewa purik maburik weik yisrikku mizagewiyege wilak wara wizei penangai, yeiya.

34 Ngago ngizi Anotogo pigi ngaimekki ngai yolu puragiyeng mabiyeng Yisugu yongkambanuwiliyegi ngago saweliweiyengko kozak yeiya. Pugu puwiliyegi kazing namekkerau kozak yeiya ono, pugu puwiliyegi ngago saweliweiyengko keke kozak yeiya.
35 Togo yombanu Anotoyaga ngagora weiya logo kozak kaibokko koka walaka pelik kaiyara weik ngizi lewagela,

Nogo puwiliyegi ngagora yani purik nogo puwiliyegi ngago saweliweiyengko kozak yeiyagi, Kazing pilikmekke nogo puwiliyegi ngago koka solo ngabelakpek keremiza pulaga kang kayimeige yokopekke iwaka ono piyeng kozak yeiyagi. *Ingi Sam 78:2*

Ngago pura koka walaka lende mizara kapura Yisugu yongkambanuwiliyegi ngago saweliweiyeng kozak yeiya puwekke pura weik ngizi panu lewagela.

36 Pulaga Yisu yongkambanu pulogo wawere ulawili wezaya logo panga ige la. Yombanu Yisugu waligeleyiwiligu piyegi kanda pelik meiya, Ngago saweliwei ibek keya pandi wit piyeng yaweleige menalege lewagela puragi yaka nugu kai puragi solorik teniyegi kozak yei, meiya.
37 Tegi Yisugu puwiliyegi pelik yeiya to mela, Yombu yawe puguleige pandi wit wilek wazonoyeng wezamela kaibok ne makngeze, yombanu paka ngalega kayimabekyegi kai yagenda.
38 Keya yawelei kai purik ngabelakpek mabok, keya peng pundayeng kai purik yongkambanu Anotogi ngaimekki kiliya puwiliyegi kai yagenda. Ibekyengki kai purik yongkambanu korowal-ibekki ngaimekkiwiliyegi kai yagenda.
39 Keya yombu yaweleigi mangobekyegi kum-bak mizibokko ibek wilekyeng wezamela kai purik korowalibek Sadang ngezebekyegi kai ya-genda. Pandi wit piyeng ngelagira kai pura ngabelakpek mabokki wok kalike panubekki kai yagenda keya pandi wit piyeng ngelagiwili kai puwili Anotogi angelawiliyegi kai yagenda.

40 Togo kazing ibek piyeng menalege wawiya logo panga yezizikke waliya wazamiyagi pumok kazing mabilik wangki wok kalike panubekke lewagelagimek.

41 Wokpokko ne yombanu paka ngalega kayimabokko negi angelawili wezayelagi logo puwili ngabelak mabiyengki kangki logo ngabelakpekke yombanu nawili kaile mizibene keleyi puwili mabuwili izagi keya yombanu kaile miziwili mabuwili izagi.

42 Pilik miza logo angelawiligu puwili mabuwili pongo yungu yezizik yolu purikke wezayelagi. Pulogo puwili ingkeya kelele yemane panu kisi keya kili puwiligiyeng ngiliti mizagiyagi.

43 Kapura yombanu Anotogo pangka wazaya puwili paka puwiligi mangobekki yereng pugu ngai yolu purage yokmek kelik ngela manageyara koyagi. Tamizeige ini kerangangyeng kilingwili mabura ngago peragi waberek kerewiyizo, yeiya.

44 Pulaga Yisugu ngago nararau puwiliyegi pelik yeiya, Anotogo pigi ngaimekki ngai yolu pura king lopong king keremungke wakiya nalei kelik. King lopong pulei koka were nakko ngabelakpekke kawik yokora wiya logo kingyengki mangobek ibeng wiziga nakkorau lopong puleigi iwaka ono. Wok nakke yombu nakko ngabelak king loponglei yokora wiyabekke yawe miziweki yokoriraige king lopong pulei yolok ngela. Nguk namizi pugu ngereke liwik momane meiya wiya. Pi wilikwilikmokko kola logo pelik kumula, Nogo watabi nogoyeng mabiyeng nawiligu weibene yanagi logo ngabelakpekki mangobekyegi kanda ngabelakpek weiweki meiyagi. Pi pilik miza logo king lopong king keremungke wakiya pulei weik pi ngezebekkilei.

45 Mabilik, Anotogo pigi ngaimekki ngai yolu
pura saliyek yemane yombiyangai panu narik ke-
lik.
46 Logo yombanu nak saliyek purikki
pakelawekke pi yagolok miza, legi pi watabi
puguyeng mabiyeng saliyektikki mangobekyegi
mana logo saliyek purik weiweki. Pi pilik
mizarikku saliyek yemane yombiyangai panurik
weik pi ngezebekki.

47 Mabilik, Anotogo pigi ngaimekki ngai yolu
pura kik kawek panga kai tangelabekke weza-
mela logo watabisi nalangai nalangaiwili koli
pugik kelik.
48 Logo kik kawekkik wilak purik yombanu
yawe miziwiligu kikkik ulumi wageliwei panga
laluge kanda mogosa logo watawili sanga mizi,
yombiyangaiwili panga kaimirage wawiyi ka-
pura nagi langai ono puwili yo wezameli.
49 Logo wangki wok kalike panubekke purik
mabilik panu mizagi. Wokpokko negi angelawili
kanda yongkambanuwili sanga mizagi, yongkam-
banu kazing kaile mizimekke yoluwili yongkam-
banu kazing pangka mizimekke yoluwiliyaga
izagi logo
50 puwili pongo yungu yezizik yolu purikke
wezayelagi. Pulogo puwili ingkeya kelele yemane
panu kisi keya kili puwiligiyeng ngiliti mizagiyagi,
yeiya.

51 Pulaga Yisugu puwiliyegi pelik nguk yeiya,
Ini ngago saweliwei peyeng mabiyeng iwaka ma
yeik, yeiya logo puwiligu piyegi pelik kanga meiya

to mela, Ei, meiya.
52 Tegi pugu pelik yeiya, Ei, ini iwaka keya
yombanu ulogo ngago Mosegi loyengkiragi
iwakawili logo weik ngago kazing Anotogi
ngaimekki kiliyimekkiragirau iwaka puwili
yombanu i namakki mangobek kelik. Pi yeke
ige kanda watabi were yombiyangaiyengka
wei keya wik yombiyangaiyengka wei miza
logo yongkambanuwiliyegi waligeleyiweki
welagela lewa. Kazing mabilikmekke inugu
yongkambanuwiliyegi Anotogi wazono werera
keya negi wazono wiktagi kozak yei kambelizo,
yeiya.

53 Pulaga Yisugu ngago saweliwei piyeng
kozak yeiya logo weik yeikwekke pi yereng pura
wiya logo panga yereng ngezebekkira Nasarete
meirage kandobela.
54-56 Kanda pulogo pi Yudawiligi i walek
songonomakke yeke ige la logo yongkam-
banuwiliyegi Anotogi ngagora waligeleya.
Logo yongkambanu ngago pugu waligeleyiragi
kerewiyawili Yisugi kangkabek yemane panu
purikki lelengkira logo nakko nakyegi pelik meiya
yongomo miza, Teni pobokyegi iwaka. Pi yawe
iyeng ngizira mizibek. Pigi panumelegi yeikta
Maliya. Keya pigi mandik sakwili Jems keya
Yosisi keya Saimon keya Yuras puwili teni iwaka.
Keya pigi kolomandik sakwili pelege yoluwili. Pi
yombu yeikpek kapura ngago pugu kai piyeng pi
talaga weiya? Keya pigi kangkabok takko mana?
Keya takyaga kozanda weiya logo Anotogo keke
mizi piyeng mizibene mana, kela.

57 Puwili pilik kumula logo puwiligu piyegi kezanga mana.

Togo Yisugu puwiliyegi pelik yeiya, Yombanu Anotogi ngagora kozak kaibok yongkambanu ngabelak kalogomokpekkewiliyegirik yeikta kiling keya puwiligu ngago pugu kai piyengki kerewiya kapura ngabelak ngezebekkibekkewiliyegirik yeiktarau ono keya ngezebekyaga puwili pugu ngago kai piyengkirau kerewiyagi ono logo purik wameik panu, yeiya.

58 Togo yongkambanu Nasarete yerengke koya puwiligu Yisuyegi ngizi panu kumuli ono kopong pulogo pugu Anotogo keke miziyeng keremungke miza ono.

14

1 Togo watabi Yisugu mizi piyengki wiyeke Yisugi yeikta weik yemane sawiya. Keya King Ngai Elodo panga Kalili ngabelakpekki ngaibek, Yisugu watabi pilik mizi piyengki kerewiyawekkerik pi kazi miza logo

2 pugu yombanu piyegi yawe miziwiliyegi pelik yeiya, Pok ngizi Yowan kaimelibek yombu nogo koka kalokpek ngela logo ibembok ngereke ibendaga yangalekta wik yolu, legi kozang purago mizagewiyege mele puguzikku watabi kozang piyeng mizi, yeiya.

3-4 Elodogo Yowan kai melibekki kalokpek ngelaragi ngagora pelik, Ulogo Yowan kaimelibek ngoluk wik yoluwekke pi Elodoyegi kambela logo ngalik kozangka pelik meiya, Kazing kaile nugu nigi sak ngoluk wik yolubekki yongokpumele Elodiya meimele weiya yolu pumok pangka ono,

meiya, legi Elodiya Yowanyegi sisik panu logo
purikki wiyeke Elodogo yombu nawili wezayela
logo Yowan kebangkela logo wigira wazamiya.
5 Elodogo pi ulagi keli kapura pi Yudawiliyegi
kazi miza, purik puwiligu kumularik Yowan An-
otoyaga ngagora weiya logo kozak kai, poropek
meibek purikki kumularikki wiyeke, legi Elodo
Yowan ulagirikki kazi miza.
6 Pulaga wok Elodo wazamiyabekke pugu
ngeragi yemane miza niweki nara miza
logo puwili ngeragi nageya tagogei pura
Elodiyagi yango kailemekkimele yombanu
wawere ulamekki wirege ngezemele yongolo
yombuwiligu kelagi langaimekke uli yarolege.
Elodo piyegi pakela logo wilik yemane panu
miza.
7 Pilik miza logo Elodogo kolomandikmeleyegi
pelik meiya, Watabi nugu keli piyeng nogo nanagi.
Nogo niyegi Anotogi wirege wameik panu nei,
nugu neyegi nguk nei piyeng nogo ni nanagi,
meiya.
8 Togo kolomandikmele pigi panumele kiling
ngagozakke miza logo pulaga mangoyegi kanda
pelik meiya, Peba, Yowan kaimelibekki kalokpek
ngela logo nugu kebira pelengwekke ngalege wiya
logo mabelege weik nane, meiya.
9 Pilik kai legi King Ngaibek kuneng panu miza.
Kapura ngago pugu yaka yemane ngeragi niweki
kayimawili keya Anotogi wiregerau kaiya puragi
weraga pi ngago pugu sawiya pura ngelagi ono.
10 Tegi pigi ngai kulengkewiliyaga nak weza-
mela logo Yowangi kalokpek ngela logo kebira
orowei yo wiriyibene.

11 Logo yombu ngaibek kambela logo i wigi-
rawiligimakke Yowangi kalokpek ngela logo ke-
bira pelengwekke ngalege wiya logo orowei yorik
kolomandikmeleyegi mana logo kolomandikmol-
ogo kebira pigi panumele Elodiyayegi mana.

12 Pulaga Yowanyegi kiriweiwili ngago puragi
kerewiyawekke puwili kambela logo Yowangi ya-
surik weiya logo mosindage waliya. Logo pulaga
puwili kanda Yisuyegi kozak meiya.

13 Yisugu ngago puragi kerewiyawekke pi
ngezebek keke leng miziweki kelirikki wiyeke
pi wang naleige tameneng meiya logo kai
kolamiyabekki lalu pangazuwagawekke kabelak
kuyangka ngagoluk yombanu naktau ono,
yeiktikke wangleige ngalengale kuna. Kapura
yongkambanu kolokngagonowiligu puragi
kerewiya logo puwili yereng puwiligiyeng wiya
logo piyegi kalike kiriwei ngabelak libu nginda
kuna.

Togo Yisu kanda pangazuwage pura yombanu
ngabelak libuwiligu yaka were lewagela wizilege.
14 Logo Yisu wangleiga welagela logo
yongkambanu wawere ulawiliyegi pakelawekke
wilek kang pugubek puwiliyegi yalekmokko
kola logo pugu yongkambanuwiligi tepekke
kemegeme mizi puwili yombiyangai wazaya.

15 Pilik mizageya tawizeige yokmek
kiliyawekke yombu Yisu ngezebokko
waligeleyiwili piyegi kanda logo pelik meiya,
Pelemeng kabelak ngeragi keya iyeng yeik
lemeng keya weik kusa mena nugu puwili

ngeragi ngezewiligiyeng yereng mereke piyengka
weibene kang wezayele, meiya.
16 Kapura Yisugu puwiliyegi pelik yeiya, Puwili
pelemeng wiya logo kangki ono. Inuwa ngezego
puwili ngeragi yanagi, yeiya.
17 Puwiligu piyegi pelik kanga meiya to mela,
Kapura tonuwago wara yolu peyeng perek marek
songono melenazik keya watabisi waliya neyau,
meiya.
18 Yisugu puwiliyegi pelik yeiya, Piyeng pelege
neyegi orowei koli, yeiya.
19 Togo Yisugu yongkambanuwili pulogo
yengelik wazono mogosagibekke mogosa
wazaya. Logo pulaga pugu perek melenazik
yaka piyeng wei keya watabisi yaka piyaurau
wei miza logo paka ngalege langai pakela
wizimowei Anotoyegi ngeragi piyengki wazono
meiya. Pilik miza logo pugu perekyeng sikila
logo ngezebokko waligeleyiwiliyegi yana logo
puwiligu yongkambanuwili mabuwili yani miza.
20 Puwili mabuwili na logo weik ngekyengko.

Pilik miza logo pulaga yombu Yisu ngezebokko
waligeleyiwili kik meleyau keya pongo inge-
nazikka neyau piyengke ngeragi perekyeng keya
watabisiyauga wale wazono wiyayeng mereng
miza.
21 Yombu pulogo ngeragi nawili sangkelarik
tausen melenazik tikinda, yongok keya mandik-
wilirau sangkela ono.

22 Togo pulaga Yisugu yombu pi ngezebokko
waligeleyiwili wangleige tameneng meibene ke-
leya logo kai kolamiyabekke pangazuwage puwili

were yo wezayela. Pi yolu keya yongkambanuwiliyegi kambeli yeiya logo wezayela.
23 Puwili kuna logo pulaga pi panga lewakpekke waberek miziweki ngezebek kambela. Keya yokmek kiliya logo weik kusawekkerik Yisu ngezebek keke pulogo waberek mizageya wiziya.
24 Puwekkerik yombu Yisu ngezebokko waligeleyiwili wangleige panga kaibekke libuge ngalengale kunarik yawe yemane miza, purik kebarekpek puwiligu kunagimekke lewa logo yemane uli keya kailauriktau yemane lewa kopong wanglei yo keya to mizi logo puwili yawe yemane miza.
25 Togo wangkotazi kang ngizige tek purikke Yisu puwiliyegi kaibekke ngalengale lewagela wiriya.
26 Keya yombu ngezebokko waligeleyiwili pi panga kaibekke ngalengale yawerelege keriyawekke puwili leli ula logo pelik kisa, Pi kerewabek kani, kisa logo kulili miza kopong ngalizi kek kisa mela.
27 Tegi Yisugu puwiliyegi nguk namizi pelik yeiya, Kulili mizi wak. Nogo mena kozang sara koyi, yeiya.
28 Pulaga Pitago piyegi pelik ngago meiya, Yemizibek tamizeige wameik panu ni mabura ne niyegi kaibekke ngalengale wiriyibene koli nei, meiya.
29 Tegi Yisugu koli meiya logo Pita wangleiga welagela weik panga kaibekke ngalengale Yisuyegi kuna.
30 Kapura Pita kebarek yemanebek ulirikki pakelawekke kulili mizagela weik yenge kaibekke

kiliya moweki mizi wiziga pugu Yisuyegi ngalizi
pelik kek meiya, Yemizibek, ne kaiyaga na nera
yaliya wazaniye, meiya.
31 Tegi nguk namizi Yisugu melezik wezamela
logo Pita kebangkeliweirik ngalege ulumiya logo
piyegi pelik meiya, Ni kangka neyau kumulira
nangki? Nogo ni kozanda nanagi langai purikki
ngizi panu kumuli nugura songono panu, meiya.

32 Pulaga piyau mabiyau panga wangleige
tameneng meiya logo kebarekpek weik yeik
sawiya.
33 Logo pulogo yombanu ngezebokko waligeleyi wangleige mogosa puwili kebiyeng morogulunda koyimowei Yisuyegi ya kumula koya logo
pelik meiya, Wameik panu, ni Anotogi Marekpek,
meiya.

34 Puwili weik kai kolamiyabekke pangazuwage
ngabelak Kenesare meibekke lewagela.
35 Pulogo yongkambanuwiligu pi Yisu mamiza.
Logo ngagora yereng mereke pulogo piyengke
wezamela logo yombanuwiligu kemegeme mizi-
wili piyegi iza orowei wiriya.
36 Piyegi kanda puwiligu Yisuyegi pelik
kelegele mei miza, Yombanu kemegemewiligu
melewangka nugurikki walemek yeik kuming
kelemi purik pangka ma yeik, mei miza. Logo
pugu, Ei, yei purik yombanu kemegemewiligu
melewangka pugurikki walemek kuming kelemi
mizi logo puwili mabuwili weik yombiyangai
wazayi miza.

15

1 Pulaga yombu Yuda kangka yemane Mosegi
loyeng mabiyengki waberek panu kiriwei
keya kazing puwiligi yelibungang kokawiligu
miziyengkirau kozang kiriwei mizi Palisiwili
meiwiliyaga nawili kiling Mosegi lo piyengki
waligeleyiwiliyaga nawili paka Yirusalem puraga
Yisuyegi kayima. Puwiligu kazing kiriwei
miziyengka naleweng pelik, meleyeng kaigesa
ono purik puwili ngeragi nagi ono. Puwiligu
kumularik ngeragi ni puwekke purik kaile miza
nelegi purik were meleyeng Yudawiligi kazing
mizimekke kaigesi.
2 Yombanu Yisugu waligeleyiwili kazing
piyengki kiriwei mizi ono legi Palisi keya loyengki
waligeleyi puwiligu Yisuyegi pelik nguk meiya,
Yombanu nugu waligeleyiwili tenigi yelibungang
kokawiligi ngago yogongyeng ngeli mizira
nangki? Purik puwili were ngeragi nagine
meleyeng waberek kaigesi ono, meiya.
3 Tegi Yisugu puwiliyegi pelik yeiya to mela,
Keya ini Anotogi ngagorago miziweki kai piyeng
ngeli logo ini makngezegi ngago yogongyengki
kiriwei miziweki mizi pura nangki?
4 Purik Anotogi ngagorago miziweki kai
piyengka nara pelik,

Inigi panu keya mangowiliyegi panga yungke
mizizo. Nak pigi panu keya mangoyauyegi
kaile kai purik mabura nawiligu pok ula
logo ibeng wazamizo, kai. *Ekosora 20:12;*
21:17

5 Kapura inugu ngago pura wezamela logo puragi
tundikke pelik kisi, Nak pigi panu keya man-

goyauyegi watabi nayeng yanagi purik pugu piyauyegi, Watabi nogo yaliyegi sawelagi nobiyeng yali yaniweki miza peyeng nogo Anoto maniweki mizi yei purik pangka, kisi, logo pi panu keya mangoyauyegi panga yungke mizi ono.
6 Logo kazing pilikmokko ini yawe panu keya mangowiliyegi ngaigira wezameli logo inigi ngago yogong pilik yongkambanuwiliyegi waligeleyi piyengko ini Anotogi ngagorago miziweki kai piyeng ngela meli.
7 Ini yombu kiligang neyau lewawili, koka walaka yombu Anotoyaga ngagora weiya logo kozak kaiyabek Isaya meibokko iniyegi langai Anotogi Kapiya Walektikke pelik lende miza,
8 Anotogo pelik kai, Yombanu pewiligi kiliyengko
yeik nogora yongolok mei kapura wilek
kangyeng neyegirau kumula ono.
9 Ngago yogong ngezewiligu keremiza piyeng Anotogi wameiktagi ngizi kumuliweki piyeng kisageya koyimowei waligeleyi kopong puwili yeik nogora yeik ulak yongolok mei, kai. *Isaya 29:13*
Inirau mabilik kani, yeiya.

10 Togo waleleige Yisugu yongkambanuwili piyegi ngago yeiya logo puwiliyegi pelik yeiya, Kerewiya logo ngago pera weizo.
11 Ini meleyeng waberek kaigesi ono puwekkerik ngeragi nagirikki kazi kapura watabi yombanubekyegi yenge yungke kang piyengko mizagewiyege yombanubek kailegi ono, segeya watabi yombanubekyaga welagela kang piyengko mizagewiyege yombanubek kailegi, yeiya.

12 Pulaga kalike yombu Yisu ngezebokko
waligeleyiwiligu Yisuyegi kanda pelik meiya,
Yombanu Palisiwili meiwili ngago nugu kai
piyengki kerewiya logo kiyebuk mizi purikki
ni iwaka ma talik, meiya.
13 Kapura Yisugu puwiliyegi pelik yeiya to mela,
Puwiliyegirik puwili watabi negi Mango paka
ngalege yolubokko ngeriya ono, ngezeyeng yeik
lewagela piyeng kelik logo kalike pugu puliliyeng
kiling puliyagi mena koyi pani.
14 Puwili yombanu yemane wire kusa wizigeya
yombanu wire kusa mabilikwili iza orowei ke-
leyi puwili kelikwili keya tamizeige yombu wire
kusa neyau nakko nak miza orowei kang purik
mabiyau kawiye walagi, yeiya.
15 Pulaga Pitago Yisuyegi pelik meiya, Ngago
saweliwei nugu yaka were kaiya puragi solorik
teniyegi kozak yei, meiya.
16 Tegi Yisugu puwiliyegi pelik yeiya, Igali, in-
uwarau Palisiwili kelik kangkayeng waliya?
17 Ma inuwa ngoluk iwaka ono? Yombanu
nakko watabi na logo korage yungke kiliya kang
piyeng ya imakke yangela meli.
18 Kapura ngago yenge yombanubekki wilek
kambekka yorik kiliraga lewagela piyengko miza-
gewiyege yombanubek kaile mizi.
19 Purik watabi yenge yombanubekki wilek
kangyengka lewagela wali piyeng peyeng, kaile
kumuliyeng, ma kazing yombanu ula logo
ibeng miziyeng, ma kazing yongkambu weiya
puwili namelegi kerekpu onobek ma nakki
yongokpu onomele kiling iwek koliyeng, ma
kazing yongkambu weiya ono puwili namele ma

nak kiling iwek koliyeng, ma kazing yombanu
nakki watabiyeng purik ngowei miziyeng, ma
kazing ngaigu kisiyeng, ma kazing Anotoyegi ma
nazuwagawiliyegi langai kaile kisimek.
20 Kazing pilikyeng mizi piyengko yombanubek
ngezebek kaile kelemi, kapura kazing meleyeng
waberek kaigesi ono wizigeya ngeragiyeng ni,
Palisiwiligu iniyegi pilik miziweki kisi piyengko
yombanubek kaile kelemi ono, yeiya.

21 Pulaga Yisu kiling yombanu ngezebokko
waligeleyiwili yereng pura wiya logo panga
yereng Taya keya Sairong mei Yuda onowili yolu
piyaugi ngabelakpokko kambela.
22 Puwili pangalege kanda pura yongok namele
Yisuyegi wiriya. Pi Kanang yongok pelege
Taya keya Sairong lemengke yolumele, pi Yuda
onomele. Pi wiriya logo pugu piyegi pelik
ingkelemiya, Yemizibek, ni King Ngai Tawitigi
yeligagangmekkabek, Anotogo Yudawiliyegi
wezamelabek, ni neyegi yalek mize. Negi
yangomele kerewa nak yenge pigi yaga kiliya
kopong pi wazono yolu ono, meiya.
23 Kapura Yisugu piyegi ngago nara meiya ono.
Yeik. Yombanu Yisu ngezebokko waligeleyiwiligu
Yisuyegi pelik meiya, Yongok pemele teniyegi kiri-
wei kai lewa keya ngago piyeng kaiya meli mena
kazi kune meimo, meiya.
24 Puwiligu pilik meiya logo Yisugu puwiliyegi
pelik kanga yeiya to mela, Anotogo ne yongkam-
banu Isileili liyeng memengwili kelik ngai puwili-
gibek wezamiya logo piyaga koweige koyimi
puwiliyegi keke wezanela, yeiya.

25 Pulaga yongok yakamolo kanda Yisugi ingewerege ingeyau laliya logo pelik meiya, Yemizibek, nogo yeik nugura yongolok meiweki. Ni neyegi sawele keya negi yangomele yombiyangai kelemiye, meiya.
26 Kapura yongokmolo Yuda onomele keya Yudawiligu Yuda onowili keriwili mei purik Yisugu iwaka legi pugu yongokmeleyegi ngago pera pelik meiya, Ne koloyakamandik songonowiligi ngeragiyeng weiya logo keriwiliyegi yani purik pangka ono kani, meiya.
27 Logo yongokmologo pelik kanga meiya, Yemizibek, ngago nugura ngizi panu, kapura keriwili ngeragi wale puwiligi mangowiliyaga ngabelakke wali piyeng weiya logo niwiligu, meiya.
28 Pi pilik mei legi Yisugu kanga pelik meiya, Ni yongok neyegi ngizi panu kumulirikku kolamele. Watabi nugu keli piyeng niyegi ngizi panu mizagi. Logo nguk namizi mabuwekke pigi yangomele yombiyangai sa logo weik wazono yolu.

29 Yisu ngabelak Taya keya Sairong meiyau wiya logo kai kolamiya Kalili meibekke saweliwei kambela. Pi lewak songono nakke ngalege songono nangezi tabereta yabela logo kanda mogosa wiziya.
30 Yongkambanu kolokngagonowiligu yongkambanu kemegemewili iza orowei Yisuyegi wiriya. Puwiligu yombanu inge korowali mizawili keya yombanu wireyeng kusawili keya yombanu inge koru mizawili keya yombanu kiligawere waliyawili keya yombanu kemegeme nalangai nalangaiyengko mizi pilik puwili

Yisuyegi iza orowei kanda Yisugi ingezikke
mereke pulogo wezaya logo pugu yombiyangai
wazaya.
31 Weik yombanu inge korowali mizawili
yombiyangai yongomo mizi, keya yombanu
kiligawere waliyawili weik ngago kisi keya
yombanu inge koru mizawili weik ngereke
koru ono, yombiyangai yongomo mizi, keya
yombanu wireyeng kusawili weik ngereke
wireyeng ngaiwila logo pakeli mizirikki
yongkambanuwiligu pakelawekke puwili
lelengkira.
Togo puwiligu pakela logo Anoto yombanu
Yuda Isileiliwili meiwiligibekki yeikta yongolok
meiya.

32 Pulaga Yisugu pugu waligeleyiwili piyegi
mereke wiriyiweki ngago yeiya logo puwili
piyegi kanda logo pugu puwiliyegi pelik yeiya, Ne
yongkambanu pewiliyegi yalek keli. Puwili weik
ne kiling wok neyauganak koya kopong puwiligi
ngeragi nagiyeng weik yeik. Keya puwili yereng
puwiligiyengke kangweki tagoneige purik puwili
yagasimokko ulu walagi logo puwili ngeragi
nayeng yani ono, yeik kang wezayeli purikki ne
kiyebuk keli, yeiya.
33 Pilik kai legi yombu ngezebokko waligeleyi-
wiligu piyegi pelik nguk meiya, Kabelak kurung
yeik panu pewekke takko ngeragi nayeng talaga
weiya logo yongkambanu pewili pangka yanagi,
meiya.
34 Tegi Yisugu puwiliyegi pelik nguk yeiya,
Inuwago perek talik talik wara, yeiya logo

puwiligu pelik meiya to mela, Perek melenazik keya nazikka neyau, keya watabisi songono keremungke ono waliya nawilirau, meiya.

35 Pulaga Yisugu yongkambanuwili ngabelakke mogosibene yeiya.

36 Yongkambanuwili weik mogosa logo pulaga pugu perek melenazik keya nazikka neyau piyeng keya watabisi waliyawili weiya logo piyeng Anotoyegi wazono meiya logo sikila logo pugu ngezebokko waligeleyiwili yana logo puwiligu yongkambanuwili yana.

37 Puwiligu pilik miza logo yongkambanuwili mabuwili na logo weik ngekyengko.

Pulaga yombu Yisu ngezebokko waligeleyiwili kik melenazik keya nazikka neyauyengke ngeragi wale wazono wiya piyengka mereng miza.

38 Yombu pulogo ngeragi nawili sangkelarik tausen mangobektau ono tikinda, yongok keya mandikwilirau sangkela ono.

39 Togo piyeng miza logo Yisugu yongkambanuwili kang wezayela logo pi panga wangleige tameneng meiya logo panga Magarang mei lemengke kambela.

16

1 Kanda pangalege pura yombanu Palisi mei nawili kiling yombu Mosegi loyengki waligeleyi nawilirau miza logo Yisuyegi kanda logo pi yang kelemiweki puwiligu piyegi pelik nguk meiya, Teniyegi Anotogo keke mizi nara waligeleye logo ni Anotoyaga kayimabek purik teni iwakaweki, meiya.

2 Kapura Yisugu pelik kanga yeiya, Kusarikke
ini kilili mizi keya pelewewili ngaiwak yemane
panu wiya yolu purik inugu pelik kisi, Wangko
wangane yokmek yemanegi kisi.
3 Ma inugu kozainung kusabanurik yokmek
ngokmorokta wiyi purikki pakeli purik inugu
pelik kisi, Koboyau lewa mena, kisi. Ini kiligang
neyau lewawili kani, purik ini ngabelakpekki
pakeli piyengki iwaka keya paka ngilumbekki
pakeli piyengki iwaka kapura inugu kisirik
watabi mabek pewekke neyegi langai mizi logo
pakeli piyengki iwaka ono kisi.
4 Ini yongkambanu mabek peragewili kaile
panu logo Anoto wezamela, yombu nakko pigi
yongokpumele wezamela logo yongok namele
wei nak kelikwili, purik inugu nogo Anotogo keke
mizi nara miziweki nguk nei. A'a', nogorau An-
otogo keke mizi wik naragi ini pakelibene walige-
leyagi ono. Kapura koka Anotogo keke mizi nara
yombu poropek Yona meibekyegi miza logo mabi-
likta Anotogo neyegi mizagirikki keke inugu pake-
lagi, yeiya.

Togo Yisu puwili wezaya logo ngezebokko
waligeleyiwili kiling ngereke wangleige
tameneng meiya logo kai kolamiyabek wala uwei
lalu pangazuwagawekke kuna.
5 Yombanu Yisu ngezebokko waligeleyiwili
wangleige tameneng meiyawekke puwili perek
wik nayeng oroweigirikki keremareke miza.
6 Puwili wangleigi ngalengale kunimowei
Yisugu puwiliyegi pelik yeiya, Yombu Palisiwili
meiwiligi ngeragi Yis meirik keya yombu

Sadusiwili meiwiligi ngeragi Yis meirikki
yaweragi inuwa ngezeyegi kani yomono, yeiya.
7 Puwili ngago pugu kai puragi iwaka ono
kopong puwili ngezewili ngagozakke pelik keli
yongomo kela, Teni perekyengki yeik kopong pi
yisyengki kai yagenda ma talik, kela.
8 Kapura Yisu puwiligu kozak keli piyengki
iwaka logo pi puwiliyegi pelik yeiya, Inuwago
kozang nogoragi ngizi panu kumulirik ngoluk
songono panu. Perekyengki yeiktikki wiyeke in-
uwa kozak kelira nangki?
9 Nogo ngeragi inuwago nagi piyeng Anotogo
keke mizi purago yanagi purik inuwa iwaka ono
ma talik? Keya Anotogo keke mizi nogo miza
piyengki inuwa keremareke miza ma talik? Nogo
perek melenazik piyengka yombu sangkelarik
tausen melenazik tikindawiligi sikila puwekke in-
uwago wale wiyayeng kik meleyau keya pongo
ingenazikka neyauyengke mereng miza purikki
keremareke miza ma talik?
10 Ma nogo perek melenazik keya nazikka
neyau piyengka yombu sangkelarik tausen
mangobektau ono tikindawiligi sikila puwekke
inuwago wale wiyayeng kik mele nazik keya
nazikka neyauyengke mereng miza purikkirau
keremareke miza ma talik?
11 Inuwa yawe Anotogo keke miza piyau
pakela kapura nogo inuwayegirau mabilik miza
yowiyagi purik pangka purik inuwa ngoluk
iwaka ono. Nogo inuwayegi pereksikki kozak
yeiya ono, Palisiwili keya Sadusiwiligi ngeragi
Yis meirikki yaweragi inuwa ngezauyegi ngai
waberek panugirikki yei yagenda, yeiya.

12 Yisugu pilik yeiya logo yombu ngezebokko
waligeleyi puwili weik iwaka, purik Yisugu kai-
yarik ngeragi yisrik pereksikki meli purikki kaiya
ono, Palisiwili keya Sadusiwiligi kazing kokowa
puwiligu waligeleyi piyeng ngeragi yisrik kelik,
purik perek keremiziwekkerik yis songono narik
palewarik kiling ngelaming wiya puwekke purik
perek yemane nazik lewagelagi logo mabilik kaz-
ing puwiligu kaile mizi pumok inigi tepekke
songono wiriya logo kazing pumok inigi tepekke
yemane lewagela sa nelegi waberek panu.

13 Wok nakke Yisu yombu pi ngezebokko
waligeleyiwili kiling ngabelak Sisariya
Pilipai meibek neing kunimowei Yisu
ngezebokko waligeleyiwiliyegi pelik nguk yeiya,
Yongkambanuwiligu ne yombanu paka ngalega
kayimabekyegi langai kozak kisirik puwiligu ne
tak kisi, yeiya.
14 Logo yombu ngezebokko waligeleyiwiligu pe-
lik meiya to mela, Yongkambanu nawiligu kisirik
ni Yowan kaimelabek ibendaga yangalekta yo
kisi, kapura nawiligu kisirik ni Ilaya Anotogo paka
ngalege korikwek kiling wik miza orowei kam-
belabok ngereke yo kisi, keya nawiligu kisirik ni
koka walaka yombu Anotoyaga ngagora weiya
logo kozak kisawiliyaga nak Seremaya meibek
ngereke wik yo kayima ma Anotoyaga ngagora
weiya logo kozak kaiya nak kisi, meiya.
15 Togo Yisugu puwiliyegi pelik yeiya, Nawiligu
pilik kumuli kapura inuwago sawiyarik ne tak,
yeiya.
16 Tegi Simong Pitago pelik meiya to mela, Ni

Kilisibek, Anoto wik yolubekki Marekpek, pugu yawe pigi teni Yudawili yaliya wazayagi pura miziweki sawiyabek, meiya.

17 Togo Yisugu piyegi pelik meiya to mela, Simong, Yonagi marekpek, Anotogo niyegi wazono miza. Purik ngago ne Anotogi Marekpek purikki nugu ngolukku kai pura yombanu ngabelakke pelaga nakko niyegi kawela wiya ono, segeya negi Mango paka ngalege yolubokko ngago ngizi pura niyegi kawela wiya kani.

18 Nugu kairik ne Kilisibek keya nogo neirik ni Pita, logo purikku kai purik kimbek kai yagenda. Keya ngago ngizi nugu ngolukku kaiya pura king imak kebangkela yolu piyeng kelik. I kingyengki ngalege ngiza pumak pilik kozang wizagomagi, kazing mabilikmekke yombanu ngago ngizi ni Kilisibek, Mesiya Anotogo puwili yaliya wazayiweki sawiyabek kai puragi ngizi panu kumuli puwili ngai nogomekke kiliya logo yeikta I Walekmak mei logo puwili kozang koyimagi. Watabi kozang nayeng ma Sadang ma ibenda ngezeragi kozandagorau yongkambanu neyegi ngizi panu kumuli logo I Walek nogomak mei puwili neneng ngelagi ono.

19 Keya Pita, nogo ni kazing negi ngaimekki kiliya kunagimekki ngai wazani yagenda. Kazing pumok ki nak kelik. Logo nugu kandik kibokko waliyi keya tiyi mizi mabilik nugu yongkambanuwiliyegi kazing negi ngaimekki kiliya kunagimekki waligeleya purago nugu yombanu neyegi ngizi panu kumuliwiliyegi negi ngaimekki kandik tiyi keya yombanu neyegi ngizi panu kumuli onowiliyegi negi ngaimekki kandik

waliyi mizagi. Keya yombanu ngabelakkewiligu kazing mizi nugu pangka kai piyeng Anoto paka ngalege yolubokkorau mabilik pangka kaiyagi keya yombanu ngabelakkewiligu kazing mizi nugu pangka ono kai piyeng Anoto paka ngalege yolubokkorau mabilik pangka ono kaiyagi, meiya.

20 Togo Yisugu yombanu ngezebokko waligeleyi puwiliyegi pi Kilisibek Mesiya Anotogo yawe pugura miziweki sawiyabek purikki yongkambanu nawiliyegirau kozak yeiya nelegi kozang yeiya.

21 Pilik yeiya logo pulagawekkerik Yisugu yombanu ngezebokko waligeleyiwiliyegi kuneng kalike piyegi lewagelagi piyengki weik pelik kozak yeiya, Kalike purik ne paka Yirusalem yerengke kangki kani. Logo kanda pakalege purik Yudawiligi yemanewili keya yombu Anotoyegi kolak miziwiligi ngaiwili keya yombu Mosegi loyengki waligeleyiwiligu ne ngangang yemane panu keleniyagi logo puwiligu ne nelagi logo ne ibeng wizigeya kawiktikke waliyagi, kapura wok neyau wiziya logo wok kalikebekke ngereke wik yangalektagi, yeiya.

22 Kapura Pita kiyebuk legi pugu Yisu songono nangezi miza orowei kuna logo piyegi pelik ngalik meiya, Yemizibek, ni pilik kai wak, pilik pura niyegi lewagelagi ono, meiya.

23 Kapura Yisu kowita to mela logo Pitayegi pelik ngalik meiya, Nugu Sadangki kumulira kaiyarikki wiyeke mena neyaga kazi koweige kune, purik nugu kumulara kazing Anotogo kumulimek kelik

ono, nugu kumulara kazing yongkambanuwiligu
kumulimek kelik kumula mena kune, meiya.
24 Pulaga Yisugu yombu pi ngezebokko
waligeleyiwiliyegi pelik yeiya, Tamizeige ni
yombanu nak neyegi sawelagi keli mabura ni
keli korik ni makngezegiwekkiragi kezanga mane
keya ngago nogoragi kerewiye keya negi wiyeke
ibengkirikki kazi ono wizimowei ne kiling kazing
nogo kangmokko kune.
25 Purik yombanu ngezebekki kelira keya
ngezebekki wik yolugira kozang kebangkelibok
pi Anotogi wiregerik ibeng logo paka ngalege wik
wizagomagi ono, kapura yombanu neyegi ngizi
panu kumula logo wilek kang pugubek neyegi tiya
manibok pi kemenak ibengki ono, paka ngalege
wik wizagomagi.
26 Keya tamizeige yombanu nak yawe king keya
watabiyeng weiyagi naragi wilek kang tiya mana
logo pi watabi ngabelakpekkiyeng mabiyengko
kola logo pi ibeng purik pi pongo Anoto yolu
onolege kaile wizagomagi logo puwekke watabi
pigi piyengko piyegi sawelagi ma yeik? Yeikki
kani. Piyengko piyegi sawelagi ono. Ma pi watabi
nayengki ngane kazing Anotogimek weiyagi ono.
27 Purik ne yombanu paka ngalega kayimabek
negi angelawili kiling ngaiwak Pebagirikke
ngereke yogi. Puwekke purik nogo yongkambanu
mamok nak nak watabi pugu miza piyengki
wiyeke kangayeng mana to melagi.
28 Kerewiyi. Nogo inuwayegi wameik panu yei,
yombanu pelege yolu pewiliyaga nawili ngoluk
mabilik wik koyigeya ne yombanu paka ngalega
kayimabokko negi ngaimekki wilek kangyengki

ngai keya puwiligi King Ngaibektikki puwili pakelagi, yeiya.

17

1 Wok melenazik keya nazikka nak miza logo
Yisugu Pita keya Jems keya pigi sakpek Yowan
iza logo pi kiling paka lewak ngalege panu nakka
kambela.
2 Kanda pakalege puwili Yisuyegi pakela
tagogei pura Yisugi korikwek nalik si lewa, purik
wiregawere pugura yokmek kelik ngela mani
keya melewangka keya pugu wakiya piyendau
wilangka ngaiwaktikku kola legi.
3 Pilik miza logo nguk namizi puwiligu yombu
yemane koka walaka koyimayau Ilaya keya Mose
paka ngalega lewagela logo kanda Yisu kiling
ngagozakke mizirikki pakela.
4 Pumorok pakela logo Pita lebukka ngane miza-
gela nguk namizi Yisuyegi pelik meiya, Yemiz-
ibek, teni pelege yolu purik pangka panu kani.
Tamizeige nugu keli mabura tonugu i menang
yolugi neyauganamak ngiziweki nigi namak keya
Mosegi namak keya Ilayagi namak, meiya.
5 Pi ngoluk pilik meiyageya tawizeige pura
kozainung simbele langiya narik kanda yokmek
waliya logo kili narago paka kozainumbekka pe-
lik kai, Pok negi Marek nogo keli panubek. Ne
piyegi wilik kani pugu kai piyengki kerewiya logo
kiriwei mizizo, kai.
6 Yombu Yisugu waligeleyiwiligu kiliragi
kerewiyawekke puwili kulili miza kopong puwili
ngabelakpekke wala logo wiregawereyeng liwik
momanenda koya.

7 Yisugu pakelawekke puwiliyegi kanda kuming
keleya logo pelik yeiya, Kulili mizi wak. Yangalek
mei, yeiya.
8 Tegi Pita kiling pigi kewengkeyau yangalek
meiya logo puwiligu pakela to melawekkerik nak-
tau Yisu kiling ono, yeik, pi ngezebek keke wiz-
ilege.

9 Pulaga Yisu keya pugu waligeleyi neyau-
ganak puwili lewakpekka yerageyamowei pugu
puwiliyegi kozang pelik yeiya, Inuwago yaka
pakela piyengki inuwago nakyegi kozak mei na-
gani, wiziya kalike ne yombanu paka ngalega
kayimabek ibeng sa logo yangalekta puwekke in-
uwago yongkambanuwiliyegi kozak yei nangane,
yeiya.

10 Logo Yisugu waligeleyiwiligu piyegi pelik
nguk meiya, Mosegi loyengki waligeleyiwiligu
yombanu Anotogo teni yaliya wazayiweki
sawiyabek lewagine yombu Ilaya kelik nak were
lewagi kani, kisara nangki, meiya.
11 Tegi Yisugu puwiliyegi pelik yeiya to mela,
Ei, Kapiya Walektikke yungke pelik kai, Yombanu
Ilaya kelik nak lewagi kani logo kazing Anotogo
sawiyabokki lewagimek pangka pangka mizi-
weki, kai.
12 Kapura nogo inuwayegi pera kozak yei, pok
ulogo kayima kapura yongkambanuwiligu piyegi
mabok mane miza ono, legi puwiligu keli kaile
ngezewiligiragi kiriwei miza logo puwiligu pi ula
logo ibeng. Kazing piyegi kelemiya mabilikmekke
ne yombanu paka ngalega kayimabektau ngan-
gandik yemane panu wagelagi, yeiya.

13 Togo Yisugu Yowan kaimelibekyegi langai
kozak yei yagenda mamiza purik pugu waligeleyi-
wiligu weik iwaka.

14 Pulaga puwili lewakpekka yerageya logo
puwili yongkambanu kolokngagono wawere
ulawiliyegi wiriyawekkerik yombu nak Yisuyegi
kanda Yisugi ingewerege ingegere puguyau laliya
logo pelik meiya,
15 Yemizibek, negi marekpek lelewe mizibek
logo kerewabek yenge pigi yungke kiliya kopong
pi wazono yolu ono, pi ngangang wageli wilibek,
purik kang kolokngagono pi yezizikke kawiye
wali keya panga kailingke kawiye walimizi. Tegi
piyegi yalek miza logo yombiyangai wazamiye.
16 Ulogo ne mandikpek yombu nugu waligeleyi puwiliyegi miza orowei kuna logo puwiligu yombiyangai wazamiyagi nobiyeng miza kapura puwili pangka ono, meiya.
17 Pilik kai legi Yisugu pulogo koyawiliyegi pelik yeiya to mela, Oyo, ini yongkambanu mabek pewekkewili inugu kumuliyeng kokowa mizi keya ne mabiyeng pangka mizagi langaibek purikki ini ngizi kumuli onowili kani, legi ne iniyegi kiyebuk sende. Tek taliktikke ne ini kiling yoluweki keya kuneng inuguyeng wageliweki? Pilik yeiya logo mandikpekki mangobekyegi pelik meiya, Nigi marekpek neyegi pelege miza orowei koli, meiya.

18 Pilik mei legi mangogo mandikpek
Yisuyegi miza orowei wiriya. Kanda Yisugu
kerewabekyegi ngalik meiya logo welagela kuna

logo mandikpek mabuwekka mabulogo weik yombiyangai sa.

19 Togo waleleige Yisu pugu waligeleyiwili kiling kekewekke puwiligu Yisuyegi pelik meiya, Tonuwago kerewabek mandikpekyaga welagela wezamelagi langai ono purik nangki, meiya.

20 Tegi Yisugu puwiliyegi pelik yeiya to mela, Nogo inuwa kozanda yana puragi ngizi panu kumuli ono kopong inuwa pangka ono. Kapura kerewiyi, yengelei Mastetlei mei puleigi kumuli. Yengelei Mastet puleigi wireyeng songono panu kapura ngeriyi puwekkerik nguk namizi lewa logo yengelei yemane keremizagi. Tegi inuwago kozang nogoragi ngizi kumuli purago yengelei Mastet puleigi wireyengka nak kelik lewibene kelemi. Purik tamizeige inuwago neyegi ngizi kumuli pura Mastet wilekpek kelik songono pilik kesak watabi nalangai piyeng mabiyeng inuwago mizagi langai, keya yawe kozang inuwago lewak pobokki pobilik meiyagi pelik piyendau mizagi, Somiyora koli logo panga pulogo kune, meiyagi logo lewakpok nugu kaiyaragi kiriwei mizi penanging kani.

21 Kapura inuwago kerewa nak yombanu nakyaga welagela wezamelagirik kazing inuwago wilek kang mabiyeng Anotoyegi waberek mizagirikki tiya maniweki ngeragi ni ono mizimokko keke watabi kaile pilik piyeng welagela wezamelagi, yeiya.

22 Wok nakke puwili ngoluk ngabelak Kalili meibekke koyigeyawekke Yisugu pugu waligeleyiwiliyegi pelik yeiya, Ne yombanu

paka ngalega kayimabek yombu ne nelagiwiligi meleyengke niza yaniweki mereke kani.
23 Pilik miza logo puwiligu ne nela logo ne ibengki kapura wok neyau wiziya logo wok kalikebekke ngereke wik yangalektagi, yeiya. Pilik yeiya logo yombu Yisu ngezebokko waligeleyi puwili wilek kuneng yemane miza.

24 Wok nakke Yisu kiling pugu waligeleyiwili kambela logo puwili weik yereng Kapaneyam meiraga lewagela. Kanda pulogo yombu Anotogi i walek yemanemakki king takis weiwili Pitayegi kanda logo pelik nguk meiya, Kiriwaga nugubektau i walek yemanemakki king takis wiyi mizibek ma talik, meiya.
25 Tegi Pitago pelik meiya to mela, Ei, pi wiyi mizibek, meiya kapura pugu Yisuyegi kalike piliktikki nguk meiyagine miza.

Togo Pita panga i puwili yolumakke kiliya kuna logo Yisu Pitago kumulira iwaka legi pugu were piyegi pelik nguk meiya, Simong, nugu kumularik talik? Yombu King Ngai ngabelakkewiligu takyaga king takis yawe puwiligiyeng miziwekiyeng wei mizi? Puwiligi mareknganwiliyaga wei ma nazuwagawiliyaga wei mizi, meiya.
26 Tegi Pitago pelik kanga meiya to mela, Puwiligu nazuwagawiliyaga wei, meiya.

Togo Yisugu pelik meiya, Ei, wameik. Tegi King Ngaiwiligi mareknganwili king takis wiyi ono miziwili wiziga ne Anotogi Marekpek legi ne Anotogi i walek yemanemakki king takis wiyagi onobek.

27 Kapura towago puwili ngalik kisibene keleyagirik pangka ono. Tegi nugu panga kai kolamiyabekke yongono wigak manimo. Logo wata yongono were nugu kola pumok ulumiya logo kili pugura tiyimo logo king towa mabiyaugi Anotogi i walek yemanemakki king takis wiyagirikki pangka nalik wizilege pakelagi kani logo oroweirik towagi king takis paka i walek yemanemakke wiyimo, meiya.

18

1 Mabuwekke yombu Yisu ngezebokko waligeleyiwiligu Yisuyegi kanda pelik nguk meiya, Anotogi ngaimekke takki yeikta lewege, meiya.

2 Tegi Yisugu mandik songono yeikta yemane ono nakyegi pelege koli meiya logo pi puwiligi wirege luwe wazamiya.

3 Logo Yisugu puwiliyegi pelik yeiya, Nogo kai puragi kerewiyizo. Inuwago kumulara kokowa miza wiziga tamizeige inuwa wilek kang inuwagiyeng kowita logo mandik songono kulengke yoluwili kelik ono purik mabura inuwa Anotogi ngai pugu ngai yolumekki kiliya kangki ono.

4 Keya yombanu ngezebekyegi keremareke miza logo yengezege tung ngabelakka panurik weiyagi purikki mandik songono pobok kelik wilik mizibok Anotogo ngai pugumekki tung mabiyengka yemanerik pi managi.

5 Keya yombanu nakko neyegi kelirikki weraga yombanu neyegi ngizi panu kumuli pura songono pilik pekyegi sawelibok mabura pi neyegirau saweli yagenda.

6 Kapura yombanu neyegi ngizi panu kumuli
logo ngoluk kazing kumbekki lewengke songono
puwiliyaga nak kaile miziweki ulumiyabokyegi
Anotogo ngangang yemane panura managi. Logo
pilikpoktau ono kesak pangka, purik kazing
yombanu nakko nak kaile miziweki ulumowei
kangmok korowali panumokko. Logo inugu nak
kaile mizibene ulumowei kuna nagani waberek
panu.
7 Ini yombanu ngabelakpekke yongkambanu
nawili kaile miziweki ulumi kambeli puwili
ini waberek ngaiweki, purik Anotogo iniyegi
ngangang panu keleyagi. Watabi nalangai
nalangaiyengko yongkambanuwili kaile
miziweki ulumi kapura yombanu puwili kaile
miziweki ulumiyabok pi waberek ngaiweki,
purik Anotogo piyegi ngangang panu kelemiyagi
legi.
8 Pilik legi tamizeige mele nuguzikku ma inge
nuguzikku ni ulumiya logo ni kaile mizibene
keleniyageya purik mabura kazing kaileyengki
pumok ngela melibene mele puzik ma inge puzik
ngela melagizikku, purik ni melenazik ma in-
genazik kiling paka ngalege wik wizagomagi-
rage kang purik kaile kapura tamizeige ni mele
mabiyau ma inge mabiyau kiling kaile mizageya
logo yezi yemane kusagi onozik ngoriraga kangki
purik kaile panu.
9 Keya tamizeige wire nuguyauga nakko ni ulu-
miya logo ni kaile mizibene keleniyageya purik
mabura kazing kaileyengki pumok ngela me-
libene wirebok tiya melagibokko, purik ni wire
nak kiling paka ngalege wik wizagomagirage

kang purik kaile kapura tamizeige Anotogo ni wire mabiyau kiling kaile mizageyarikki wiyeke yereng yezi yemane kusagi onozik ngoriraga wezanelagi purik kaile panu.

10 Inuwago kazing kumbekki lewengke songono nogowiliyaga nakyegi kiyebuk miza nagani waberek ngai panu. Kerewiyi, angela puwiliyegi waberek ngaiwili paka ngalege kang mabiyeng negi Mango paka ngalege yolubekki wirege kiliya kanda pi kiling puwiliyegi langai kozak keli mizi.
11 Keya ne yombanu paka ngalega kayimabek yongkambanu Anotogi kazingmekka koweige kuna puwili yaliya wazayiweki kayimabek.

12 Ngago saweliwei nogoragi mabilik kerewiya koyi. Tamizeige yombu liyeng memengwiliyegi ngaiwiliyaga nak liyeng memeng kolokngagono 100 nawili kiling logo puwili yengelik ngela nageya keya pi ngai tawizeige liyeng memengwiliyaga namek nawiliyaga koweige kuna purik mabura pi liyeng memeng mabuwili yengelik ngela nageyara wezayi logo pi memeng yaka koweige kuna pumokyegi paka lewakyengke weli kangki.
13 Pi weli kanda tamizeige pugu koweige kunamok yolok ngela mabura pi wilikwilikta kiling miza orowei yogi. Nogo inuwayegi wameik kozak yei, liyeng memeng koweige kuna ono puwili mabuwiliyegi pi wilik mizi kapura liyeng memeng koweige kuna logo pugu yolok ngela wizigeya miza orowei yo pumokyegi pi wilikwilikmokko yemane panu.

14 Kazing mabilikmekke inigi Mango paka
ngalege yolubok kazing kumbekki lewengke
songono nogowiliyaga naktau piyaga koweige
kunagi purikki keli ono kani, legi inuwago
puwiliyegi waberek ngai panu.

15 Ini neyegi sawela puwili, tamizeige ngizi ku-
muli nakko niyegi kaile nara miza mabura ni
piyegi kunimo logo nugu piyegi pelik meimo,
Nugu neyegi kaile nara miza, mena towa ngagora
waberek miziweki, meimo. Tamizeige pi ni kiling
ngagora waberek miza logo ngagora yeik sawiya
purik mabura yali weik wazono mogosa koyagi.
16 Kapura tamizeige pugu a'a' nei purik mabura
yombanu pugu kaile niyegi mizaragi pakelaw-
iliyaga nak ma neyau ni kiling iza orowei kunimo.
Keya ngereke pelik mei, Towa ngagora waberek
miziweki, mei logo yombanu piyau ngago yaligu
kisagiragi kerewiyiweki.
17 Kapura tamizeige pugu piyauyegi a'a' yei
purik mabura waleleige yongkambanu neyegi
ngizi panu kumuli puwili mabuwiliyegi ngagora
kozak yeizo. Keya waleleige tamizeige pi puwiligu
kisiragi kezanga mani purik mabura puwili piyegi
pelik meiyagiwiligu, Nugu kazing yombanu An-
otoyegi lusuweibokko miza kelikmekke mizi ya-
genda, legi ni teni kiling Anotoyegi ingimei keya
waberek miziweki wawere ulageyagi ono kapura
tamizeige ni kaile miza puragi kuneng miza logo
pelik kai, Ne yaka kaile miza logo ne kuneng wiz-
iga ini pura tumula logo keremareke wezameli-
weki, kai puwekke purik mabura teni tumula logo
keremareke wezamela logo ni ngereke teni kiling

wawere ulagi, meiyagiwiligu.
18 Tegi nogo inuwa yombu nogo waligeleyi
puwili mabuwiliyegi pera yei, Nogo inuwa kozang
pelikta yani, yombanu ngabelakpekkewiligu kaz-
ing mizi inuwago pangka ono mei piyeng An-
oto paka ngalege yolubokko mabilik pangka ono
kaiyagi, keya yombanu ngabelakpekkewiligu kaz-
ing mizi inuwago pangka mei piyeng Anoto paka
ngalege yolubokko mabilik pangka kaiyagi.
19 Keya nogo ngago yeke langak nararau yei,
ini yombanu ngabelakpekke neyegi ngizi kumuli
puwiliyaga neyau kangka wamenak koyimowei
Anotoyegi watabi nayengki yaligu waberek mizi
puwekke purik mabura negi Mango paka ngalege-
bokko yaligi miza yowiyagi.
20 Purik yombanu neyau ma neyauganak yeik
nogorage wawere uli purik ne puwili kiling wiz-
inda, yeiya.

21 Pulaga Pita Yisuyegi kanda pelik nguk meiya,
Yemizibek, yombanu ne kiling niyegi ngizi ku-
muliwiliyaga nakko neyegi langai kaile miza logo
nogo pugu miza piyeng tumula logo keremareke
wezamelagirik kang talik talik? Ne pilik miza-
girik, kang melenazik keya nazikka neyau pangka
ma talik, meiya.
22 Tegi Yisugu pelik meiya to mela, A'a', kang me-
lenazik keya nazikka neyau piyeng pangka ono,
kapura pi niyegi langai ngoluk kaile mizageya
mabura nugu kaile niyegi miza piyeng tumula
logo keremareke wezamelageya wizimo.
23 Purik Anotogo ngai pugumekki ngai yolu
pura yombu King Ngai nak piyegi yawe miziwili

piyaga king kanga managi nayeng weiya puwili kiling pangka pangka miziweki mizibok kelik kani.
24 Pi puwili kiling pangka pangka mizageya wizigeya yombu king miliyon Kina meleyau kanga managine piyaga weiya nak piyegi miza orowei lewa.
25 Kapura pi kingki yeik legi king kangayeng managi langai ono. Tegi ngai pugubokko pelik kozang kai, Yombanu ngai watabi kolokngagonoyeng kiling nakko pi keya pigi yongokpumele keya pigi yango keya marekngangwili keya watabi pugu wara yolu piyendau weiya logo king piyengki ngane weiya piyengko pigi king kanga melagiyeng mabiyeng meliweki, kai.
26 Pilik kai legi yombu yawe mizibek ngai pugubekki wirege ingeyau laliya logo pugu pelik kozang nguk meiya, Yemizibek, ni neyegi yelakkelek mize logo yeik wizei logo nogo ni watabi mabiyeng kanga nanagine, meiya.

27 Togo ngai pugubokko piyegi yalek miza logo pigi yeikta kapiyarikka tumula logo piyegi pelik meiya, Mabilik, nogo nugu kanga yemane nanagiyeng tumula logo keremareke wezameli mena ni yeik kambele, meiya.

28 Pulaga yombu yakabok imakka welagela logo kang tagoneige pugu yombu pi kiling ngaibekyegi yawe mizi nak ulogo piyaga king 100 Kina kanga managine weiyabek pakela logo pi kalok pugubek kozang kebangkela wizimowei pelik meiya, Nugu king ulogo neyaga weiya piyeng weik kanga nane, meiya.

29 Tegi pi yombu kingyeng kanga managine
ulogo weiyabokki wirege ingeyau laliya logo
pugu pelik kozang nguk meiya, Ni neyegi
yelakkelek mize logo yeik wizei logo nogo ni
watabi mabiyeng kanga nanagine, meiya.
30 Kapura pi kiyebuk miza logo pi miza
oroweirik panga wigirimakke wigira wazamiya
wizigeya pi kingyeng kanga meli puwekke wila
wazamiyagine miza.

31 Pilik miza logo yombanu ngaibekyegi yawe
mizi nawiligu puragi keriyawekke puwili yalek
miza logo puwili ngai puwiligibekyegi kanda
watabi yaka miza piyeng mabiyeng kozak meiya.
32 Tegi ngaibokko yombu were piyegi yawe miz-
abokyegi koli meiya logo pugu piyegi pelik meiya,
Oyo, ni yawe korowali mizibek kani. Nugu neyegi
nguk kairikki wiyeke nugu king yemane ne kanga
nanagi langai piyeng mabiyeng nogo tumula logo
keremareke wezamela.
33 Nogo niyegi yalek miza pilik nugu nigi
kewengkebokyegi mabilik yalek mizi kakpek.
Nugu pilik miza onora nangki, meiya.
34 Logo ngaibek sisikmokko yemane panu logo
yawe mizibek yombanu pi ngangang yemane
kelemiyagiwiliyegi miza yana wizigeya pi king
kanga melagi piyeng kanga meli puwekke
yeikkine.

35 Togo negi Mango paka ngalege yolubokko
mabilik mizagi. Tamizeige yombanu ni kil-
ing Yisuyegi ngizi kumuliwiliyaga nakko niyegi
watabi kaile miza piyeng wilek kang nugubekka
tumula logo keremareke wezameli ono purik

mabura negi Mangobokko niyegi pilik mizagi, yeiya.

19

1 Yisu ngago piyeng kaiya logo waleleige pi kiling yombu ngezebokko waligeleyiwili ngabelak Kalili meibek wiya logo kai Yolodang meilingka pangazuwage ngabelak Yudaya meibekke kambela.
2 Yongkambanu kolokngagonowili piyegi kalika kiriwei kambela logo pulogo pugu kemegeme miziwili yombiyangai wazaya.
3 Yombanu Palisi mei nawili Yisuyegi wiriya logo puwili ngago puguyeng yang kelemiweki logo puwiligu pelik nguk meiya, Ma lo tonugurago kairik nakko yongok pugumele pugu kelirikki wiyeke piyaugi weiya pura ngela logo pigi yongokpumele wezameli purik pangka kai ma talik, meiya.
4 Pilik kisi legi Yisugu puwiliyegi pelik nguk yeiya to mela, Ma ini Anotogi Kapiya Walektik sangkela ono ma talik? Purik Mosego Anotogi Kapiya Walektikke lende mizarik pelik kai, Anotogo solo panu watabi mabiyeng keremizawekke pugu yombubek keya yongokmele keremiza.
5 Piliktikki wiyeke yombubek yongokmele weiyagi purik yombubek pigi panu keya mangoyau wezayagi logo pigi yongokpumele kiling menalege yoluweki logo piyau weik wamenakweki, kai.
6 Togo Anotogi wirege piyau weik neyau ono, segeya pugu piyau wamenak mizi. Tegi

yombubek yongokmele wei puwekke Anotogo piyau yongkambu weiya kai legi yombanubokko yongkambu weiya pura ngela logo pigi yongokpumele wezamelagi ono, a'a', yeiya.

7 Pulaga Palisi puwiligu piyegi pelik nguk meiya, Pilik mabura Mosego pelik kaiya pura nangki pangka kai, Yombu nak pigi yongokpumele wezameli mabura pugu pigi yongokpumeleyegi kapiya narik lende miza maniweki logo kapiyarikku yongokmeleyegi, Ni weik yongok nogomele ono, kai logo pugu pi wezameli purik pangka, meiya.

8 Logo Yisugu pelik kanga yeiya, Ini yongok-wili wezayelagi purikki Mosego pangka kaiya purik kangka inuwagiyeng kingyeng kelik ko-pong pugu pilik yeiya kapura Anotogo solo panu watabi mabiyeng keremizawekke pugu kazing pi-lik namektau miza ono.

9 Kerewiya koyizo, yombanu nak yongok pugumele nak kiling iwek kolimele wezameli purik pangka, kapura yombanu nak yongok pugumele nak kiling iwek kola onomele wezameli purik pangka ono. Yombu pilik mizabek ngereke yongok namele wei purik pi yombanu yongok ngezebekkemele weiya wizimowei ngereke namele kiling iwek kolibok kelik mizi yagenda. Ma yombu nakko yongok wezamela namele wei purik pirau mabilik yombanu yongok ngezebekkimele weiya wizimowei ngereke namele kiling iwek kolibok kelik mizi yagenda logo purik kaile, yeiya.

10 Pulaga yombu Yisu ngezebokko waligeleyi puwiligu piyegi pelik meiya, Kazing pilikmek

miziweki mizi legi yombanuwili yongok wei ono purik wazonogi, meiya.

11 Tegi Yisugu pelik yeiya to mela, Ei, kapura yombanu mamok pilik mizagi langai ono, kapura yombu Anotogo kangka yana puwilirau yongkambu weiyagi ono, yeik keke yolugiwili.

12 Yombu yongok weiyagi ono puwili pilik peyengki wiyeke, yombu nawili kazing yongok weiyagi onomekke wazayawili kopong yeik yolu, keya yombu nawiligi ngaiwiligu puwili yawe puwiligira miziweki kazing pilikmekke keleya kopong yongkambu wei ono, keya yombu nawili wilek kangyeng Anotogi yaweragi tiya managi keli kopong yongkambu wei ono. Yombu kazing pilikmekke kiriweiweki kangka pilikpek kilingwili mabura kiriwei mizi, yeiya.

13 Wok nakke yongkambanu nawili puwiligi yango keya marekngangwili Yisuyegi iza orowei wiriya logo mele puguzik koloyakamandikwiligi kebiyengke walamiya logo puwiligi wiyeke Anotoyegi waberek miziweki. Kapura Yisugu waligeleyiwiligu koloyakamandikwiligi panu keya mangowiliyegi ngalik yeiya.

14 Kapura Yisugu pugu waligeleyiwiliyegi pelik yeiya, Koloyakamandikwili neyegi wiriyi pani. Puwili neyegi lewa nelegi waliyi nagani, purik koloyakamandik pilikwilirau Anotogo puwiliyegi ngaiweki ngai pugumekki kiliya wiriyagi purik pangka, yeiya.

15 Togo Yisugu mele puguyau koloyakamandikwiligi ngalege walamiya logo Anotogo puwiliyegi

wazono keleyibene nguk meiya logo waleleige Yisu pulumeng wiya logo kambela.

16 Wok nakke yombu nak Yisuyegi kanda pelik nguk meiya, Kiriwaga wazonobek yawe wazono talikta miza logo ne weik wik wizagomagira weiyagi, meiya.
17 Tegi Yisugu piyegi pelik meiya to mela, Nugu neyegi wazonobek kaira nangki? Nugu ne keriyirik ne Anoto, purik Anoto wamenak wazonobek, naktau wazono ono. Kapura tamizeige ni Anotogi yereng wik wizagomagirage kiliya kangki keli mabura Mosegi lo piyengko kai piyengki kiriwei mizi mizimo, meiya.
18 Togo yombu yakabokko pelik nguk meiya, Loyengka tayeng, meiya legi Yisugu pelik meiya to mela, Lo piyeng pelik, Yombanu uli nagani. Keya yongkambu weiya puwili nigi kerekpu onobek ma nigi yongokpu onomele kiling iwek koli nagani. Keya yombanu nakki watabiyeng purik ngowei nagani. Keya yombanu nakyegi langai ngaigu kai nagani.
19 Keya nigi panu keya mangoyauyegi panga yungke mizimo, keya ni makngezego ni makngezeyegi keli mabilik nakyegirau mabilik kelimo, meiya.
20 Tegi yombu nawekkebokko Yisuyegi pelik meiya, Lo nugu neyegi yaka kozak nei piyeng mabiyeng ne mandik songonowekkerikka kiriwei mizi kayima. Logo nayendau ne ngoluk mizagi ma talik, meiya.
21 Tegi Yisugu piyegi pelik meiya, Ni wik wizagomagira pangka weiyagi mabura watabi

nigi piyengko nigi kazing wik wizagomagira weiyagimek waliya legi watabi nigi piyeng mabiyeng yombanuwiligu weibene yani kune logo king piyengki ngane weiya piyeng yongkambanu watabiyengki yeik puwili yanimo. Pilik miza logo purik nugu lewege panu kelira paka ngalege wik wizagomagira purikki iwakagi. Logo mabiyeng pilik yana logo neyegi saweliweki kiriwei koli, meiya.

22 Kapura yombu nawekkebek Yisugu pilik kai puragi kerewiyawekke wilek kang pugubek kuneng, purik pi watabi puguyeng kolokngagono panu logo yanagirikki kiyebuk kopong. Tegi pi yeik kambela.

23 Pulaga Yisugu yombu pi ngezebokko waligeleyi puwiliyegi pelik yeiya, Wameik panu, yongkambanu watabiyengko kola puwiliyegirik Anotogo puwiliyegi ngaiweki Anotoyegi panga yungke kunagirik yawe unatuba panu kani.

24 Kerewiya koyizo, liyeng Kamelmek meimok nili kagorik lolo ulibekki yungurikke kiliya kang purik yawe unatuba kapura yombanu watabi kolokngagono puguyengki kozang kumulibokko Anotogo piyegi ngaiweki kelemiyagirik yawe unatuba panu, yeiya.

25 Togo yombu ngezebokko waligeleyiwiligu ngago puragi kerewiyawekke puwili lebuk panu miza logo puwiligu pelik kisa, Tonugu yombanu watabiyengko kolokngagono puwili Anotogo puwiliyegi wazono miza nobiyeng miza kapura tamizeige nugu kaira wameik purik mabura yongkambanu wik wizagomagiragi wiyeke yaliya

wazayagi langai puwili tawili? Nakkorau pangka mizagi ono, kisa.

26 Kapura Yisugu puwiliyegi ngai yuke panu wizimowei pelik yeiya to mela, Ei, yombanu nak ngezebokkorau ngezebek wik wizagomagiragi wiyeke pangka yaliya wazamiyagi ono, kapura Anoto watabi mabiyeng pangka mizibek legi Anotogo yombanu nalik miza keya pilik puwili mabuwili pangka yaliya wazayagi, yeiya.

27 Pulaga Pitago Yisuyegi pelik meiya to mela, Kerewiye, teni yereng keya watabi tenigi piyeng mabiyeng wizamiya logo niyegi saweliweki kiriwei miza, wiziga teni wik wizagomagira weiyagi ma yeik, meiya.

28 Tegi Yisugu puwiliyegi pelik yeiya, Ei, wameik, keya nogo inuwayegi pera kozak yeiweki, Wangki kalike watabi mabiyeng wik lewagelawekke purik ne yombanu paka ngalega kayimabek negi tung mogosiraga ngaiwaktik kiling mogosa wiziyagi logo puwekke nogo inuwa neyegi sawela puwilirau tung meleyau keya pongo ingenazikka neyauyengke mogosa wazayagi logo yongkambanu Isileiliwiligi ngai meleyau keya pongo ingenazikka neyau piyengki inuwago ngaiweki keleyagi.

29 Keya yombanu neyegi sawela logo yawe nogora mizagirikki wiyeke i puwiligiyeng wiyi, keya yereng puwiligiyeng wiyi, ma puwiligi si keya sakwili wezayi, ma puwiligi panu keya mangowili wezayi, ma koloyakamandik puwiligiwili wezayi ma ngabelak puwiligiyendau wiyi kang pilik puwili, Anotogo kanga yanagi piyeng watabi puwiligu wiya piyengka ngoluk

lewegeyeng kolokngagono panuyeng keya puwilirau wik wizagomagira yanagi.
30 Kapura mabek yombanu yemane yolu puwili tonugu weik yemanewili mizi kapura kalike Anotogo puwiliyegi keriya logo puwiliyaga kolokngagonowili yeikwili keleyagi, keya mabek yombanu tonugu yeikwili mizi puwili kalike Anotogo puwiliyegi keriya logo puwiliyaga kolokngagono yemanewili keleyagi, yeiya.

20

1 Togo Yisugu pugu waligeleyiwiliyegi ngago saweliwei pera pelik kozak yeiya, Anotogo ngai pugumekki ngai yolu pura yombanu waing yawe naleigi mangobokko yombanu waing yawe puguleige yawe mizagiwili iza wari kambok kelik.
2 Wangane panu pi kambela logo nawiliyegi kanda puwiliyegi pelik yeiya, Yawe nogoleige yawe mizi koli keya nogo wok nakke inuwa nak nakyegi king Kina nalik yanagine, yeiya logo puwiligu piyegi, Ei, purik pangka meiya logo puwili yawe puguleige weik yawe mizi kambela.
3 Togo wok mabokko wangane yokmek panga luwegewekke yaweleigi mangobek ngereke yombanu yawe puguleige yawe mizagi nawili iza wariweki pakeli kambela logo panga pundage kanda pangalege nawili yeik ngagozakke koyilege.
4 Tegi pugu puwiliyegi pelik yeiya, Inuwarau waing nogoleige yawe mizizo logo nogo inuwa yaka inuwago yawe miza purikki pangka pangka king yanagine, yeiya.

5 Tegi puwiligu piyegi, Ei, purik pangka meiya
logo puwili yawe puguleige weik yawe mizi kam-
bela.

Togo waleleige yokmek libuge pilikwekke pugu
mabilik miza, keya waleleige yokmek panga
wangka pilikwekke pugu mawinda mabilik miza.
6 Keya waleleige yokmek weik kiliyaweki
mereke pilikwekke pi ngereke panga pundage
kambela logo yombanu nawili ngoluk yeik
ngagozakke koyilege. Pugu pakela logo puwiliyegi
pelik yeiya, Inuwa wokpek mabok yawe namizi
logo yeik pelege pilik koyimira nangki, yeiya.
7 Tegi puwiligu piyegi pelik meiya to mela, Purik
nakkorau teni yawe mizagi nayendau yana ono
kopong, meiya. Tegi pugu puwiliyegi pelik yeiya,
Mena inuwarau mabilik waing yawe nogoleige
yawe mizi nangine kambeli, yeiya.

8 Togo waleleige kusaweki miziwekke yaweleigi
mangobokko yombu pugu yawe miziwiliyegi ngai
wazamiyabekyegi pelik meiya, Yombu yawe no-
goleige yawe miziwiliyegi ngago yeiya logo king
puwiligiyeng yane. Yombanu mabek kalike iza
puwiliyaga solo yani kang were iza puwiliyegi
kune, meiya.

9 Togo ngaibokko yombu yokmek weik
kiliyaweki merekewekke yawe mizi puwili nak
nak king Kina nalik yana.
10 Tegi yombanu were yawe mizi kambela
puwili king puwiligiyeng weiweki lewa wizigeya
puwiligu kumularik puwili kingyeng ngalege sa
weiyagi nobiyeng miza kapura puwilirau mabilik
nak nak king Kina nalik weiya.

11 Puwili king puwiligiyeng weiya logo puwili
yaweleigi mangobekyegi sisik miza logo weik
munumunu kela.
12 Puwili yaweleigi mangobekyegi kanda
puwiligu piyegi pelik meiya, Yombanu mabek
kalike iza logo puwili awa wamenakke yawe
mizawili keya teni wokpek mabok yok yemane
yezingaibekke yawe mizi kayima logo yokpokko
teni kak ngora kapura nugu puwili king yana pilik
tenirau mabilik yana, meiya.
13 Tegi yaweleigi mangobokko puwiliyaga
nakyegi pelik meiya to mela, Negi kewengkebek
kerewiye, nogo niyegi korowali keleni ono. Nogo
ni king Kina nalik yawe mizirikki wiyeke nanagi
neiya logo nugu neyegi, Ei, purik pangka neiya
purikki kumule.
14 Tegi ni king nuguyeng weiya logo i nugu-
makke kune. Nogo king ni nana mabilik yombanu
kalika panu pebok maniweki mizi mena.
15 Logo purik nangki? King nogoyeng nogoyeng
legi nogo king nogoyeng kang tamekke wezameli
miza purik pangka. Kapura nogo nakyegi kazing
wazonomek miziwekke nugu kiyebuk miza logo
sisik mizira nangki, meiya.
16 Togo Yisugu yombu pugu waligeleyiwiliyegi
ngago saweliwei purago kai puragi solorik pe-
lik yeiya, Kazing mabilikmekke yombanu An-
otogo pigi ngaimekki ngai yolu purage were kiliya
kunawili yombanu kalike kiliya kunagiwiliyaga
lewegegi ono, puwili Anotogi ngaimekki pangka
pangka kunagiwili, yeiya.

17 Pulaga Yisu kiling yombu pi ngezebokko

waligeleyiwili kazing paka Yirusalem yerengke
kang leweng neing kuna. Puwili kunimowei
Yisugu yombu meleyau keya pongo ingenazikka
neyau pi ngezebokko waligeleyiwili lewe narikke
iza oroweirik pelik kozak yeiya,
18 Kerewiyi, tonuwa paka Yirusalem kang-
weki logo pungezige pulogo yombu nakko ne
yombanu paka ngalega kayimabek nawiliyegi
niza yanagi logo puwiligu ne niza oroweirik Yu-
dawiligi yombu Anotoyegi kolak miziwiligi ngai-
wili keya Mosegi loyengki waligeleyiwiliyegi niza
yanagi. Keya puwiligu ne ngagozak keleniyagi
logo ngagoyeng neyegi yowagi logo pelik kisagi, Pi
ibengkibek, kisagi.
19 Togo puwiligu ne Yuda onowiliyegi niza
yanagi. Logo puwiligu neyegi ngago wageliwei
neiyagi keya ne wizale nelagi logo ne panga yen-
geleileige nili ulagi logo ne ibengki kapura wok
neyau wiziya logo wok kalikebekke ne ngereke
wik yangalektagi, yeiya.

20 Togo Yisu kiling pugu waligeleyiwili
weik ngereke paka Yirusalem kangweki
kambela. Puwili yagoneigeya yombu yeikta
Sebeti meibekki marekyaugi panumele pigi
marekyau kiling Yisuyegi mereke kandarik Yisugi
ingewerege ingeyau laliya wizimowei piyegi ya
kumula wiziya logo pugu piyegi watabi pugu
nguk mei piyeng miziweki nguk meiya.
21 Tegi Yisugu piyaugi panumeleyegi pelik
meiya, Ni watabi nangaiyeng niyegi mizagi keli,
meiya. Tegi pugu piyegi pelik meiya to mela,
Kalike ni ngai nugurage nigi tung mogosirikke

mogosa logo ngai nugumekki ngai puwekke negi
marekyau tung yeik lewegera kilingyaugu mogosi
piyauge niyegi saweliwei mogosiweki keleyimo.
Piyauyaga nak nigi mele ngaigezuwagezikke
keya nak nigi mele koranengkezikke mogosiweki
keleyimo, meiya.
22 Kapura Yisugu mandikyauyegi pelik yeiya to
mela, Yaligu nguk kisi piyeng yali iwaka ono. Ma
kuneng yemane nogo wageliweki mizi piyeng ke-
likyeng yaligu wageliwekirik pangka? Ma ngan-
gang yemane panu nogo wageliweki mizi pilikta
yaligu wageliwekirik pangka ma yeik? Pilik
nguk yeiya logo piyaugu pelik meiya to mela, Te
pangka, meiya.

23 Togo Yisugu piyauyegi pelik yeiya, Ei,
wameik, kuneng nogo wagelagi pura kelik nara
yalirau wagelagi. Keya ngangang nogo wagelagi
pura kelik nara yalirau wagelagi. Puwiligu neyegi
watabi kaile keleniyagi pilik piyeng puwiligu
yaliyegirau mabilik keleyagi. Kapura nogo yali
nak mele ngaige nogozikke mogosi keya nak
mele koranengke nogozikke mogosiweki keleyagi
purik ne pilik keleyagi puragi ngaibek ono, Anoto
negi Mangobek ngezebokko tung mogosagi piyau
yombanu pugu sawiya piyau yanagi, yeiya.

24 Togo yombu meleyau Yisu ngezebokko
waligeleyiwili puragi kerewiyawekke puwiligu
weik puwiligi kewengkeyauyegi sisik miza.
25 Tegi Yisugu puwili mabuwili piyegi mereke
wiriyiweki ngago yeiya logo pelik yeiya, Nga-
belakyengki ngai yemiziwili yongkambanuwili
puwiligi kulengke wazaya logo puwiliyegi ngai

kozang yolu keya yemanewiligu yongkambanu
yeikwili yaweyeng miziweki yani purik ini iwaka.
26 Kapura ini kazing pilik pumokki kiriwei mizi
nagani, segeya iniyaga nak yeikta lewegeweki ke-
libok purik pi ini nawiliyegi yawe mizibekweki.
27 Keya iniyaga nak iniyegi orozarikke wiziyagi
kelibok purik pi ini nawiliyegi kulengke yawe
mizibekweki.
28 Purik nerau, ne yombanu paka ngalega
kayimabek kayimarik ne yongkambanuwili
neyegi yawe miziweki kayima ono, ne yongkam-
banu puwili mabuwiliyegi yawe mizi keya
saweliweki kayima, logo yongkambanuwiligu
kaile miziyengki weraga Anotogo puwiliyegi
ngangang yanagi ono, pilik segeya Anotogo
neyegi ngangang puwiligiyeng nanagirik
nogo ne makngezebek ne nelagiwiliyegi
ngaungaugu niza yanagi logo yongkambanu
kolokngagonowili kaile puwiligiyengko
wigirawili kaile puwiligiyengka wila wazayiweki,
yeiya.

29 Togo Yisu kiling pugu waligeleyiwili kambela
logo yereng Yeriko mei puragi kayima. Keya
puwili Yeriko yerenda neing kuna logo wiyi
ngizige yongkambanu kolokngagonowili Yisuyegi
kiriwei kuna.
30 Yombu wireyau kusa neyau kazingmekke
kerelege mogosa koyimowei yongkambanu
ngabelak libu kangwiliyegi ngeragi keya
kingyengki nguk yeiyageya koyilege. Yombu
wireyau kusayau Yisu kiling yongkambanuwili
kandikki kerewiyawekke piyaugu pelik ngalizi

kek kisa, Yemizibek, ni tegi yelibu koka King Ngai
Tawiti meiyabokki mareknganwiliyagabek logo
Anotogo teni Yudawiliyegi wiyeke wezanelabok
purik togo iwaka, legi teyegi yalek mize, kisa.
31 Piyaugu pilik kisi legi yongkambanu kolokn-
gagonowili piyauyegi pelik yeiya, Yali ngagoluk
koyi, yeiya. Kapura piyaugu mazeng keya pe-
lik ngalizi panu kek kisi, O Yemizibek, ni King
Ngai Tawitigi mareknganwiliyagabek legi teyegi
yalek mize, kisi.
32 Tegi Yisu leng miza logo pugu piyauyegi pelik
nguk yeiya, Nangaiyeng nogo yaliyegi miziweki
yali keli, yeiya.
33 Logo piyaugu pelik meiya to mela, Tegi Yem-
izibek, te nugu wire togoyau ngaiwila wazayiweki
keli, meiya.
34 Togo Yisugu piyauyegi yalek keli legi pugu
wire piyaugiyau kuming keleya logo nguk namizi
mabuwekke wire piyaugiyau weik ngaiwila logo
weik pakelagi langai logo piyau Yisuyegi kiriwei
kambela.

21

1 Togo Yisu kiling pugu waligeleyiwili Yirusalem
lemengki merekewekke lewak Olip meibekke
wiriya. Lewak pokko yengelei olipyeng lewarikki
wiyeke yeik pura meiya logo yereng Petepasi
mei nara lewakpekke ngezege wizilege. Puwili
Petepasi meiragi mereke kandawekke Yisugu
yombu ngezebokko waligeleyi neyau were ngago
pelikta kiling wezayela,
2 Yereng mereke paka purage kunizo. Yali pu-
logo kanda pakeliraige purik nguk namizi liyeng

tongki nakko wakleige wibokko tariya namek
kong pugumek kiling wizi penanging kani. Wi
tariya piyeng wila mowiya logo neyegi iza orowei
koli.
3 Keya Tamizeige nakko yaliyegi ngago nara kai
purik mabura pelik meizo, Yemizibek peyauyege
yawe nara legi te iza orowei kang. Were yawe
pura miza logo pulaga pugu nguk namizi iza
orowei yogine, meizo, yeiya.

4 Togo pilik miza pura ngago koka walaka
yombu ngagora Anotoyaga weiya logo
kozak kaiyabokko kaiya pura wameik ngizi
lewagelaweki miza, pura Yisu panga Yirusalem
lewagirikki kaiya pura logo pelik kaiya,

5 Yereng Saiyong meiragewiliyegi kozak yeizo,
Pakeli, King Ngai nugubek weik niyegi
lewarikki. Pi ya kuzigebek logo pi liyeng
tongkimekki kongmekke ngalege mogosa
logo lewa, yeizo, kaiya. *Ingi Sam 118:26*

6 Togo yombu Yisugu waligeleyi piyau were
kambela logo Yisugu yaka piyauyegi kozak yeiya
pilik miza logo
7 piyau liyeng tongkimek yali marek iza orowei
wiriya. Pilik miza logo pugu waligeleyiwiligu
kagorik yeke ngalege waliya piyengka panga
liyeng tongkiyaugi ngalege wiya logo Yisu tongki
kongmekke ngalege mogosa logo wiriya.

8 Pulaga Yisu tongki kongmekke ngalengale
yagoneigeya yongkambanu kolokngagono pi
kilingwiligu pi King Ngai Yemizi puwiligibek
sawiya logo kagorik puwiligi yeke ngalege waliya
piyeng kazingmekke welelagelega wiya. Nawili

kirekkirek mele keya pulangaiyeng kira logo kazingmekke laga wiya.

9 Keya yongkambanu piyaga werewili keya ka-like piyegi kiriwei nawili miza puwiligu yeik pugura yongolok mei wirimowei pelik ngalizi kek kisa,

Pok King Ngai Tawitigi yeligagangmekkabek teni yaliya wazayagibek logo teni yeik pugura yongolok meiweki. Pok Anotogo teniyegi wezamelabek legi Anotogo pi kozanda maniweki. Anoto paka ngalege panu yolubek weik teni yaliya wazayiweki, kisa.

10 Togo Yisu paka Yirusalem yerengke kiliya lawekke yongkambanu Yirusalem yerengkewiliyaga kolokngagonowili lebukka ngane yemane miza logo puwiligu yombanu Yisu kiling puwiliyegi pelik nguk yeiya, Yombu pobok tak, yeiya.

11 Logo yongkambanu Yisu kiling puwiligu puwiliyegi pelik yeiya to mela, Pobok Anotoyaga ngagora weiya logo kozak kaibek Yisu meibek ngabelak Kalili meibekke yereng Nasarete meiragabek, yeiya.

12 Togo Yisu Anotogi i walek yemanemakki yerembekke kanda yongkambanuwili kingyengki ngane liyeng kau keya liyeng memeng keya winakwiliyegi pulogo pundik keremizageya koyilege keya nawili lalekyengki mogosa wizigeya yombanu nalagawiligi king nalangai piyeng Yudawiligi king piyengke kowita to mela logo watabi pulogo piyengka

weiweki mizageya koyilege. Logo yombanu kingyengki ngane watabi yaniwiligu pelik kumuli, Tonuwa king yemane weiweki mena mizi. Logo Yisu kazing kaile pumokki pakela logo kiyebuk, legi pugu yongkambanu kingyengki ngane watabi wei keya yani mizageya puwili keleyayela logo yombanu kingyeng kowitageya puwiligi lalekyeng kowitagelega wezamela logo yombanu winak Kuwemimiwili wiyiwiligiyeng kowitagelega wezameli kang keya kelemiya.

13 Pilik miza logo Yisugu yongkambanuwiliyegi pelik yeiya, Anotogi Kapiya Walektikke lende mizarik pelik,

I Anotogimak i yongkambanuwiligu piyegi waberek mizagimak, kapura inugu pung wezarik keremizarikku i Anotogimakki yeikta kaile sawiya logo weik yombanu king ngoweiwiligu king ururu yolu piyeng kelik keremiza, kai, yeiya. *Isaya 56:7; Seremaya 7:11*

14 Pulaga Anotogi i walek yemanemakke pulogo yombanu wireyau kusawili keya yombanu inge koru sawilirau Yisuyegi wiriya logo pugu puwili yombiyangai wazaya.

15 Keya yombu Anotoyegi kolak miziwiligi ngaiwili keya Mosegi loyengki waligeleyiwili Yisugu watabi kozang wazonoyeng mizirikki keriyawekke puwili sisik miza. Keya Yisugu pilik mizageyarikki koloyakamandikwili pakelara koyilege logo puwili i walek yemanemakke pulogo wilikwilik mizageya koyimowei pelik kek kisi, Pok King Ngai Tawitigi yeligagangmekkabek teni yaliya wazayagibek logo teni yeik pugura

yongolok meiweki, kisi. Logo yombu yaka puwiligu puragi kerewiyawekke puwili sisik yemane miza.

16 Tegi puwiligu Yisuyegi pelik meiya, Koloyakamandikwiligu niyegi langai kisi purikki nugu kerewiya ma talik? Ni puwili ngagoluk koyibene yei onobek ma meiya logo Yisugu pelik yeiya to mela, Ei, ne kerewiya kapura ini Anotogi Kapiya Walektikke ngago pelik kaiya pura ngoluk sangkela ono ma talik?

Anotogo mandik songonowiliyegi iwaka wazonora yanagi logo puwiligu wilikwilik mizageya koyimowei yeik nugura yongolok meiyagi. *Ingi Sam 8:2*

17 Yisugu pura yeiya logo pi puwili wezaya logo yerendaga welagela kuna logo yereng Petani meirage kandobela logo pulogo iwek kola.

18 Iwek kola logo wangane panu pura Yisu kiling pugu waligeleyiwili yereng Petanira wiya logo paka Yirusalem kang yongowekke Yisu yagasi miza.

19 Pugu yengelei Fik mei nalei panga kazingmekke kerelege wizilege pakela logo pi yengeleilei wira nobiyeng pi panga puleigi kuna kapura wilekyendau yolok ngela ono, lekyeng keke wizilege. Tegi pugu puleigi pelik meiya, Ni mawinda ngereke kalikerau wilekyeng wiragi ono, yeikki, meiya logo nguk namizi yengeleilei weik ngoliya.

20 Pilik miza logo yombu Yisu ngezebokko waligeleyiwiligu yengelei ngoliyaleigi pakelawekke puwili lelengkira logo puwiligu

Yisuyegi pelik nguk meiya, Talik miza logo yengelei Fik pulei nguk namizi ngoliya?
21 Tegi Yisugu puwiliyegi pelik yeiya to mela, Nogo inuwayegi ngago wameik pera kozak yei kani kumulizo. Tamizeige inuwa negi kozandagi ngizi panu kumuli keya kangka neyau ono purik mabura nogo yaka yengelei Fik panga puleigi miza pilik inuwagorau yawe kozang pelik mizagi, keya puleigi keke ono, inuwago lewak pobokki pelik mei puwekke purik, Ni somiyora koli logo panga kai wizambekke wale, mei purik pi pilik ngizi mizagi.
22 Tamizeige inuwa Anotoyegi waberek mizageya koyimowei ngizi panu kumuli purik inugu weiweki nguk mei piyeng inuwa weiyagi, yeiya.

23 Yisu ngereke Anotogi i walek yemanemakke yeke ige la logo pulogo pugu yongkambanuwili waligeleyageya tawizeige Yudawiligi yemanewili keya yombu Anotoyegi kolak miziwiligi ngaiwilirau Yisuyegi wiriya logo puwiligu piyegi pelik nguk meiya, Ni yeik talikta kilimbokko yawe pera mizi? Keya takko ni yawe pera miziweki pangkara nana?
24 Pilik kisi legi Yisugu puwiliyegi pelik yeiya to mela, Mena, nerau inuwayegi ngago naragi nguk yeiweki. Tamizeige inuwago neyegi kangara neiya yo meli mabura nogo takko ne yawe pera miziweki pangkara nana miza purikki inuwayegi kozak yeiyagine.
25 Neyegi kozak nei, Yowan kaimelabek kayima logo yongkambanuwili kaimela puwekke yawe kaimela pura Anotogi yawera ma yombu nga-

belakpekkewiliyaga nakki yawera miza purikki, yeiya.

Togo puwili ngezewili pulogo pelik kozak keli yongomo miza, Teni talik meiyagi? Tamizeige tonugu pelik mei, Anotogira, mei purik mabura pugu pelik nguk yeiyagi, Inuwa watabi Yowangu kai piyengki ngizi kumula onora nangki, yeiyagi.

26 Kapura yongkambanu pewili Yowan Anotoyaga kayima logo ngago piyagayeng kozak kaiyageya wiziyabektikki ngizi panu kumulawili kopong tonugu pelik mei, Yombanu ngabelakpekkewiliyaga nakkira, mei purik mabura yongkambanuwiligu teniyegi sisik mizagi, kela.

27 Togo puwili yongkambanuwiliyegi kazi miza kopong puwiligu Yisuyegi pelik meiya to mela, Yawe Yowangira talaga kayimara miza purik teni lusuwei. Pilik meiya logo Yisugu puwiliyegi pelik yeiya to mela, Pilik mabura, nogorau inuwayegi takko ne yawe pera miziweki pangkara nana miza purikki kozak yeiyagi ono.

28 Kapura ngago saweliwei peragi kerewiya koyizo. Yombu nak mandik neyau. Togo pi pigi marek kalogolibekyegi kanda pelik meiya, Mandikpek, ni weik panga waing yaweleige yawe mizi kambele, meiya.

29 Kapura koyambokko pigi mangobekyegi pelik meiya, Ne kiyebuk, meiya kapura kalike pi kuneng miza logo kangkabek kowita logo pi panga waing yaweleige yawe mizi kambela.

30 Pulaga mango sakpekyegi kanda yaka sibekyegi meiya mabilik meiya, Mandikpek, ni

weik panga waing yaweleige yawe mizi kambele,
meiya logo sakpokko mangoyegi pelik meiya to
mela, Ei, Peba, ne kangki, meiya. Kapura pi yawe
mizi kambela ono, pi ngezebokko keli piyengki
mizi kambela.

31 Togo inuwago kumularik talik,
Yombanubokki marekyauyaga takko piyaugi
mangobokko kelira miza? Yisugu pilik yeiya
legi Yudawiligi ngaiwiligu piyegi pelik meiya to
mela, Koyang kalogolibokko pigi mangobekki
kelira miza, meiya. Tegi Yisugu puwiliyegi pelik
yeiya, Ei, wameik. Keya nogo iniyegi wameik
pera kozak yeiweki, Yombu king takis weiya
logo piyengka nayeng ngoweiwili keya yongok
kazingke miziwili inuwayaga lewege panuwili
logo Anotogi ngaimekki weik iniyaga were kiliya
kuna.

32 Purik Yowan kaimelabek kayima logo
yongkambanuwiliyegi kazing pangka Anotoyegi
kangkimek waligeleya. Inuwago ngago puguragi
kerewiya puwekke inuwa ngizi kumula logo
kiriwei miza ono. Kapura yombu king takis
weiya piyengka ngoweiwili keya yongok kazingke
miziwili ngago puguragi kerewiya puwekke
puwiligu ngizi kumula logo kuneng miza
logo kazing kaile puwiligiyengka kowita logo
ngagoragi kiriwei mizawili koyang kalogolibokko
miza pilik miza. Kapura inuwa pewiliyegirik
inuwago puwili kowita purikki pakela kapura
inuwarau kuneng miza logo kaile inuwagiyengka
kowita logo ngago puguragi kiriwei miza ono.
Logo inuwa koyang kalikebek kelikwili purik
inuwarau Anotogi kelira miza ono.

33 Nogo iniyegi ngago saweliwei nararau kozak
yeiweki mena kerewiyizo. Yombanu nak nga-
belak pugubekke waing yawe nalei ngeriya logo
lemeng kozang namek yawereng kelemiya logo
kawik watabi waing wilekyeng wambulagirik
wiziyagirik yokora logo i yokolong ngai yawe
puleigi ngaiwekibek wiziyagi namak ngiza.

Togo pugu nawili yawe puleigi ngai koyibene
wazaya logo puwiliyegi pelik yeiya, Yawe no-
goleigi yawe mizageya koyimowei waberek ngai
koyizo. Keya waing wilekyeng weik kuk puwekke
purik mabura piyeng tiyizo logo waing kerem-
izizo. Pilik yeiya logo yawe puleigi mangobek
nalege koweige kambela.

34 Togo waing wilekyeng weik kuk wizigeya
wilekyeng tiyagiwekke pugu yombu ngagora
oroweiwili, nak were, nak kalike, nak
kalik panuge, keleya logo yaweleigi ngai
wazayawiliyegi wezayela logo yaweleige waing
wilek piyengka waing keremiza nayeng weiweki.

35 Kapura nak nak kandawekkerik ngai wazaya
puwiligu ngagora oroweiwili kebangkela logo
werebek wizale uli, keya kalikebek ula logo ibeng,
keya kalik panugebek kingyengko ula logo ibeng
miza.

36 Pulaga yaweleigi mangobokko ngereke
yombu kolokngago ngagora oroweiwili wezayela,
kapura puwiligu kazing yaka werewili keleya
mabilikmekke puwilirau mabilik keleya.

37 Kapura kalik panuge yaweleigi mangobokko
pelik kumula, Nogo ne makngezegi marekpek
puwiliyegi wezamelagi, purik puwiligu negi
marekpekki ngagoragi kerewiyagi.

38 Pilik kumula logo pi wezamela kapura puwiligu yaweleigi mangobekki marekpekyegi pakelawekke puwili nakko nakyegi pelik mei yongomo miza, Pobok yaweleigi mangobekki marekpek kani. Kalike pigi mangobek ibeng puwekke pi yawe pelei weiyagibek. Tegi teni pi ula logo mango ibeng purik waing yawelei teni makngezegiweki mena, kela.
39 Logo puwiligu pi kebangkela logo pi panga waing yaweleige yomizora wezamela logo pi ula logo ibeng.
40 Togo yaweleigi mangobek yo puwekkerik yaweleigi ngai wazayawiligu pilik miza purikki yaweleigi mangobek puwiliyegi talik mizagi, yeiya.
41 Pilik kai legi yongkambanu ngago piyengki kerewiya puwiligu pelik meiya to mela, Yaweleigi mangobokko kanda yombanu korowali yaweleigi ngai wazaya puwili wizale yemane yela logo ibeng wazayagi logo pugu waing yawe pugulei ngereke yombanu nawiliyegi yana logo puwiligu waberek ngaigi. Logo puwili yengelei wilekyeng kukwekke puwiligu pi yaweleige waing wilek piyengka waing keremiza nayeng mani mizagi, meiya.
42 Pulaga Yisugu pelik yeiya, Ei, inugu Anotogi Kapiya Walektikke neyegi langai pelik sangkeli purikki kumulizo. Purikku pelik kai,

King yombu imak ngiziwiligu kiyebuk miza logo wezamela pura ngereke king panu imak mamak kebangkela yolu pura kani. Pilik yolu pura Anoto Yemizibek ngezebokko pilik wazamiya logo tonugu purikki pakela

logo purik yombiyangai panu miza. *Ingi Sam 118:22,23*

43 Yisugu mawinda pelik yeiya, Ne king panu
pura kelikpek. Nugu neyegi kiyebuk mizi
logo wezanelagi legi Anotogo ini Yudawiliyaga
yawe ngabelakke pelege ngai pugumekke ngai
koyibene wazayagira weiya yo wiyagi logo
yongkambanu Yuda onowiliyegi yanagi. Pilik
miza logo waleleige puwili yawe mizageya
puwekke yongkambanu kolokngagonowili ngago
wameiktagi ngizi panu kumula logo Anotogi
ngaimekki kiliya kangki logo Anotogo puwiliyegi
ngaiweki.

44 Keya king yaka panu puragirik yombanu
king puragi ngalege wala puwili narik narik ngela
melagi. Keya tamizeige king purago yombanu
nakki ngalege kawiye wala purik, king purago pi
neneng ngela logo kozobek kelik keremizagi kani,
yeiya.

45 Keya yombu Anotoyegi kolak miziwiligi ngai-
wili keya yombu Palisi puwili Yisugu ngago
saweliwei kai piyengki kerewiyawekke Yisugu
puwiliyegi langai kozak kairikki puwiligu pakela.

46 Tegi puwiligu Yisu kebangkeliweki miza ka-
pura yongkambanuwiligu kumulirik Yisu An-
otoyaga ngagora weiya logo kozak kaibek miza
legi puwili watabi yongkambanuwiligu mizagi
piyengki kazi miza.

22

1 Togo Yisugu ngereke yongkambanuwiliyegi
ngago saweliwei nararau pelik kozak yeiya,

2 Yongkambanuwili Anotogi ngaimekki pelik
kiliya, Wok nakke King Ngai nakki marekpek
yongok weiweki mizi legi ngeragi miza ni nara
miza logo yongkambanu kolokngagono ngeragi
piyengka niweki ngago yeiya.
3 Logo watabi mabiyeng pangka pangka miza
logo pugu yombu piyegi yawe miziwili yongkam-
banu ulogo ngago yeiyawiliyegi lewaweki ngago
yei wezayela logo watabi mabiyeng weik pangka
miza mena koli yeizo, yeiya. Puwili pilik miza
kapura puwili mabuwili nak nak lewagi ono kisa.

4 Tegi pugu piyegi yawe mizi nawili mawinda
ngeragiraga nagiwiliyegi ngago pelikta kiling
kang wezayela, Ngeragi yemane nogo mizara
weik ngayek miza mena koli. Neyegi yawe mizi
puwiligu liyeng pulumakau kerek nogomek keya
liyeng koloko nogowili yaka yela logo watabi
mabiyeng wiregak miza logo niweki yuke legi
yombu yongok weiyagirage ngeragi miza niweki
koli yeizo, yeiya.

5 Puwili pilik miza kapura yombanu lewaweki
ngago yeiyawili ngago King Ngaibokko kai puragi
kerewiya ono, puwili yawe ngezewiligi kingyeng
ulumiyagi piyengke yawe mizi kang. Nak yawe
puguleige wei kang, keya nak sutuwa ngezebekki-
makke wei kang.
6 Keya nawiligu King Ngaibekyegi yawe mizi-
wili kebangkela logo puwiliyegi kaile kaile miza
logo yela logo ibeng sa wazaya.
7 Pilik miza logo King Ngaibek sisikmokko ye-
mane panu logo ami puguwili kang wezayela logo
puwiligu yombanu yaka yombanu yela puwili

yeli keya yereng puwiligira ulu waliyibene wezayela.

8 Pulaga pugu yombanu piyegi yawe mizi nawiliyegi pelik yeiya, Nogo ngeragi yemane mizara weik niweki yuke kapura yombanu nogo were ngago yeiya puwili pangka lewagi langai onowiligu,
9 legi kambeli logo kazing yemaneyengke yombanu kolokngagono inugu yolok ngeli puwili mabuwili yombu yongok weiyagiragi ngeragi niweki iza orowei wiriyizo, yeiya.

10 Tegi piyegi yawe miziwili kazing yemaneyengke kambela logo yongkambanu kolokngagonowili, wazonowili keya kaile puwiligu yolok ngela puwili mabuwili iza orowei lewa logo yongok weiweki ngeragi yemane miza ni pumak mabumak yongkambanugu wilak.
11 Pilik miza logo King Ngaibek yongkambanu yaka lewa puwiliyegi pakeliweki yeke ige kiliya la logo keriyiwei yongomo mizageya tawizeige pura nak kagorik ngeragi yemane pilik nirage pugu wakiyiweki yana piyengka narik wakiya ono, yeik wizilege pakela.
12 Pugu pakela logo piyegi pelik meiya, Yombanubek, talik miza logo ni pelege ige kagorik ngeragi yemane pilik nirage nogo wakiyiweki nanarik wakiya ono yeik wiriya, meiya. Kapura yombanubokko piyegi nara meiya ono.

13 Togo mabuwekke King Ngaibokko piyegi yawe miziwiliyegi pelik yeiya, Yombubok kebangkela logo inge keya mele puguyeng wigira logo yenge yerengke kusabanurikke wezameli

logo pulogo kusabanurikke pi yombanu pulogowili kiling ingkeya kelele yemane panu kai keya kili pugura ngiliti mizagiyagi.
14 Kazing mabilikmekke yongkambanu Anoto ngezebokko ngago yeiwili kolokngagono kapura puwiliyaga pugu nogowili yei miziwili mele sangkela, yeiya.

15 Pulaga yombu Palisiwili mei puwili Yisu wezamiya logo kazing Yisuyegi ikuyogorik mizagimek kozak keli kambela.
16 Puwili kozak kela logo puwiligu yombu ngezewiliyegi kiriweiwiliyaga nawili keya yombu Ngai Elodoyegi kiriweiwiliyaga nawili Yisuyegi wezayela. Togo puwili kunimowei nakko nakyegi pelik meiya, Tonuwa Yisuyegi pelik meiyagine, Nugu kumularik talik? Teni king takisyeng Romwiligi King Ngaibek Sisa meibokyegi managi purik pangka ma yeik meiyagine. Tamizeige pugu, Ei, mani, kai purik mabura yongkambanuwili king takisyeng managirikki kiyebuk mizi nangai legi puwiligu pi kingyengko ulagi. Tamizeige pugu, A'a', mani nagani, kai purik mabura tonuwa pi Romwiligi ngaiwiliyegi miza orowei kangkine logo puwiligu pi ngagozak kelemibene, kela.

Togo puwili Yisuyegi kanda piyegi pelik meiya, Kiriwagabek, nugu kaiyeng keya miziyeng wameik ngizi panuyeng purik tonugu iwaka. Keya ni yongkambanuwili kazing Anotogi ngizi panumekki waligeleyibek purik tonuwa iwaka. Keya ni nakyegirau kulili mizi onobek, ma ni yewizek mizi onobek puriktau tonuwa iwaka.

17 Kapura nugu tonuwayegi poburikki kozak
yei, Lo tonugurago talik kai, teni king takisyeng
Sisayegi managi kai ma managi ono kai, pelik
nguk meiya.
18 Kapura Yisu puwiligu ikuyogorik mizi puragi
iwaka logo pugu puwiliyegi pelik yeiya, Inuwa
kiligang neyau lewawili, inuwago neyegi ikuyo-
gorik kelenira nangki?
19 King keke nalik neyegi orowei koli logo nogo
pakeliweki, yeiya. Legi puwiligu piyegi nalik
orowei kanda logo
20 pugu pelik nguk yeiya, Wiregawere king
pelikke pera takkara keya yeik takkara wizine
pakeli, yeiya.
21 Legi puwiligu pelik meiya to mela, Romwiligi
King Ngaibek Sisagiyau, meiya, legi Yisugu
pelik yeiya, Mena watabi King Ngaibekkiyeng
purik King Ngaibekyegi manizo, keya watabi
Anotogiyeng purik Anotoyegi manizo, yeiya.
22 Logo puwiligu ngago pugu wazono kaiya
yo meliyengki kerewiyawekke puwili lebuk miza
logo puwili pi wezamiya logo kambela.

23 Keya pulaga wok mabokko yombanu
Sadusiwili meiwiliyaga nawili Yisuyegi
ikuyogorik kelemi wiriya. Sadusiwili yombanu
pelik kisiwili, Yombanu nak ibeng purik kung
pugubektau ibeng logo pi ngereke yangalektagi
ono, kisiwili.
24 Puwiligu piyegi kanda Yisuyegi pelik nguk
meiya, Kiriwagabek, Mosego lo tenigi lende miza
nara pelik, Tamizeige yombanu nak yongok
weiya logo mandik wazami ono wiziya yombubok

ibeng purik yombubokki sakpek ngereke yongok komatemolo weiyagi logo piyaugu yombu yaka ibembokki yango keya marekngang nawili wazayiweki.

25 Yereng tonuguraga tenigi tepekke yombu ingini melenazik keya nazikka neyauwili yolu. Logo kalogolibek were yongok weiya logo mandik wazamiya ono wiziya pi ibeng. Logo yongok pugumele pigi sakpokko weibene wezamiya.

26 Keya pulaga waleleige kalogolibekki kelengkebokko ngereke yongok komatemele weiya kapura piyaurau mandik wazamiya ono koya pi ibeng. Keya pulaga pokki kelengkebokko komatemele ngereke weiya logo yombu melenazik keya nazikka neyau puwili mabuwili pilik miza kapura mandik wazaya ono koya ibeng.

27 Logo kalik panuge yongok komatemelerau ibeng.

28 Mena, teni niyegi ngago peragi nguk neiweki, tamizeige wok kalik panubekke yongkambanu ulogo ibeng puwili nugu kai pilik yangalekta wik yolugi mabura, yombu puwili mabuwili yongokpumolo weiyawili legi tamizeige kalike ibengwili ngereke yangalekta puwekkerik yongok yaka pumolo takki yongokpumele mizagi, meiya.

29 Legi Yisugu puwiliyegi pelik yeiya to mela, Inuwa Anotogi Kapiya Walektik keya pigi kozanda lusuwei kopong inuwago watabi pilik piyengki kumulirik kokowa.

30 Purik ibengwili yangalekta wikwekke puwili Anotogi angela paka ngalegewili kelikki logo yombuwili keya yongokwili yongkambu weiyagi ono, ma panu keya mangogo kolomele yombu

weiyagi nakyegi miza managi ono.
31 Ibengwili ngereke yangalekta wazayagirik
nogo Anotogi Kapiya Walektikke yungke
inuwayegi pilik kairikki kozak yeiweki mizi.
Mosego Anotogo piyegi meiyaragi lende mizarik
pelik,
32 Ne Anoto Abalamgibek keya ne Anoto
Isakkibek keya ne Anoto Yakopgibek, meiyara
lende miza. Keya Anotogo pelik kaiyawekkerik,
Abalam keya pigi marekpek Isak keya Isakki
marekpek Yakop ulogo ibengwiliyegi pi pilik
kaiya kapura Anotogo puwili wik kai yagenda.
Ulogo puwiligi korikyeng ibeng kele kapura wilek
kang puwiligiyeng wik yolu. Logo inuwayegirik
puwili ibeng kapura Anotoyegirik puwili wik
yolu, legi pi Anoto wik yoluwiligi ngaibek, yeiya.
33 Togo yongkambanu kolokngagonowili
ngago Yisugu kaiya pura ululu miza melirikki
kerewiyawekke puwili pugu pangka waligeleyi
puragi lelengkira.
34 Kapura yombu Palisiwili meiwili lelengkira
ono. Logo Yisugu ngago purago Sadusiwiligi
kiligangyeng waliya wazaya logo puragi yombu
Palisiwiligu kerewiyawekke puwili piyegi wiriya
logo ngereke piyegi nguk meiya narago ikuyo-
gorik kelemiweki.

35 Togo puwiliyaga Mosegi loyengki waligeleyi-
wiliyaga nakko ngago naragi nguk meiya.
36 Pugu Yisugi ngago lewayeng yang kelemiyagi
nobiyeng pugu piyegi pelik nguk meiya, Kiri-
wagabek, lo Anotogo teni yanayengka lo talikta
ngalege panura, meiya.

37 Tegi Yisugu pelik meiya to mela, Lo ngalege
panura pelikta, Ni Anoto nigi Yemizi ngaibekyegi
wilek kang nugubek mabokko ngizi panu kelimo,
keya kangka nugubokko piyegi wilibek kumuli
mizimo.
38 Lo pilikta yemane panura keya ngalege pa-
nura.
39 Keya lo puragi kelengkera pelikta, Ni
makngezego ni makngezeyegi keli mabilik
nakyegirau mabilik kelimo.
40 Lo piyau Mosegi lo piyeng mabiyeng keya
yombu Anotoyaga ngagora weiya logo kozak
kisawiligu waligeleyi piyeng mabiyeng lo
piyaugu yenge kulengka tomanenda wizinda,
legi tamizeige nugu piyaugi kiriwei mizi purik
mabura nugu lo mabiyengkirau kiriwei miziweki
kelagi, Yisugu puwiliyegi pilik yeiya.

41 Yombu Palisiwili meiwili menalege wawere
ulara koyigeya Yisugu puwiliyegi pelik nguk
yeiya,
42 Inuwago kumularik talik, Kilisibek Mesiya
Anotogo teni yaliya wazayiweki wezamelagibek
takki marekngangwiliyaga nak, yeiya. Legi
puwiligu Yisuyegi pelik meiya to mela, Anotogi
Mesiyabek koka King Ngai Tawitigi marekngang-
wiliyaga nak, meiya.
43 Legi Yisugu puwiliyegi pelik nguk yeiya,
Mena, nangki wiyeke Tawitigu Kilisibekyegi
Yemizibek meiya, purik koka walaka Anotogi
Kung Walekpokko Ngai Tawitigu kaibene
kelemiya logo Tawitigu Anotogi Kapiya
Walektikke Kilisibekyegi langai lende mizarik

pelik kaiya,
44 Anoto Yemizibokko Kilisibek Yemizi
nogobekyegi pelik meiya, Nogo niyegi
kiyebuk miziwili nigi kulengke nugu
ngaiweki wazayirikka negi ngaigezuwaga
pelaga mogosi koli, kaiya. *Ingi Sam 110:1*
45 Tawitigu Kilisibekyegi Anoto Yemizibek meiya
legi talik miza logo Kilisibek Tawitigi mareknngangwiliyaga nak? Pilik mabura Kilisibek mabok
yombanubek keya Anoto wizinda, yeiya.
46 Togo nakkorau ngago puragi Yisuyegi ngago
kanga nara mana ono. Keya wokpokka wizageya
wiriyariktau nakkorau Yisuyegi mawinda ngago
nara nguk meiyarau ono, puwili weik kazi miza.

23

1 Pulaga Yisugu yongkambanu kolokngagonowili keya yombu pugu waligeleyi wawere ula
puwiliyegi pilik yeiya.
2 Mosegi loyengki waligeleyiwili keya
yombu Palisiwili meiwili yeikta kilingwili
logo Mosegi loyengki iwakaweki keya ini
yongkambanuwiliyegi waligeleyiweki kani.
3 Tegi ini puwiligu ngago ini mizizo kisi piyengki
kiriwei mizizo, kapura kazing puwiligu mizi
piyengki kiriwei mizi nagani, purik puwili ngago
kolokngagono kisi kapura ngeze mabuwilirau
kiriwei mizi onowili kani.
4 Purik puwiligu ini lo kolokngagono yani logo
weik watabi kuneng talik miza logo wagelagi
miza piyeng kelik kapura puwili ngezewilirau
iniyegi sawela logo Anotogo inugu miziweki keli
piyengkirau kozak yei ono.

5 Keya watabi puwiligu mizi piyeng
mabiyeng yongkambanuwiligu pakela logo yeik
puwiligiyeng yongolok meibene miziyengko.
Puwiligu Anotogi ngago nayeng kapiyalekyengke
lende miza logo sukumeng miza logo luwagoza
puwiligiyengke ma mele puwiligiyengke tariya
wari miziwili. Keya puwiligu melewangka
yokolongyeng yokolong panu keremizi logo
yongkambanuwiligu puwili yemanewili
mizibene miziwili.
6 Keya puwili ngeragi yemane miza ni
piyengke tung yeikyeng kilingwiligu mogosi
piyengke mogosiweki keliwili. Keya puwili
i walek songonoyengke paka orozarikke
yongkambanuwiligi wirege yongkambanuwiligu
pakelibene mogosiweki keliwili.
7 Keya puwili pundikke yongkambanu
mamokki wirege puwiliyegi pelik yeiweki
miziwili, Wangane Ngaibek ma Wangane
Kiriwagabek, miziwili.
8 Kapura inuwarau puwili kelik nagani.
Yongkambanuwiligu inuwayegi, Kiriwagawili,
kisiweki keleyi nagani, purik inuwa mabuwili
kapiya miziwili kelik keya ini waligeleyi
wamenak yolu, pok Kilisibek.
9 Keya Mango wamenak yolu keya pi inuwagi
Mango paka ngalege yolubek legi inuwago yombu
ngabelakke pelege nakyegi, Peba, mei nagani.
10 Keya yongkambanuwiligu inuwayegi Yem-
izi ngaiwili, kisiweki keleyi nagani, purik Yemizi
ngai wamenak yolu kani, Pok Kilisibek, Mesiya
Anotogo inuwa yaliya wazayibene wezamelabek.
11 Kapura inuwayaga nak yeikta lewegebok in-

uwa nawiliyegi yenge kulengke yolu keya yawe
miza yowiyagibek.
12 Keya yombanu ngezebokko ngezebekki
yeikta yongolok meibok Anotogo yeik pugura
songono sawiyagi keya yombanu yeik
ngezebekkira songono sawiyibok Anotogo yeik
pugura ngalege wiyagi.

13 Yomono, ini Mosegi loyengki waligeleyiwili
keya ini Palisiwili, waberek panu, purik kalike
Anotogo ini yombanu kiligang neyau lewawili
ngangang yemane yanagi. Purik inugu kaz-
ing yongkambanuwili Anotogi ngaimekki kiliya
kangkimek waliyi. Ini makngeze yeke ige kiliya
kang ono keya inugu yongkambanu yeke ige
kiliya liweki keli puwili yeke ige kiliya li pani
keleyi ono, legi ini ngangang yemane weiyagi.
14 Yomono, ini Mosegi loyengki waligeleyiwili
keya ini Palisiwili waberek panu purik
kalike Anotogo ini yombanu kiligang neyau
lewawili ngangang yemane yanagi. Purik ini
yongok komatewiligi iyengki kanda purik ini
yongok komatewili purikki iwaka koyimowei
ngaigu king i walekmakkiyeng meliweki
yeiya logo kalike ngereke ini makngezegi
liwik wawiyiwili. Keya waleleige purik inugu
kaile ini makngezegiyeng momane meibene
Anotoyegi waberek miziyeng yokolong panu
mei. Kapura kalike Anotogo yongkambanuwili
kaile puwiligiyengki wiyeke ngagozak keleyi
puwekke puwili ngangang weiyagi, kapura ini
Mosegi loyengki waligeleyiwili keya ini Palisiwili
inugu kaile panu mizi piyengki wiyeke ngangang

yemane panu weiyagi.
15 Yomono, ini Mosegi loyengki waligeleyiwili
keya ini Palisiwili waberek panu, purik kalike An-
otogo ini yombanu kiligang neyau lewawili ngan-
gang yanagi. Purik ini kai wizambekke ngalen-
gale kang keya ngabelak koweigeyengke kang
logo yombanuwiliyaga nak iniyegi sawelagirikki
yolok ngeliweki. Pi iniyegi sawela logo inugu
pi kazing inugu miziyengki waligelemiya logo
waleleige kazing kaile puguyengko kazing kaile
inuguyeng ulagi logo pi ini kiling pongo yereng
yezi kusagi onozik ngoriraga kang wezamelagi.
16 Ini yomono, purik ini ngai wireyeng ku-
sawili logo yongkambanuwili kazing kailemekke
iza orowei kangwili legi Anotogo ini ngangang
yanagi. Purik ini pelik kisiwili, Ngago nara
kai puwekkerik tamizeige yombanunak Anotogi
i walek yemanemakki yeiktaga ngago pugura
kozang kelemi purik mabura ngago pura ngeli
purik pangka kapura yombanu nak watabi An-
otogi i walek yemanemakka yeke ige koliyengka
keremiza yolu piyengki yeiktaga ngago pura
kozang kelemi purik mabura pugu ngago pura
ngelagi ono, kisiwili.
17 Kapura ini wireyeng kusawili keya kangka
yeikwili. Anotogi i yemane inugu piyegi ya ku-
muli mizimak walekmak, keya piliktikki wiyeke
watabi imakke yeke ige koliyengka keremiza
piyeng keya nalangai piyendau walekyeng kani
legi ngago pura ngelagi onora.
18 Inugurau mabilik yongkambanuwiliyegi pe-
lik waligeleyi, tamizeige yombanu nak i walek
yemanemakke alataragi yeiktaga ngago pugura

kozang kelemi purik mabura ngago pura ngeli purik pangka kapura yombanu nak opa alatarage ngalege wiyi piyengko ngago pugura kozang kelemi purik mabura pugu ngago pura ngelagi ono, kisiwili.

19 Kapura ini wireyeng kusawili keya kangka yeikwili. Anotogi i yemane walekmakke alatara walekta, keya piliktikki wiyeke opa alatarage ngalege wiyi piyendau walekyeng kani.

20 Logo yombanu nak alataragi yeiktaga ngago pugura kozang kelemi puwekke purik mabura pi weik alatara keya mabilik watabi opa alatarage ngalege wiya piyengkorau ngago pugura kozang kelemi yagenda.

21 Keya yombanu nak Anotogi i walek yemanemakki yeiktaga ngago nara kai puwekke purik mabura pi weik i walek yemanemak keya mabilik Anoto i pumakke yolubokkorau ngago pugura kozang kelemi yagenda.

22 Keya yombanu nak paka ngalegebekki yeiktage ngago nara kai puwekke purik mabura pi weik paka ngalegebekki yeikta keya paka ngalege tung mogosira keya Anoto tung purikke mogosibokki yeiktago ngago pugura kozang kelemi yagenda.

23 Yomono, ini Mosegi loyengki waligeleyiwili keya ini Palisiwili waberek panu, purik kalike Anotogo ini yombanu kiligang neyau lewawili ngangang yanagi. Purik ini panga yawega ngeragi inigi nayeng wawiyi puwekke purik inugu Anotogi lo naragi kiriwei miza logo inugu mabiyeng sanga miza logo limak meleyau keremizi logo narik Anotoyegi waberek panu mani miziwili. Purik

pangka kapura ini Anotogi lo yemane panuyeng yomizora wezameli, purik pelik, kazing yongkambanuwiliyegi pangka mizi pumok, keya kazing yongkambanuwiliyegi yalek mizi pumok, keya kazing ngiziragi ngizi panu kiriwei mizi pumok mizi onowili kani, legi kalike Anotogo iniyegi ngangang yanagi.

24 Ini ngai wireyeng kusawili, ini Anotogi kazing pangkamek kokowa mizi legi talik miza logo inugu yongkambanuwiliyegi pumok waligeleyagi? Ini yombanu sibumek kairi pugubekka wara wezameli kapura watamek mamok kairibek kiling yeik nguk tiya melibok kelik purik ini lo songonoyengki inugu waberek kiriwei mizi mizi kapura lo yemaneyeng inugu yeik keremareke wezameli mizi.

25 Yomono, ini Mosegi loyengki waligeleyiwili keya ini Palisiwili waberek panu, purik kalike Anotogo ini yombanu kiligang neyau lewawili ngangang yanagi. Purik kazing kak keya pelengyeng kaigesagimek inugu waberek kiriwei mizi kapura ini yombanu kak keya pelengyengki ngalegemek keke kaigesi kapura yenge yungke sipengyeng kaigesi onobok kelikwili. Ini korik yeik yeke ngalege piyeng keke kaigesi kapura yenge wilek kang inuguyeng kazing ngowei mizi keya korikyengki keli mizi piyengko wilak panu kani.

26 Ni Palisi wireyau kusabek, ni yenge yungke sipengyengki pakelagi langai ono ma talik? Kapura kerewiye, kakpekke yenge yungkemek were kaigese pulaga kakpekki ngalegemektau kaigese.

27 Yomono, ini Mosegi loyengki waligeleyiwili

keya ini Palisiwili waberek panu, purik kalike
Anotogo ini yombanu kiligang neyau lewawili
ngangang yanagi. Purik ini yombu longyeng
kelikwili kani, puwiligu yombu longyengke yen-
gelei kabu wazonoyeng wiya logo palumu kapura
yenge yungkerik yombanu ibengwiligi kozayeng
keya watabi kagorik puwiligi piyengka sok putiya
wala piyeng kelikwili.
28 Kazing mabilikmekke yongkambanuwiligu
iniyegi pakela logo pelik kumuli, puwili pangkaw-
ili mizi, kapura yenge inigi yungkerik ini kazing
kili neyau lewa pumok mizi keya kazing kaile mizi
piyengko wilak panu kani.

29 Yomono, ini Mosegi loyengki waligeleyiwili
keya ini Palisiwili waberek panu, purik kalike
Anotogo ini yombanu kiligang neyau lewawili
ngangang yanagi. Purik ini yombanu Anotoy-
aga ngagora weiya logo kozak kisawiligi longyeng
yengelei simengyengkayeng keremizi keya ulogo
yombanu kazing pangkamek miza logo ibeng-
wiligi longyengki yengelei kabu wazonoyeng wiyi
keya purukpuruk marekyeng ngeriyi miziwili.
30 Keya ini pelik kisiwili, Tamizeige teni koka
tenigi yeligagangmekkawili koyima purage teni
pewili koyima kesak tonugurau yombanu Anotoy-
aga ngagora weiya logo kozak kisawili yela logo
ibeng si kak ono, kisiwili.
31 Logo ini makngezego kisi purikku ini
yombanu Anotoyaga ngagora weiya logo
kozak kisawili yela puwiligi yango keya
marekngangwili ini, kisi yagenda.
32 Mena kazing inigi yelibungangwiligu koka

miza piyengki pangka inugu mizi.
33 Ini kemale yenge kuzingikyengke yungke
tagogei yeziyengko ngora nelegi kazi kangwili
kelik. Ei, ini kemale Kuluwekmekki marekwili.
Kapura kaile inugu mizayengki wiyeke kanga
yanagiyengka ini kazi kangki langai ono, Anotogo
ini yereng yezi kusagi onozik ngoriraga weza-
yelagi.
34 Togo nogo kozak yei peragi kerewiyi, Nogo
yombanu Anotoyaga ngagora weiya logo kozak
kisi nawili ini Yudawiliyegi wezayelagi, keya nogo
yombanu Anotogi ngagora iwaka nawili keya An-
otogi ngagoragi waligeleyi nawilirau wezayelagi
kapura ini Palisiwili keya Mosegi loyengki walige-
leyiwiligu puwiliyaga nawili yela logo ibengki,
keya nawili yengeleiyengke ngalege nili ula logo
ibengki, keya nawili i walek songonoyengke wiz-
ale yelagi keya nawili yeliweki yereng naraga
naragi kiriwei kang keleyagi.
35 Koka solo panuwekka kang kayimeige
yokopekke perik inigi yelibungangwiligu
Anotogo yombanu pangka wezayela puwili
mabuwili yela. Solo panu ulabek yombu
pangkabek Abele meiyabek keya piyaga uli
kayimeige Perekayagi marekpek Sakaraya i
walek yemanemakka alataragi keya walek
panumakkirau tepekke ula kapura ini kele weik
mazenda kaile ngalege panu narik miziweki
mereke logo purik ini weik ne neliweki mizi,
legi purikki wiyeke ini Palisiwili keya Mosegi
loyengki waligeleyiwili ngangang inugura keya
inigi yelibungangwiligi purarau ini kemenak
weiyagi.

36 Ei, piyeng mabiyengki ngangandik ini
yongkambanu Yuda perage pewili wagelagi kani,
Yisugu puwiliyegi pilik yeiya.

37 Pulaga Yisu yereng Yirusalem puragi ku-
mula logo yongkambanu pulogo yolu puwiliyegi
yalek miza logo ingi ngaungaumek kiling pelik
kai, O ini Yirusalem yerendaga yoluwili, inugu
yombu Anotoyaga ngagora weiya logo kozak kisi-
wili keya inugu Anotogo yombu iniyegi weza-
yeliwili kiyengko yeli mizi. Keya winakmokko
luguwili yenge sabengyauge kiliya wazayi pilik,
kang kolokngagono nogo iniyegi waberek ngai-
weki miza kapura inugu neyegi kezanga nana.
38 Kerewiyi, Anotogo weik ini wezaya, i yombu
naktau onomak kelik keya yombanu ini kiling
ngai kelagiwili lewa puwekke Anotogo iniyegi
sawelagi ono.
39 Purik nogo iniyegi pera pelik yei, Inugu
ngereke neyegi pakelagi ono wiziya ne wameik
yombu Anotogo iniyegi wezanelabok mizi
puwekke inugu pelik kisagi, Pok Anotogo teniyegi
wezamelabek legi Anotogo pi kozanda maniweki,
kisi puwekke inugu ngereke neyegi pakelagi,
yeiya.

24

1 Pulaga Yisu Anotogi i walek yemanemak wiya
logo welagela tagoneige yombu pugu waligeleyi-
wili piyegi kanda logo puwiligu pi Anotogi i walek
yemanemak kailemekkimaktikki kozak meiya.
2 Legi Yisugu puwiliyegi pelik yeiya, Ei, nogo
pakela, kapura nogo iniyegi pera pelik yei, I ye-

mane inugu pakeli pemak mamak wok nakke yombanu Yudawiliyegi ngai miziwiligu yo wela melagi keya kingyeng sugusugu miza melagi, king neyau pulogo menalege nakki ngalege nak wiz-iyagi ono, puwiligu yowela melagi, yeiya.

3 Kalike Yisu lewak yengelei Olip meilei lewi logo lewak Olip meibekke mogosa tawizeige yombu pugu waligeleyiwili piyegi keke liwik kanda piyegi pelik meiya, Tonuwayegi kozak yei, puwiligu Anotogi i walek yemanemak yowela melagi purik talikwekke pilik mizagi? Keya kazing talikmokko ni weik yogirikki tonuwayegi waligeleyagi keya kazing talikmokko ngabelakpek weik yeikkirikki tonuwayegi waligeleyagi, puwiligu piyegi pilik nguk meiya.
4 Legi Yisugu puwiliyegi pelik yeiya to mela, Watabi lewagelagi piyengki nogo kozak yei pei. Inuwa yombu inuwayegi ngaigu kisi puwiliyegi kiriwei miza nagani, waberek panu.
5 Purik yombanu kolokngagono yeik nogorage lewagi kani logo pelik kisi wiriyi nangai, Ne Kilisibek, kisa logo yombanu kolokngagonowili puwiliyegi kiriwei kuni nangai.
6 Keya inuwa ngai mereke keli piyeng keya ngai yemane koweige keli lewa piyengki kerewiyi purik kulili mizi nagani. Watabi pilik piyeng mabiyeng were lewagelagiyeng kani kapura piyengko mizi purik ngabelakpek weik yeikkirikki mizi yagenda ono.
7 Purik were, yongkambanu ngabelak nakkewili kiling yongkambanu ngabelak nakkawili ngai kelagi, keya kapman ngabelak

nakkebek kiling kapman ngabelak nakkabek ngai kelagi, keya yongkambanu ngabelak nayengkewili kiling yongkambanu ngabelak nayengkawili ngai kelagi, keya puwekkerik ngabelak nayengke ngaba ibeng yemane mizagi, keya ngabelak kolokngagonoyengke kuburuk unatuba panuyeng ulagi.

8 Peyeng weik solo lewagela purik weik kuneng keya ngangang yemane panu pura weik mereke lewa legi.

9 Pulaga inuwa yeik nogoraga yawe mizirikki wiyeke yongkambanu ngabelak mabiyengke yoluwiligu inuwayegi kumbak mizagi logo puwiligu inuwa kebangkela logo inuwa ngangang keleya logo inuwa ibengweki keleyagi kani.

10 Puraga purik yongkambanu kolokngagonowili neyegi ngizi panu kumuli puwiligira wezamela logo kazing kaile mizi pumokki yo mizagi. Keya puwili nawiligu nawiliyegi kumbak mizagi logo yombanu puwili ngangang keleyagiwiligi meleyengke iza yani mizagi.

11 Keya yombanu kolokngagonowili tabunda logo nak nak ngaigu pelik kisagi, Teni Anotoyaga ngagora weiya logo pugu iniyegi kozak yeiweki wezayela, kisagi logo yongkambanu kolokngagonowiligu puragi ngizi kumula logo puwiliyegi kiriwei mizagi.

12 Kazing korowali pilikyeng yemane ululu miza meli kanda ngabelak mabok kaileyengko kolagi logo purikki wiyeke kazing yongkambanu neyegi ngizi panu kumuliwiligu yongkambanu neyegi ngizi panu kumuli puwiliyegi kelagimek yongkambanu kolokngagonowiliyegirik weik

yeik sawiyagi.
13 Kapura yombanu kunengyeng keya ngan-
gang wagelageya wizimowei neyegi ngizi kumuli
pura kozang kebangkeli kanda wila wiyi ngizige
mologabok Anotogo wik wizagomagiragi yaliya
wazayagimelegabek.
14 Logo neyegi yawe miziwiligu ngabelak
mabekke yongkambanu mabuwiliyegi ngago
wazono kazing Anotogo pigi ngaimekki
ngaigimekkiragi kozak yei yongomo mizagi logo
ngabelak mabekke yongkambanu mamok peragi
kerewiya puwekke mabura ngabelakpek weik
yeikki, yeiya.

15 Ini kapiya perik mei puwili ngago peragi
solorikki kumulizo. Yisugu ngago nayendau
mawinda pelik kozak yeiya, Koka walaka
yombu Taniyele mei Anotoyaga ngagora weiya
logo kozak kisawiliyaga nak Anotogi Kapiya
Walektikke yungke Sadangki korowali Anotogi i
walek yemanemak kaile kaile kelemiya melagi
nayengki lende miza.
16 Togo wok nakke inugu Sadangki korowali
Anotogi i walek yemanemak kaile kaile kelemiya
melagi piyengko Anotogi i walek yemanemakke
wiziyagi onorikke wizilege pakeli puwekke purik
mabura ngago peragi kumula logo pelik kisizo,
Teni ngabelak Yudaya mei pobok wiya logo kazi
paka lewakyengke liwik siweki kangweki, kisizo.
17 Keya imakka welagelabok ngereke yeke ige
yongorik watabi puguyeng oroweiweki wawari
yongo nagani, yeik kunimo mei.
18 Ma yombanu panga yawege yawe mizageya

wiziyabok kik kalok pugugik weiweki yo kowiti nagani, yeik kunimo mei.

19 Togo wok piyengke yongok mandik kogo puwili keya yongok mandik yebili yani puwiliyegi ne yalek panu mizagi, purik puwili nguk namizi paka lewakyengke liwik siweki kunagi langai onowili legi.

20 Keya inugu kumularik teni kabelakta kililiwekke ma wok Sabatpekke kazi kangki onorikki kumuli nelegi ini Anotoyegi watabi kuneng keya ngangang peyeng teng kilili kelirage ma wok Sabatpekke wiriyiweki kelemiya nelegi puragi waberek mizizo.

21 Purik wok piyengke kuneng korowali yemane panuyeng keya ngangang yemane panuyeng lewagelagi logo koka walaka solowekke Anotogo watabi keremizawekka wizageya kayimeige mabek pewekke pilik nayendau lewagela ono keya kalike ngereke pilik nayeng lewagelagi ono.

22 Keya Anotogo wok piyeng ngerewalek sa wazamiya ono kesak nak wik yolugi ono. Kapura yongkambanu Anotoyegi sawela logo pugu iza puwiliyegi pugu kumula logo puwiliyegi wiyeke Anotogo wok kunengyeng ngela logo ngerewalek sa wazamiyagi.

23 Togo tamizeige nak iniyegi pelik kai, Pakeli, Kilisibek, Mesiya teni yaliya wazayiwekibek weik lewa, kai mabura piyegi ngizi panu kumuli nagani. Ma nakko iniyegi pelik kai, pi panga pulogo yolubek, kai mabura piyegi ngizi kumuli nagani.

24 Purik yombanuwili tabunda logo nak nak ngaigu pelik kisagi, Ne Kilisibek, neyegi kiriwei

koli, kisagi. Keya nawilirau kanda ngaigu pelik kisagi, Anotogo teni wezayela logo tonugu ngago piyaga weiyara iniyegi kozak yeiweki, kisagi. Keya ini puwili Anotoyaga kayima nobiyeng mizibene keleyiweki puwiligu watabi Anotogo keke miziyeng mizi keya wirangai nayeng mizi nangai. Logo tamizeige puwili pangka kesak puwiligu yongkambanu Anotogo piyegi saweliweki iza puwiligi neyegi ngizi panu kumuli pura wiyibene keleyiweki mizi nangai.

25 Kerewiyi, nogo weik watabi piyeng ngoluk lewagela ono wizigeya kozak yei yagenda logo ini ngai panu koyiweki.

26 Ma ngereke tamizeige yongkambanu nawiligu pelik kisi, Kilisibek paka kurung yeikwekke yolu mena pakeli koli, kisi purik mabura pulogo pakeli kang nagani. Ma tamizeige nawiligu pelik kisi, Kilisibek pelege liwik sa yolubek mena pakeli koli, kisi purik mabura puragi ngizi kumuli nagani.

27 Purik lengka wililiktikku mizi puwekke purik paka ngilumbek mabok pangazuwaga pezuwage ngela manirikki teni mabuwiligu pakeli mizi. Kazing mabilikmekke ne yombanu paka ngalega kayimabek ngereke yogi logo puwekke mabuwiligu neyegi pakelagi kani.

28 Keya peyeng lewagelagirik wale watabi ibeng piyengki korik sokyeng wizilege winak Yezigokwiligu kanda pura menalege niweki wawere ulageya pulogo. Keya kazing mabilikmekke yereng yongkambanu kazing kumbekki Anotoyegi leweng ibengwili koyagi pulogo Anotogo ngangang yaniweki lewagi.

29 Togo wok kuneng korowali yemane panu piyeng keya ngangang yemane panu piyeng lewagelagiyeng miza logo pulaga nguk namizi yokmek kusa sagi keya ngombek ngele managi ono. Keya paka ngilumbekke watabi kozang piyeng urukang mizagi logo pelewewili paka ngilumbekka tiya walagi.

30 Pulaga kazing ne yombanu paka ngalega kayimabek weik yogirikki waligeleyi pumok paka ngilumbekke lewagela wiriyi penanging puwekke purik yongkambanu ngabelakpekke neyegi kumuli ono wiza kambeli pemek mamok ingkisagi keya puwiligu ne yombanu paka ngalega kayimabek ngereke kozainumbekke kozanda keya ngaiwak unatubarik kiling tabunda lewarikki pakelagi.

31 Keya sangubek unatuba kaiya melageya keya nogo negi angelawiliyegi pelik yeiyagi, Ngabelak mabiyengki kunizo. Iniyaga nawili ngabelak panga yokmek lewagelayengki kunizo, keya nawili ngabelak panga yokmek kiliyayengki kunizo, keya nawili ngabelak paka yongoleigeyengki kunizo, keya nawili ngabelak pongo moleigeyengki kunizo, yeiyagi. Logo puwili kunagi logo yongkambanu Anotogo iza logo puguwili kaiya puwili wawere ula logo neyegi iza orowei lewaweki.

32 Ini ngago saweliwei peragi iwaka sizo. Kusayeng kabeneng panu keya kilili keya kebarek yemane uli puwekke ini iwaka yokpek seliweki mereke mamizi.

33 Kazing mabilikmekke inugu watabi nogo

iniyegi kozak yeiya piyeng mabiyeng weik
mizirikki pakeli puwekke purik mabura negi
yogirik weik mereke panu mamizagi purik inugu
iwakagi.
34 Wameik panu, yombanu ini Yudawiliyegi
ngai mizi puwiligu ini mabuwili neneng ngeli-
weki lewagi kapura ini kemenak neneng ngelagi
ono. Iniyagawili ngoluk yolugi logo nawiligu
watabi nogo kozak yeiya peyeng mabiyeng ngizi
lewagelagirikki keriyagi.
35 Ngilumbek keya ngabelakpek yeik sagi ka-
pura ngago nogorarau yeik sagi ono, ngago no-
gora wizagomagi.
36 Ne yogirik wok takka ma yokmek talikwekke
miza purik nakko iwaka ono, keya Anotogi angela
paka ngalege yoluwili mabilik iwaka ono, ma ne,
Anotogi Marekpektau mabilik iwaka ono, Anoto,
negi Mangobek ngezebokko keke iwaka.
37 Ne yombanu paka ngalega kayimabek
ngereke yo puwekkerik yongkambanuwili
ngereke koka walaka kazing yongkambanu
Nowagi tendaga koya puwiligu mizageya koya
mabilik mizi nangai.
38 Nowa wiziya puwekke yongkambanuwili
Anotoyegi langai kumula ono keya Nowago ngago
watabi lewagelagi piyengki langai kai piyengki
kerewiya ono logo watabi ngezewiligiyengki
mizageya koya. Logo puwili ngeragi ni keya kai
ni keya yongkambu wei keya panu keya mangogo
kolomele yombu weiyagi nakyegi miza mani
kaiyageya koya
39 weik wok Nowa yeke sikmakke kiliya
lagibekke logo kai ngai yemaneyaugu kanda

yongkambanu nawili mabuwili yela. Puwekke puwiligu pilik miza pilik ne yombanu paka ngalega kayimabek lewa puwekkeriktau yongkambanuwiligu kazing mabilikmekke mizagi.

40 Wok ne yo lewagibokko yombanu neyau panga yawege menalege yawe mizageya koyagi, logo neyegi ngizi kumulibok angelawiligu miza orowei kangki kapura nak mabulogo yawe mizageyara wezamiyagi kani.

41 Yongok neyau yeke ige menalege yawe mizageya koyagi, logo neyegi ngizi kumulimolo angelawiligu miza orowei kangki kapura namele mabulogo yawe mizageyara wezamiyagi kani.

42 Togo wok takka ma yokmek talikwekke ne, Yemizi inugubek yo lewagi miza purikki ini lusuwei legi waberek panu. Neyegi ngai yuke koyizo.

43 Kapura nogo ngago saweliwei kozak yei peragi solorikki iwaka panu, tamizeige yombu i namakke mangobokko yombu ngoweiyagibek lewagi pura iwaka purik pi wirere yolugi logo yombu ngoweiyagibek yeke ige watabiyeng ngoweibene kelemiyagi ono.

44 Pilik tegi inirau kazing pilikmekke wirere kangkere miza koyizo. Purik ne yombanu paka ngalega kayimabek inugu lewagi ono miza purage ngereke lewagibek kani, legi ini kangkere miza koyizo.

45 Ne kang logo inuwa yawe nogora pangka iwaka keya mizi wilibekwili mizagi ma talik? Inuwa yombu yawe mizi pangka panu kazing

pangkamek keya iwakamekke mizi logo ngai yemanebokko nawiliyegi ngai wazamiyabek kelik miziweki. Ngai yemanebokko yombu yawera pangka mizibekyegi pakeli puwekkerik pugu piyegi pelik meiyagi, Ne weik kang keya nogo ni ngai wazani keya yombu negi yawe mizi nawiliyegirau ni ngai wazaniyagi keya ni ngeragiyeng puwiliyegi yanagibek, pilik meiya logo ngai yemanebek kangki.

46 Kambela logo kalike yowekke tamizeige pugu yombu ngai wazamiyabok yawe pugu kozak meiya pura mizageya wizilege pakela purik ngai wazamiyabok wilikwilikmokko unatuba panu mizagi.

47 Purik ngai yemanebokko pelik meiyagi, Ni yawe wazono mizibek keya ngoluk yombu negi yawe mizi nawiliyegi ngai keya weik watabi negi piyeng mabiyengkirau waberek ngai wizeimo, meiyagi.

48 Kapura tamizeige yombu ngai wazamiyabok kaile logo pelik kumuli, Ngai yemane nogobek ngoluk lewa ono, watabi nayengko waliya logo pi nguk namizi lewagelagi ono mena, miza logo

49 pi weik yongkambanu yawe miziwili yeli keya keleyi keya yombanu kai nameli keya miza meliwili kiling pirau ngeragi kolokngagono ni keya kai nameli keya miza mela purik mabura

50 kalike ngai yemane pugubek wok nakke lewagi purik wok ngai wazamiyabek piyegi yukegi ono, kapura wok pi lewagi ono, mizabokko ngai yemanebek weik lewagi.

51 Pi weik lewa logo pugu ngai wazamiyabekki kazing kaile mizimekki pakela logo piyegi

ngangang yemane kelemiya logo pi pongo lemengke yongkambanu kiligang neyau lewawili kiling wezamelagi logo pulogo puwili ingkeya kelele yemane panu kisi keya kili puwiligiyeng ngiliti mizagiyagi.

25

1 Ne yo puwekke kazing Anotogo ngai pugumekki ngaigi pura talik miza purikki nogo iniyegi ngago saweliwei nara kozak yeiweki mizi. Inugu ne yogirikki yuke yolugira yongok nawekke yawe mizi yombu nak yongok weiweki mizibekyegi yuke yolu puwili kelik. Yombubok pigi yongok sawiyamelegi imakke lewa wizigeya yongok nawekke meleyau imakke mangobekyegi yawe miziwili lam puwiligiyeng kiling yombu yongok weiyagibek panga kazingke yoromaure miza logo panga ige miza oroweiweki kambela.

2 Yongok yawe miziwiliyaga melenazik kangkayeng kilingwili keya melenazik kangkayendau onowili.

3 Kolomandik kangka yeik puwili lam puwiligiyeng wara kapura puwili kai nayendau mela wara ono,

4 kapura kolomandik kangkayeng kiling puwili lam puwiligiyeng keya palastik kai nayendau wilak pela wari miza.

5 Yombu yongok weiyagibok nguk namizi lewa ono logo kolomandikwili wirekne miza logo iwek kola.

6 Puwili iwek kola koyigeya kusa libuge weik pelik kek kisi, Aik, yombu yongok weiyagibek wei lewa mena pi yoromaure miziweki kunizo, kisi.

7 Pilik kisi legi kolomandik meleyau yawe
miziwili yangalek meiya logo lam puwiligiyeng
ngaiwak wiyibene wikyeng ngalege kelemiweki
kelemiya.
8 Pulaga kolomandik kangka yeik puwiligu kolo-
mandik kangkayeng kiling puwiliyegi pelik yeiya,
Lam tonuwagiyeng kaiyengki yeik wizigeya kusa
mena inuwago tonuwa kai nayeng pela yani,
yeiya.
9 Kapura kolomandik kangkayeng kiling
puwiligu pelik kanga yeiya to mela, A'a', kai
peyeng lam tonuwagiyengki pangka logo kokowa
nayendau ono mena panga sutuwamakka kai
nayeng inuwa ngezegi wawari kambeli, yeiya.
10 Tegi kolomandik kangka yeik puwili
panga sutuwamakke kanda kai nayeng wawari
kambela. Puwili yagonei keya yombu yongok
weiyagibek tabunda logo kolomandik melenazik
kangkere mizara pulogo yuke koya puwili pi
kiling yeke ige ngeragi yongok weiweki nirage la
logo imakki kandik weik waliya.
11 Togo waleleige kolomandik melenazik yaka
kai nayeng wawari tobela puwili lewagela logo
puwiligu kandik waliyarikki pakela logo puwiligu
pelik ngalizi kek meiya, Yemizibek. Yemizibek,
kandik tonuwayegi tiya yowiye, meiya.
12 Kapura yombu yongok weiyagibokko pe-
lik yeiya to mela, Wameik panu, ne inuwayegi
lusuwei, yeiya.
13 Kazing mabilikmekke wok takka ma yok-
mek talikwekke ne yombanu paka ngalege kay-
imabek ngereke yogi miza purik ini lusuwei legi
ini kangkere mizizo logo neyegi ngai yuke koyizo.

14 Nogo iniyegi ngago saweliwei perarau kazing Anotogo ngai pugumekki ngaigi puragi kozak yeiweki mizi. Anotogo ngai pugumekki ngai yolu pura yombu nak yereng pugura wizamiya logo kabelak koweige narage kangweki mizibok kelik. Pi kangkine were yombu piyegi yawe miziwiliyegi ngago yeiya logo pugu puwili watabi puguyengki ngai wazaya.
15 Pugu puwiligu kazing miziyengki pakela logo pugu nak nakyegi kangka puwiligiyengke pangka pangka kingyeng yana. Logo nakyegi king tausen Kina melenazik mana, keya nakyegi king tausen Kina neyau mana, keya nakyegi king tausen Kina wamenak mana. Keya pugu yanageya wizimowei pelik yeiya, Ne kang keya inuwa nak nak king nogo yana piyengki pangka pangka yawe kingyeng ulumiyagi nara mizizo logo pulaga ne yo puwekke nogo inuwa king talik talik piyengka yeke langak negi keremiza miza purikki nogo pakelagi, yeiya logo pi weik kambela.
16 Pulaga yombanu yawe mizi yaka king tausen Kina melenazik manabok yawe nara mizi kanda king yaka mana piyengko ngereke king tausen Kina melenazik mabilik ulumiya.
17 Kazing mabilikmekke ngaibokko yombanu yawe mizi yaka king tausen Kina neyau manabok yawe nara mizi kanda king yaka mana piyengko ngereke king tausen Kina neyau mabilik ulumiya.
18 Kapura pugu yombanu yawe mizi yaka king tausen Kina wamenak manabok pi kingyeng pangka ono mizarikki wiyeke kanda kawiktik yokora logo ngai pugubekki kingyeng liwik mowiya.

19 Teng yokolong nara wizagoma logo pulaga
yawe miziwiligi ngaibek ngereke yo. Pi kanda
yombu pugu king yanawiliyegi ngago yeiya logo
ngago yawe puwiligiyengkiragi kerewiyiweki.
20 Yombu yawe mizi king tausen Kina mele-
nazik manabokko kanda pigi ngaibekyegi pelik
meiya, Yemizibek, king tausen Kina melenazik
nugu koka neyegi nanayeng pelegi mena ya. Keya
pakele, nogo mabilik king tausen Kina melenazik
ulumiya piyeng mena ya, meiya.
21 Tegi ngai pugubokko pelik meiya, Wazono
panu, ni yawe wazono mizibek keya ni yombu
yawe nugura pangka mizi wilibekpek. Ni watabi
songono pilikyengki ngai waberek panu miza
legi nogo ni watabi yemane panuyengki ngai
wazaniyagi mena ne nigi ngaibek kiling wilikwi-
lik mizi mangaiweki mena koli, meiya.
22 Pulaga yombu yawe mizi king tausen Kina
neyau manabok kanda pigi ngaibekyegi pelik
meiya, Yemizibek, king tausen Kina neyau nugu
koka neyegi nanayeng pelegi mena ya. Keya
pakele, nogo mabilik king tausen Kina neyau ulu-
miya piyeng pelegi mena ya, meiya.
23 Tegi ngai pugubokko pelik meiya, Wazono
panu, ni yawe wazono mizibek keya ni yombu
yawe nugura pangka mizi wilibekpek. Ni watabi
songono pilikyengki ngai waberek panu miza
legi nogo ni watabi yemane panuyengki ngai
wazaniyagi mena ne nigi ngaibek kiling wilikwi-
lik mizi mangaiweki mena koli, meiya.
24 Pulaga yombu yawe mizi king tausen Kina
wamenak manabok kanda pigi ngaibekyegi pelik
meiya, Yemizibek, ni yombanu yalek mizi onobek

keya ni yawe mabiyeng pangka panu miziweki
kai wilibekpek purikki nogo iwaka wiziga ne
kulili miza.
25 Tegi nogo yawe nara miza logo king nuguyeng
yeik nelegi ne kulili miza logo ne kanda king
nuguyeng kawiktikke yokora logo liwik wiya
wazamiya. Mena watabi nuguyeng pelegi mena
ya, meiya.
26 Tegi ngai pugubokko pelik meiya to mela,
Ni yawe korowali mizibek keya yawe namizibek.
Ngago ngaigu nuguyengko mizagewiyege nogo
niyegi yalek mizagi langai ono. Keya nugu kairik
ne yombanu yawe mabiyeng pangka panu mizi-
weki kai wilibekpek kai
27 logo ni piliktikki iwaka mabura ni nangki
king nogoyeng panga pendikke nowiyi ono, kesak
waleleige ne yowekke king piyeng kiling kokowa
nayendau wei kak kani, meiya.
28 Ngaibokko piyegi pilik meiya logo yawe
mizi nawili pulogo luweza koyilegewiliyegi pelik
yeiya, Yombu neyegi yawe mizi pobok korowali
mizarikki wiyeke mena, inugu king tausen Kina
nogo mana piyeng piyaga mongoni logo yombu
yawe mizi king tausen Kina meleyau kilimbok
mani.
29 Purik yombanu nak yawe nogo miziweki
manira pangka panu mizibok nogo pi ngoluk
yaweyeng mawinda managi logo pugu yawe ye-
maneyeng weiyagi kani kapura tamizeige yawe
mizi nak yawe nogo miziweki manira yawe
namizi purik nogo yawe songonorarau piyaga
mongonagi.
30 Togo yawe mizi yeik ulak pobok yenge

yerengke kusabanurikke welagela wezamela logo pulogo kusabanurikkewili kiling ingkeya kelele yemane panu kisi keya kili puwiligiyeng ngiliti mizagiyagi, yeiya.

31 Kazing pilikmekke ne yombanu paka ngalega kayimabek ngaiwak nogorik kiling keya Anotogi angela walekwili mabuwili kiling King Ngaibek miziweki ngereke yo puwekke nogo yongkambanu mabuwili sanga mizagi.
32 Nogo negi tung mogosiraga ngaiwaktik kiling mogosagi logo negi ingewerege yongkambanu ngabelak mabiyengkewili mabuwili wawere ulagi. Pulaga liyeng memengwiliyegi ngaibokko memeng puguwili liyeng Got mei pigi onowiliyaga sanga mizi pilik nogo ini yongkambanu mabuwili mabilik sanga mizagi.
33 Nogo yongkambanu pangka nogowili mele ngaige nogozikke wazayagi keya yongkambanu kaile negi ono puwili mele koranengke nogozikke wazayi mizagi.
34 Pulaga ne King Ngaibokko yongkambanu pangka mele ngaige nogozikke puwiliyegi pelik yeiyagi, Negi Mangobokko iniyegi wazono miza mena koli. Tung Anotogo koka solo ngabelakpek keya ngilumbek keremiza purik yereng yombiyangairaga ini ngai pugumekkiwiligi kangkere miza yowiyayeng weiweki mena ne kiling koli.
35 Purik peliktikki wiyeke ne yagasirikki inugu pakela logo inugu ne ngeragi nana, keya ne kai wik nagi kelirikki inugu pakela logo inugu ne kai wik niweki nana, keya inugu ne yombanu

nalagabekyegi pakelawekke inugu koli, teni kiling
yoluweki neiya.
36 Keya ne kagorikyengki yeikwekke inugu
kagorik wakiyagiyeng nana, keya ne kemegeme
mizawekke inugu neyegi waberek keleniya, keya
ne wigirimakke wigira wiziyawekke inugu neyegi
saweli kayima, yeiyagi.
37 Kapura yongkambanu pangka puwiligu
neyegi pelik nguk neiyagi, Yemizibek, talikwekke
tonugu ni yagasi mizarikki keriya logo ni ngeragi
nana, ma ni kai wik nagi kelirikki keriya logo ni
kai wik nana?
38 Ma talikwekke tonugu ni yombu nalagabek
purik keriya logo tonugu teni kiling koli ke-
leniya, ma ni kagorikyengki yeik wiziya tonugu ni
kagorik wakiyagiyeng nana?
39 Ma talikwekke tonugu ni kemegeme wiziya
pakela, ma ni wigirimakke wigira wiziya keriya
logo niyegi saweli wiriya, meiyagi.
40 Pilik kisi legi ne, puwiligi King Ngaibokko
puwiliyegi pelik yeiya to melagi, Nogo iniyegi
wameik kozak yei, Inugu yombanu negi sak
pewili mabuwiliyaga yeikta songono panu
nakyegi koka watabi songono nayeng miza
puwekke purik inugu neyegi miza pilik miza
wizinda, yeiyagi.
41 Pulaga nogo yongkambanu kailewili mele
koranengke nogozikke puwiliyegi pelik yeiyagi,
Ini ngangang weiyagiwiligu neyaga panga
yezi kusagi ono, Pebago Sadang kiling angela
puguwiligi kangkere miza yowiya puzikke kazi
kuni.
42 Purik peliktikki wiyeke koka ne yagasirikki

inugu pakela kapura inugu ne ngeragi nana ono,
keya ne kai wik nagi kelirikki inugu pakela kapura
inugu ne kai wik nana ono.
43 Keya ne nalagabekyegi pakelawekke inugu
teni kiling yoluweki koli neiya ono. Keya
ne kagorikyengki yeikwekke inugu kagorik
wakiyagiyeng nana ono, keya ne kemegeme
wiziyawekke inugu neyegi sawela ono, keya ne
wigirimakke wigira wiziyawekke inugu neyegi
pakeli wiriya ono, yeiyagi.
44 Kapura yongkambanu kailewiligu neyegi pe-
lik nguk neiyagi, Yemizibek, talikwekke tonugu
ni yagasi mizarikki keriya kapura niyegi sawela
ono, ma talikwekke tonugu ni kai wik nagi ke-
lirikki keriya, ma ni nalagabekyegi pakela, ma
ni kagorikyengki yeikpekyegi pakela, ma ni ke-
megeme wiziyabek, ma ni wigirimakke wigira
wiziya kapura tonugu niyegi sawela ono, pilik
nguk neiyagi.
45 Pilik kisi legi nogo puwiliyegi pelik yeiya to
melagi, Nogo iniyegi wameik kozak yei, Koka
inugu yombanu pewili mabuwiliyaga yeikta
songono panu nakyegi sawela ono purik inugu
neyegirau sawela ono wizinda, yeiyagi.
46 Togo yongkambanu kaile pewili yereng ngan-
gang korowali wizagomagiragi kunagiwili kapura
yongkambanu pangka puwili yereng wik wiz-
agomagiragi kunagiwili, Yisugu puwiliyegi pilik
yeiya.

26

1 Togo Yisu ngago piyeng mabiyeng waligeleya

logo pulaga pugu yombu pi ngezebokko waligeleyi puwiliyegi pelik yeiya,
2 Wok neyau miza logo teni Yudawiligu wok Pasobabek meibek ngeragi yemane miza nageya koyimowei walaka Anotogo tenigi yelibungang kokawiligi iyengki kangyengke iwirik pukmela wizilege keriya logo puwiligi koloyakamandik kalogoliwili ibengkirikka yaliya wazaya puragi kumulibek pakelagi purik teni iwaka. Keya puwekkerik nakko ne yombanu paka ngalega kayimabek yombanu yengeleileige nili ulagiwiliyegi niza yanagi, yeiya.
3 Yisugu pilik kozak yeiyageyarik Yudawiligi yemanewili keya yombu Anotoyegi kolak miziwiligi ngaiwili keya Mosegi loyengki waligeleyiwili mabuwili yombu Anotoyegi kolak miziwiligi ngai yemane panubek Kayapasi meibekki imakke wawere ula.
4 Puwili ngago kazing ikuyogorik Yisu kebangkela logo ulagimekkira kozak kela.
5 Puwili pelik kela, Teni Yisu ngeragi yemane miza nagi puraga kebangkelagi ono, purik yongkambanuwili sisik miza logo teniyegi ngai mizane, kela.

6 Yisu paka Petani yerengke yombu Saimon meibek kiling wiziya. Saimon ulogo kemegeme korikwek sok mizi Leposimek meimok mizabek kapura weik wazono.
7 Yisu pulogo tawizeige yongok namele weli kelebak wazono kukngizi keli, king yemane wezamela nak kiling piyegi wiriya. Kanda Yisu ngeragi nageya tawizeige yongokmologo welibek yeke

kebi Yisugirage kubula mela.
8 Yombu Yisu ngezebokko waligeleyiwiligu yon-
gok yakamologo pilik miza purikki pakelawekke
puwili sisik miza logo nakko nakyegi pelik nguk
meiya, Weli kukngizi kelibek yeik ulak kubula
melira nangki?
9 Purik tamizeige tonugu welibok yombu nakko
kingyengki ngane weiya kesak king yemane
weiya logo yongkambanu watabiyengki yeik
puwili yani kak, kisa.
10 Yisugu puwiligu kozak keli puragi iwaka
wizigeya puwiliyegi pelik yeiya, Inuwa yongok
pemeleyegi kuneng manira nangki? Pi neyegi
yombiyangai mizi keya wazono mizi miza wiz-
inda.
11 Purik ini koyimowei purik wok mabiyeng
yombanu watabiyengki yeik puwili yanageya
koyimagi langai kapura ne wok mabiyeng ini kil-
ing pelege wizagomagi ono kopong inuwago wok
mabiyeng neyegi keli inuwagira walimizageya
koyimagi langai ono.
12 Logo yongok pemologo weli kukngizi ke-
libek negi ngalege kubula purikku korik nogowek
kawiktikke waliyiweki kangkere keleni yagenda.
13 Kerewiyi, ngabelakpek mabokko puwiligu
Anotogi wazono neyegi langai pura kozak kisagi
logo puwekke purik puwiligu yongok yakamol-
ogo wazono miza puragirau kozak kisagi logo
yongkambanu puragi kerewiya puwiligu piyegi
kumulibene, yeiya.

14 Pulaga yombu meleyau keya pongo inge-
nazikka neyau Yisugu waligeleyiwiliyaga nak,

Yuras Isaliyoto meibok, yombu Anotoyegi kolak miziwiligi ngaiwiliyegi kambela.
15 Pi kanda pugu puwiliyegi pelik nguk yeiya, Tamizeige nogo Yisu mele inuguyengke miza yaniwekkerik inuwago king talik talik ne nanagi? Pilik kai legi puwiligu king siliba ngele neyauganarik mana.

16 Togo puwekkarik Yuras weik kazing liwik Yisu yombu ulagi puwiliyegi miza yanagi namekki weik welageya wiziya.
17 Pilik mizageyara wok Yudawiligu perek ngeragi Yis meiriktau onoyeng keremiza logo nagibek weik lewagela. Wokpokko yombu Yisu ngezebokko waligeleyi puwili piyegi kanda logo pelik meiya, Teni talege kangki keya i takkimakke ngeragi nugu Pasobaragi kumuliweki nagiyeng ngayek mizagi keli, meiya.
18 Tegi pugu pelik yeiya to mela, Paka Yirusalem yerendage kiliya kuni logo yombanu nogo iwakabokyegi kanda logo piyegi pelik meizo, Kiriwagabokko kaira, Teng ne ibengkira weik mereke lewa, legi ne kiling yombu nogo waligeleyiwili ngeragi yemane miza ni Pasobara mei pura i nugumakke niweki mizi meizo, yeiya.
19 Togo yombu pugu waligeleyiwili kambela logo Yisugu yaka kaiya pilik miza logo weik i pumakke ngeragi Pasobaragi kumuliweki nagiyeng ngayek miza wiya.
20 Pilik miza logo yokmek kiliya pura Yisu kiling yombu meleyau keya pongo ingenazikka neyau pi ngezebokko waligeleyiwili weik i pumakke kanda logo lalektaga niweki mogosa.

21 Togo puwili ngeragi nageya koyimowei
Yisugu puwiliyegi pelik yeiya, Wameik,
inuwayaga nakko ne panga yombanu
nelagiwiliyegi niza yanagi, yeiya.
22 Pilik kai legi yombu pugu waligeleyi puwili
ngago puragi kerewiya logo ya kuneng panu miza
logo weik nak nak piyegi nguk mei kuna, Yemiz-
ibek, nogo ma talik, mei kuna.
23 Tegi pugu puwiliyegi pelik yeiya to mela,
Yombu ne kiling mele pereksik kebangkelizik
peleng ngeragi kolokpek kilingwekke yenge
yungke pukmelibok ne yombanu nelagiwiliyegi
niza yanagibek.
24 Ei, wameik panu, ne yombanu paka ngalega
kayimabek ibengki Kapiya Anotogi Walektikku
kaiyalik, kapura yombu ne yombanu nelagi-
wiliyegi niza yanagibekyegi yalek unatuba keli,
purik Anotogo pi ngangang yemane panu managi.
Yombanubokki panumologo pi wazamiya ono ke-
sak piyegi yombiyangai panu, yeiya.
25 Logo Yuras yombu Yisu yombanu ulagi-
wiliyegi miza yanagibokko Yisuyegi pelik nguk
meiya, Kiriwagabek, wameik panu nogo ma talik?
Pilik kai legi Yisugu pelik meiya to mela, Ni
makngezego pilik kai, meiya.

26 Togo puwili ngeragiyeng nageya koyigeya
Yisugu pereksik weiya logo Anotoyegi wazono
meiya logo sikila logo yombu pugu waligeleyi
puwili yanageya wizimowei pelik yeiya, Ya, weiya
logo ni. Pobuzikku walimizi purik korik no-
gowekki walimizi yagenda mena ni, yeiya.
27 Togo pulaga kalike pugu kai waing kakpek

weiya logo Anotoyegi wazono meiya logo yombu pugu waligeleyiwili yanageya wizimowei pelik yeiya, Ya, weiya logo ini mabuwili ni,

28 purik kai waing kak pobokko walimizi purik iwi nogobekki walimizi yagenda. Pokko walimizi purik Anotogo yongkambanu kolokngagonowiligi kaileyeng tumula logo kemenak ibengkiraga yaliya wazayagi puragi langai ngago wik silok tiya pura ngelagi ono, kapura negi iwi kubula walagibokko kozang kelemiyagi.

29 Kerewiyi, nogo mawinda waimbek nagi ono wiziya kazing wikmekke yereng wazono negi Mangobokko pigi ngaimekki ngai purage ne inuwa kiling ngereke nagine, yeiya.

30 Togo pulaga puwili Anotoyegi Ingi Sam narik ingi meiya logo pulaga puwili imakka welagelarik lewak Olip meibekke kambela.

31 Keya puwili lewak Olip meibekke kunimowei Yisugu puwiliyegi pelik yeiya, Anotogi Kapiya Walektikke yungke pelik kai,

Anoto ngezebokko liyeng memengwiliyegi ngaibek ulagi logo liyeng memeng kabe namek mamok kazi luwa ula melagi, kai. *Sakaraya 13:7*

Togo mabek kusarikke ngago pura ngizi mizagi, purik neyegi lewagelagi puragi wiyeke inuwa mabuwiligu neyegi ngizi kumuli pura kawiye walagi logo inuwa kazi kunagi.

32 Kapura ne ngereke wik yangalek meiya logo pulaga purik ne were ngabelak Kalili meibekke kangki logo inuwa kalika lewagi, yeiya.

33 Kapura Pitago Yisuyegi pelik kozang meiya, Niyegi lewagelagi puragi wiyeke puwili mabuwili

kele ni wezani kunagi kapura nogo niyegi ngizi panu kumula pura kawiye walagi ono logo nerau ni wezani kunagi ono, meiya.

34 Pilik kai legi Yisugu Pitayegi pelik meiya, Kerewiye, nogo wameik panura kozak nei, mabek kusage winak talekmek kaiyagine ni were kang neyauganara yeik nogora liwik wiyagi logo ni neyegi lusuwei panu kaiyagi kani, meiya.

35 Kapura Pitago pelik meiya to mela, A'a'. Puwiligu ne nelagi puriktau ngoluk ne niyegi lusuwei kaiyagi ono, meiya. Keya Yisugu waligeleyi nawiligurau mabilik kisa.

36 Togo pulaga Yisu kiling pugu waligeleyiwili Lewak Olippekke yawe Kesemani meileige wiriya logo Yisugu puwiliyegi pelik yeiya, Pelege mogosa koyi ne pangazuwa nangezi Anotoyegi waberek mizigeya, yeiya.

37 Togo yombu pi ngezebokko waligeleyiwiliyaga neyauganak Pita keya Sebetigi marekyau Jems keya Yowan iza orowei kuna. Logo weik ya pugura kuneng keya wilek kang pugubek kuneng yemane panu keli.

38 Tegi pugu purayegi pelik yeiya, Wilek kang nogobek kuneng panu logo ne ibengki langai pilikmekki keli mena, inuwa mabelege koyimowei neyegi wirere ngai yuke koyi, yeiya.

39 Pilik yeiya logo pi panga keke nangezi kuna logo pulogo ngezebek panga ngabelakke ulu wala logo Anotoyegi pelik waberek miza, O Peba nogobek, tamizeige pangka purik nugu neyegi ngangang wiriyagi pura keya ibengki pura yeik sa wazamiye kapura keli nogoraga mizi nagani, pilik

segeya keli ni makngezegiragi kiriwei mizimo,
meiya.
40 Pilik waberek miza logo Yisu yangalek
meiya logo pi yombu pugu waligeleyi
neyauganakwiliyegi to kuna logo morok iwek
koyilege pakela. Tegi pugu Pitayegi pelik meiya,
Pita ni iwek kola yolura nangki? Ni tek nangezi
wirere wiziya logo neyegi ngai yuke wiziwekirik
pangka ono ma?
41 Wirere ngai koyimowei waberek mizizo. In-
uwayegi yang keleyiweki lewagi piyengko inuwa
kawiye walibene keleya nelegi waberek mizizo.
Wameik panu, wilek kang inuwagiyengko mizagi
keli kapura korik inuwagiyeng kozang panu ono,
kuzige, yeiya.

42 Togo pi ngereke panga keke kuna logo
Anotoyegi waberek miza logo pelik meiya, O
Peba nogobek, tamizeige nugu neyegi ngangang
wiriyagi pura keya ibengki pura yeik sa
wazamiyagi ono mabura nogo wagelagi, kapura
nugu keliragi kiriwei mizimo, meiya.
43 Pilik miza logo pi panga ngezebekko walige-
leyiwiliyegi to kuna kapura puwili iwek koyilege
purik puwili wireyeng kuneng panu kopong iwek
kola.

44 Togo pi kang neyauganara panga keke kuna
logo Anotoyegi yaka nguk meiya mabilik waberek
miza.
45 Pilik miza logo yowekke puwili iwek kola
koyilege legi pugu puwiliyegi pelik yeiya, Inuwa
ngoluk iwek kola keya ngoluk mabilik kumana
yolu. Kerewiyi, teng nogora pugu ne yombanu

paka ngalega kayimabek yombanu kailewiligi
meleyengke niza yanagira weik lewa.
46 Pakeli, yombanu ne nelagiwiliyegi niza
yanagibek pelege weik lewa. Luwezi, tonuwa
piyegi kambi, yeiya.

47 Yisu ngoluk ngago kaiyageya wizigeya Yuras,
yombu meleyau keya pongo ingenazikka neyau
Yisu ngezebokko waligeleyiwiliyagabok wiriya.
Pi kiling yombanu kolokngagono lang keya ki-
likkilikyeng orowei lewa logo puwili Yudawiligi
yemanewili keya yombu Anotoyegi wata kolak ke-
libene waliya maniwiligi ngaiwiligu wezayelaw-
ili.
48 Yombu Yisu miza yanagibokko yombanu lang
keya kilikkilikyeng warawiliyegi yaka pelik yeiya,
Yombanu nogo negi kewengke wezalikpek songok
kulibok, Yisu kani logo inugu pi kebangkelizo,
yeiya.
49 Togo Yuras lewagelawekke, pi Yisuyegi nguk
namizi wiriya logo pelik meiya, Kiriwagabek,
kusa, meiya logo pugu Yisu songok kula.
50 Tegi Yisugu piyegi pelik meiya, Negi
kewengkebek, yawe nugu miziweki mizi pura
ngezangai mize, meiya.
Togo pulaga puwili Yisu kozang kebangkela.
51 Mabuwekke nguk namizi Yisu kiling
puwiliyaga nakko lang yokolong puguwek
pugusa logo yombu Anotoyegi kolak miziwiligi
ngai yemanebekyegi yawe mizibek ula logo pigi
kerelik namek peto moleige wezamela.
52 Pilik miza logo Yisugu yombu pilik miz-
abokyegi pelik meiya, Lang nuguwek meli pu-

lumengke langwek mela to mele, logo ngai mizi
nagani purik yombanu lawekko ngai mizi puwili
wangki lawekko yela logo ibengkiwili.
53 Kapura nogo kumularik ni ngoluk iwaka ono
purik nogo negi Mangobekyegi nguk mei kesak
pugu nguk namizi pigi angela tausen kolokn-
gagonowili wezayela logo neyegi saweli kak.
54 Kapura tamizeige puwiligu neyegi saweli ke-
sak talik miza logo Anotogi ngago Kapiya Walek
pugurikke neyegi langai pura ngizi lewagelagi?
Tegi kazing pilikmekke pilik mizi pani, meiya.

55 Togo pulaga Yisugu yombanu pi miza orowei
wiriyawiliyegi pelik yeiya, Ini mabektik ne
yombanu ngowei wezalik pekyegi lang keya
kilikkilikyeng kiling ne niza wari yawerenda.
Wok mabiyeng ne Anotogi i walek yemanemakke
mogosa wizimowei yongkambanuwiliyegi
waligeleya kapura inugu ne kebangkeliweki miza
ono.
56 Kapura peyeng mabiyeng mizi yagenda
logo ngago yombanu Anotoyaga ngagora
weiya logo kozak kisawiligu Anotogi Kapiya
Walektikke yenge yungke lende mizara weik
ngizi panu lewageliweki kani, yeiya. Pulaga
Yisugu waligeleyiwili mabuwili pi wezamiya logo
kaziwei kambela.

57 Togo yombanu kolokngagono yaka Yisu ke-
bangkela puwiligu pi miza orowei yombu An-
otoyegi kolak miziwiligi ngai yemane panubek
yeikta Kayapasi meibekki imakki kuna. Pul-
ogo Yudawiligi yemanewili keya Mosegi loyengki
waligeleyiwili menalege koyilege.

58 Kapura Pita ngereke yorik Yisuyegi kalika
koweige kiriwei kuna. Pi yaka ngai yemane
panubokki imakke yerengke yabela logo pulogo
pi wagelawili kiling mogosa wiziya, talik mizi
miza legi pakeliweki.
59 Weik yombu Anotoyegi kolak miziwiligi
ngai puwili keya Yudawiligi yombu ngagozak
ngezewiligiyeng kerewiyiwili mabuwili watabi
Yisugu mizayengki yombanu nawiligu ngaigu
kozak kisibene ngago yeiya. Puwili ngago Yisugu
kaile miza naragi kerewiyagi keli logo Yisu ula
logo ibengwekiragi yolok ngeliweki.
60 Keya yombu kolokngagonowili Yisuyegi lan-
gai ngaiguyeng kozak kisa kele kapura puwiligu
nayeng kerewiya ono. Kalik panuge yombu neyau
luweza
61 logo Yisuyegi langai ngago ngaigu pera pelik
kisa, Te ulogo kerewiyawekkerik pugu pelik kai,
Nogo Anotogi i walek yemanemak topela logo
wok neyauganakke nogo ngereke ngiziwekirik
pangka, kaiyabek, kisa.
62 Togo yombu Anotoyegi kolak miziwiligi ngai
yemane panubek luweza logo pugu Yisuyegi pelik
nguk meiya, Ni nararau kozak kaiya yo meli onora
nangki? Kolokngagonowiligu niyegi ngagoyeng
yowa logo ni kerewiya. Puwiligu wameik kisi
ma yeik? Nugu weik kai logo teni kerewiyiweki,
meiya.
63 Kapura Yisu ngago nararau kaiya ono.
Ngereke yombu Anotoyegi kolak miziwiligi
ngai yemane panubokko piyegi pelik meiya, Teni
Anotogi wirege wiziga nogo niyegi Anoto wik
yolubekki yeiktage pelik nguk nei, Nugu teniyegi,

ni Kilisibek Mesiya Anotogo yawe pigi teni yaliya wazayagi pura miziweki sawiyabek ma talik? Ni Anotogi Marekpek ma yeik, purik kozak kai.

64 Pilik kai legi Yisugu pelik meiya to mela, Ni makngezego nebok kai yagenda. Kapura ini kerewiyi, mabek teng peraga kang purik ne yombanu paka ngalega kayimabek ngereke paka ngalegi yongorik Anoto watabi mabiyengki kozandagi mangobekki ngaigezuwage mogosa yolugi logo pi kiling ngaiweki. Keya kalike inugu ne ngereke paka ngalege kozainumbekka tabunda lewarikki pakelagi, yeiya.

65 Pulaga yombu Anotoyegi kolak miziwiligi ngai yemane panubek pura kerewiyawekke pi sisik panu miza logo Yisugu yaka kai puragi kiyebuk legi walimiziweki melewangka ngezebekkirik koliya. Logo pugu yombu ngagozak piyengki kerewiyawiliyegi pelik yeiya, Pugu pi Anoto kiling pangka pangka kai yagenda. Teni makngezego weik kili ngezebekki panurago kairikki kerewiya legi teni ngereke ngago nararau kerewiyagi ono. Legi teni mawinda yombu piyegi ngagozak kelemiyagiwiliyegirau ngago yeiyagi ono, a'a'. Pugu pi Anoto kiling pangka pangka kairikki inuwa weik kerewiya mena

66 inugu piyegi kumulagirik talik, yeiya. Pilik yeiya logo puwili mabuwiligu pelik kisa, Pi Anoto kiling pangka pangka kai legi pi weik ula logo ibengkibek, kisa.

67 Togo pulaga yombu ngagozak piyengki kerewiya puwiliyaga nawiligu wiregawere pugurage sibilak ngiza mana keya nawiligu wiregawere pugurage melegozok ula.

68 Keya nawiligu pi ulageya koyimowei pelik meiya, Ni Kilisi, nugu ni Anotoyaga ngagoyeng weiya logo kozak kaibek kai mena takko ni melegozok nela miza purik kozak kai logo tonugu ni wameik Anotoyaga ngagoyeng weiya logo kozak kaibek miziweki mena, meiya.

69 Pilik mizageya keya Pita imakke pongo yerengke yezizikke mogosa tawizeige pura kolomandik Anotoyegi kolak miziwiligi ngai yemane panubekyegi yawe mizi namele Pitayegi kanda pugu pelik meiya, Wameik panu, nirau Yisu ngabelak Kalili meibekkabek kiling yongomo mizageya wiziyabek kani, meiya.
70 Kapura yombanuwiligi wirege Pitago ngaigu, A'a', nugu kozak kai piyeng nogo iwaka ono, meiya.

71 Pitago pilik meiya logo pi yezizik wiya logo yereng puragi kandikke mereke kuna logo pulogo wiziya. Kolomandik mabilik yawe mizi namologo piyegi pakela logo yombanu pulogo mereke luwe koyilegewiliyegi pelik kozak yeiya, Yombubok Yisu yereng Nasareteragabek kiling wiziyabek kani, yeiya.
72 Kapura Pitago ngereke ngaiguraga pelik kaiya, Anotogi Yeiktage nogo wameik kai, Ne yombu yakabekyegi lusuwei, meiya.

73 Keya songono nangezi wiziya logo yombanu pulogo mereke luwe koyilegewiliyaga nawiligu Pitayegi pelik meiya, Wameik panu, nirau Yisugi yombanuwiliyaga nak, purik ngago nugurago ni welawekke wazaniya kani, meiya.

74 Tegi Pitago pelik yeiya, Anotogi wirege
ne wameik panu kai. Ne yombu yakabekyegi
lusuwei. Tamizeige ne ngaigu kai purik mabura
Anotogo neyegi ngangang naniweki, yeiya logo
Pitago pilik yei ngizige winak talekmek kai.
75 Mabuwekke Pita weik ulogo Yisugu piyegi
pelik meiya, Winak talekmek ngago kaiyagine ni
were kang neyauganara neyegi lusuwei kaiyagi
kani, meiyaragi kumula logo pi kuneng yemane
miza logo yenge yerengke welagela kanda ingi
yemane panu keiya.

27

1 Wangkoti pura Yudawiligi yemanewili kiling
yombu Anotoyegi wata kolak kelibene miziwiligi
ngaiwili mabuwili miza logo puwili Yisu ulag-
imekki kozak kela.
2 Pulaga puwili Yisu wigira logo pi miza
oroweirik Rom Kapman Yudaya ngabelakpekki
ngai yemanebek Pontiya Pailet meibekyegi miza
mana.

3 Togo Yuras Yisu ulagiwiliyegi miza yanabokko
ngagozaktago Yisuyegi lewege kelemirikki
pakelawekke pugu kumularik tamizeige
nogo puwiliyegi Yisu miza yana ono kesak
purik pangka mena pilik kumula logo pi
kangka pugubek kowita logo king siliba ngele
neyauganarik piyeng Yudawiligi yemanewili
keya yombu Anotoyegi kolak miziwiligi
ngaiwiliyegi orowei mo kuna.
4 Puwiliyegi kanda Yurasgu puwiliyegi pelik
yeiya, Nogo yombu kaile nayendau onobek in-
uwayegi miza yana logo pi ula logo ibengweki

mizirikki wiyeke ne weik kaile panu miza, legi king inuguyeng peyeng mena ya, yeiya. Kapura puwiligu pelik meiya to mela, Ni tonuwago talik mizagi keli? Watabi tonuwagiyeng ono, watabi nuguyeng, meiya.

5 Tegi pulogo Anotogi i walek yemanemakke yeke ige Yuras king siliba piyeng wezamela logo yombanu ngai yemanewili wezaya logo pi kanda kalok wi tiya logo ibeng.
6 Yombu Anotogi i walek yemanemakke yongkambanuwiligi yeiktaga Anotoyegi wata kolak kelibene waliya maniwiligi ngaiwili king siliba piyeng weiya logo pelik kisa, King peyeng yombanu ula logo ibengkirikki ngane manayeng legi tamizeige tonuwago king Anotoyegi opa manayeng kiling wiya purik pangka ono logo king peyengki tonuwago talik mizagi, kisa.

7 Togo puwili ngago king piyengki mizagi nara kozak kela logo waleleige puwili king piyengki ngane yombanu kaimiyeng keremizibekki ngabelak narik weiya logo kumularik ngabelak purik yombanu koweiga kayimawili pelege kanda logo ibeng puwekke pulogo waliyagirik, kisa.
8 Purikki wiyeke ngabelak purikki yeikta, Ngabelak kingyengki ngane yombu ula logo ibengweki piyengko weiyarik, mei. Logo mabek perage yongkambanuwiligu ngabelak purik yeik pura ngoluk mei yagenda.

9 Togo kazing mabilikmekke ngago yombu Anotoyaga ngagora weiya logo kozak kaibek Seremaya meiyabokko koka walaka kaiya pura weik ngizi lewagela. Pugu pelik kaiya,

Yongkambanu Isileiliwiligu kisara pigi ngane weiyagiyeng king siliba ngele neyauganarik piyeng kisa.
10 Togo king peyengki ngane puwiligu yombanu kaimiyeng keremizibekki ngabelaktik weiya. Togo Yemizibokko neyegi kozak neiya pilik, puwili mabilik miza, kaiya. *Seremaya 32:6-9* Koka walaka Seremayago pilik kaiya kapura puwiligu ngabelak purik weiya puwekke ngago pura weik ngizi lewagela.

11 Pulaga Yudawiligi ngai yemane puwiligu Yisu miza oroweirik Yisu Rom Kapman Yudaya ngabelakpekki ngai yemane Pailet meibekki wirege luweza logo ngai yemanebokko Yisuyegi pelik nguk meiya, Ni Yudawiligi King Ngaibek ma yeik, meiya. Tegi Yisugu pelik meiya to mela, Ni makngezego kai mabura, meiya.
12 Keya Yudawiligi yemanewili kiling yombu Anotoyegi kolak miziwiligi ngaiwiligu ngagoyeng piyegi yowa kele kapura pugurau kanga nayendau yeiya to mela ono.
13 Pulaga Pailetgu Yisuyegi mazenda pelik nguk meiya, Puwiligu niyegi ngago kolokngagonoyeng yowirikki nugu kerewiyi mena ni ngago nara kaiya yo meli onora nangki, meiya.
14 Kapura Yisu mawinda ngago kaiyagirikki kiyebuk wiziga pugu ngai yemane Pailetyegi ngago lang songono narik pandau kanga meiya ono, legi ngaibek leleng yemane panu kira.

15 Togo kirisimasi mabiyeng wok Pasoba meibek puwili pakeli puwekke ngai

yemane Pailetgu yombanu wigirawiliyaga yongkambanuwiligu keli nak wila wazami mizi.
16 Kirisimasi purage yombanu korowali miza nak wigira wazamiya logo mamokko iwakabek keya yeik pugura Yisu Parabas.
17 Yongkambanu kolokngagonowili menalege wawere ulawekke Pailet Yisu wila wazamiyagi-weki kazing namek weli kopong pugu puwiliyegi pelik nguk yeiya, Inugu kelirik talik? Tak nogo wigirimakka wila wazamiyagirikki ini keli? Ne yombu Yisu Parabas meibok ma Yisu yombu Kil-isibek meibok wila wazamiyagi, yeiya.
18 Logo Pailetgu pelik kumula, Yombu Yu-dawiligi ngai yemane puwili yongkambanuwili mabuwili Yisuyegi kiriwei mizi purikki yagolok kopong puwiligu neyegi Yisu miza orowei wiriya wizinda miza.
19 Keya nariktau Pailet ngagozak piyengki kerewiyara mogosa tawizeige pigi yongokpumol-ogo ngago nara wezamela logo pelik meiya, Yombu kaile nayendau miza onobekyegi watabi nayeng kelemi nagani, purik yaka kusage ne iwek kolawekke ne piyegi langai wangak miza logo ne weik kulili panu miza kani, meiya.
20 Togo yongkambanuwiliyegirik, Yudawiligi yemanewili kiling yombu Anotoyegi kolak miziwiligi ngaiwiligu yongkambanuwiligi wilek kangyeng kowita wazaya logo puwiligu yongkambanuwiliyegi pelik yeiya, Pailetyegi pelik nguk mei, Teniyegi Parabas miza yane, kapura Yisu ula logo ibeng wazame, meizo, yeiya.
21 Logo ngai yemanebek Pailetgu mawinda yongkambanuwiliyegi pelik nguk yeiya,

Peyauyaga tak nogo wila wazamiyagirikki ini keli, yeiyawekke puwiligu kemenak pelik kanga kisa, Parabas, kisa.

22 Pulaga Pailetgu yongkambanuwiliyegi mazenda pelik nguk yeiya, Tamizeige keli inugura pilik purik mabura Yisu Kilisibek meibokyegi nogo talik mizagi, yeiya. Tegi puwili mabuwiligu kemenak pelik kek kisa, Pi yengeleileige nili uliweki kelemi, kisa.
23 Tegi Pailetgu puwiliyegi pelik yeiya, Pi nangki uliweki, pugu korowali talikyeng miza, yeiya. Kapura yongkambanuwiligu ngoluk mazengkeya ngalizi panu pelik kek kisa, Pi yengeleileige nili uliweki kelemi, kisa.

24 Pulaga Pailetgu weik iwaka, ngago pugura pangka ono, kapura ngai yemanera lewagelaweki mizi. Tegi pi yongkambanu wawere ulawiligi wirege pelengwekke kai wik narik kola logo mele puguyau kaigesa melageya wizimowei pelik yeiya, Yombanu pobok ulagirik watabi nogoyengko ono, inuguyengko keke ulagi legi yombu kaile nayendau miza onobek ula logo ibengkirikki wiyeke ngangang kanga weiyagiyeng neyegi lewagi ono, segeya iniyegi lewagi kani, yeiya.
25 Tegi yongkambanuwili mabuwiligu pelik meiya to mela, Ei, wameik. Puragi kangara teni keya tenigi yango keya marekngangwiliyegi lewa purik pangka, meiya.

26 Togo pulaga Pailetgu Parabas wila wazamiya logo puwiliyegi yana. Keya Yisu ulagi purik pangka kelemiya logo pugu ami nawiliyegi Yisu

were pikang yemane ngai kozang piyengko wizale ula logo puwiligu pi yengeleileige nili ulibene kozak yeiya.

27 Pulaga Rom Kapman Yudaya ngabelakpekki ngai yemanebek Pailetgi ami nawiligu Yisu miza orowei ngai yemanebekki imakke kiliya kuna logo puwiligu ami mabuwiliyegi ngago yeiya.
28 Puwili kanda pulogo puwili mabuwiligu Yisu yawereng kelemiya logo kagorik puguyeng pugusa mela logo puwiligu Yisu melewangka King Ngaiwiligu wakiyi langai wago yokolong narik wakiya wazamiya.
29 Keya puwiligu mabung ingak ngai merek kilulung wezabek keremiza logo Yisugi kebiraga ngalege wiya, keya puwiligu wireng nak mele ngai puguzikke kebangkela wazamiya. Puwiligu peyeng miza logo ngaigu Yisu King Ngaibek miziweki.

Togo pulaga ami puwiligu pigi ingewerege ingiyeng laliya logo puwiligu piyegi yang meiya logo pelik meiya, Aiya, ni wik yokolong yoluweki, ni Yudawiligi King Ngaibek.
30 Pilik kisa logo puwiligu piyegi sibilak ngiza mani, keya wirembek weiya logo mabokko mabung ingak Yisugi kebiraga ngalege wiya pura ulageya koya.

31 Puwiligu Yisuyegi yang meiya logo pulaga melewangka wagorik pugusa mowiya logo ngezebekkiyeng ngereke wakiya wazamiya. Logo weik puwiligu Yisu yengeleileige nili uliweki miza orowei kuna.

32 Puwili tagoneige pura kazingmekke
yombu Saimon yereng Sairini meiragabek logo
Yirusalem yerengke yolubek lewa logo paka
Yirusalem yerengke kuniweki wizilege. Kapura
amiwiligu pi kebangkela logo Yisugi yengeleilei
wagela wazamiya.
33 Togo amiwiligu Yisu miza orowei kuna, weik
kanda ngabelak wale yeikta Kologata meirikke
logo yeiktago kai purik kebi kozarik kai yagenda.
34 Keya pulogo kandawekke puwili kai waing
keya marasing ngelaming miza logo pi ngangang
yemane panu kela nelegi nibene mana kapura pi
kolokulawekke pi na ono.
35 Togo Rom Amiwiligu kologata pulogo Yisu
yengeleileige ngalege nili ula logo yengeleilei
luwe lewamiya. Pilik miza logo amiwili takko
Yisugi kagorikyeng weiyagi miza legi puwili yen-
gelei lek uli.
36 Pilik miza logo amiwili pulogo mogosa logo
piyegi ngai yuke koya.
37 Togo puwiligu ngago lang pugu watabi
kokowa miza piyengkiyeng paka pigi kebi wilekta
yolulege ngalege pelang korokwekke pilik lende
miza logo ula wazamiya,
Pobok Yisu, Yudawiligi King Ngaibek, miza.
38 Pulaga Rom Amiwiligu yombanu kazing kaile
watabiyeng ngoweimekke miza logo wigira waza-
yayaurau yengeleiyauge nili ula logo nak Yisugi
mele ngaigezuwagezikke wazami keya nak pigi
mele koranengkezikke wazami miza.
39 Yongkambanu mereke kang yongomo
miziwiligu Yisuyegi yang meiya logo piyegi
kebi puwiligiyeng ngulang kelemi mizageya

koyimowei pelik meiya, Ni Anotogi i walek
yemanemak topela logo wok neyauganak
piyengke ngereke i pumak ngizagi kaiyabek purik
mabura purikku kozandago ni makngezego ni
makngeze yaliya wazame.
40 Tamizeige ni Anotogi Marekpek purik
mabura yengeleileiga yo kule, meiya.
41 Kazing mabilikmekke Yudawiligi yemanewili
kiling yombu Anotoyegi kolak miziwiligi ngaiwili
keya Mosegi loyengki waligeleyiwili puwilirau
ngezewili nakko nakyegi pelik mei yongomo mizi,
42 Pi nawili ibendaga pangka yaliya wazaya ka-
pura pi ngezebek pangka yaliya wazamiyagi ono.
Pugu pelik kai, Ne yongkambanu Isileiliwiligi
King Ngaibek, kai legi tamizeige pi yengeleileiga
yo kula purik mabura teni pura wameik purikki
ngizi panu kumulagi.
43 Pugu Anotoyegi wilekpek ngalege wiya keya
pi Anotogi Marekpek kaibek, mena tonugu pake-
liweki, Anotogo piyegi mabek saweli penangai
makne, mei.
44 Keya yombu yaka Yisu kiling yengeleiyauge
nili ula piyaugurau Yisuyegi mabilik ngago kaile
meiya.

45 Yokmek weik paka ngilumbekke libuge 12
kilok si ngizige yokmek kusa logo ngabelakpek
mabok weik kusa logo wiziya yokmek panga
luwege neyauganakwekke yokmek ngereke ngai-
wila.
46 Togo yokmek panga luwege neyau-
ganakwekke Yisu ngezebekki ngago yeiktage
ngalizi pelik kek kaiya, Eli, Eli, lama sabatani.

Ngago lang purik pelik kai yagenda, Anoto nogobek, Anoto nogobek, ni ne wezanira nangki, kai yagenda.
47 Yombanu mereke koya nawiligu pugu pilik kairagi kerewiya logo Ilayayegi kai nobiyeng pelik kisa, Pok Ilayayegi ngago mei kani, kisa.
48 Togo puwili wiyalowei miza logo puwiliyaga nak nginda kambela logo kapuk wezarik narik ngo nakke mela logo purik kai waing walekpekke yungke mela logo Yisu nibene mana.
49 Kapura nawiligu yakabokyegi pelik meiya, Yek yuke, Ilaya kanda Yisu ibendaga yaliya wazamiyagi ma yeik miza purikki teni yuke, meiya.
50 Togo Yisu mawinda ngalizi kek kaiya logo kung pugubek weik pi wezami kang logo weik pi ibeng.
51 Togo pulaga nguk namizi kagorik Anotogi i walek yemanemakke ngalege wiramiyarik paka ngalega pongo ngabelakke libuga koliyara narik narik miza. Keya ngabelakpek kuburuk ulageya keya king yemaneyeng kotora wala mela.
52 Keya Yirusalem pulogo Anotogo yombanu long kolokngagonoyeng tiya logo pugu yombanu piyegi ngizi panu kumula logo ulogo ibeng puwiliyaga kolokngagonowili wik yangalekta wazaya.
53 Puwili long puwiligiyeng wizamiya logo Yisu ibendaga wik yangalek meiya logo pulaga puwili yereng Yudawiligi walekta Yirusalem meirage kiliya logo pulogo yongkambanu kolokngagonowiligu puwiliyegi pakela.
54 Togo Rom Amiwili Yisuyegi ngai yuke puwili kiling puwiligi ngaibek Yisuyegi mereke pul-

ogo luwe wiziyabek, puwiligu kuburukpek keya watabi yaka lewagela mela piyengki pakelawekke puwili kulili yemane miza logo pelik kisa, Wameik panu pok Anotogi Marek panubek, kisa.

55 Pulogo yongok kolokngagono koka Yisu kiling pongo Kalili koyawili logo Yisuyegi paka Yirusalem kiriwei saweli keya kelemi kayimawili tek nangezi koweiga pakela koya.
56 Puwiliyaga namele Maliya Matalena keya namele Maliya, Yosisi keya pigi sakpek Jemsgi panumele, keya namele Sebetigi marekyaugi panumele.

57 Yokmek kiliyagi merekewekke yombanu watabiyengko keremungke nak yereng Arimatiya meiragabek Pailetyegi kuna. Yeik pugura Yosep keya pirau yombanu Yisuyegi kiriwei puwiliyaga nak.
58 Pi Pailetyegi kanda luweza wizimowei Yisugi yasurik wawiyiweki meiya. Tegi Pailetgu ami puguwiligu pi Yisugi yasurik wawiyi pani kelemiweki kozak yeiya.

59 Togo Yosep yengeleileige kanda Yisugi yasurik yengeleileiga orowei yerageya logo kagorik wilangka wazono pugu weiyarikku sape miza.
60 Logo Yosep kilingwiligu yasurik wagela logo mosindage kanda puwiligu mosindage king ururu yombanu waliyiweki keremizamek logo Yosep ngezebokko ngezebekki keremizamekke wiya. Togo Yosep kilingwiligu king yemane panu nara ulumowei kanda Yisugi londagi kandikke waliya wazamiya logo kambela.

61 Maliya Matalena keya Maliya namelerau,
panga Yisugi londaga mogosara yuke koyima.
62 Wok melenazikpekke piyeng pilik miza.
Wokpok yongkambanuwili watabi Yudawiligi
wok yawe mizi onobek Sabatpek meibekkiyeng
ngayek mizibek. Keya yokmek kiliya logo weik
kusa logo Yudawiligi wok wikpek Sarerebek
Sabatpek meibek weik lewagela. Togo wokpokko
yombu Anotoyegi kolak miziwiligi ngaiwili keya
yombanu Palisi mei nawili Pailet kiling wawere
ula.

63 Pilik miza logo puwiligu Pailetyegi pelik
meiya, Yemanebek, Yisu, yombu ngaigu kaibok
ulogo ngoluk wikwekke pugu pelik kaiya, Ne
ibengki kapura wok neyau wiziya logo wok ka-
likebekke ngereke wik yangalektagi, kaiya purik
tonuwago kumula.
64 Pi ngoluk wik wiziyawekke pugu ngaigu
kaiya, Ne Anotogi Marekpek, kaiya purik kaile.
Kapura mabek tamizeige yombu pugu waligeleya
puwiligu kanda pigi yasurik ngoweiya logo nalege
liwik wiya logo puwiligu yongkambanuwiliyegi,
Pi ibendaga wik yangalekta, yei purik mabura
purik kaile panugi. Tegi nugu ngagora wezamela
logo nugu amiwiliyaga nawili Yisugi londage wok
neyau keya nak piyengke ngai waberek yuke koy-
ibene kang wezayele. Purik tamizeige puwiligu
Yisugi yasurik ngoweiya logo pelik kisi, Pi wik
yangalekta, kisi purik mabura ngago ngaigu ka-
like kaiya purago ngago ngaigu were kaiya pura
ulagi, meiya.
65 Pailetgu pura kerewiya logo pelik yeiya to

mela, Ei, nogo ngagora wezamela wizinda logo
ami ngaigi nawili iza logo kunizo keya kanda
Yisugi londage waberek panu ngai yuke koyizo,
yeiya.
66 Tegi puwili kiling ami nawili kambela logo
londagi kanda londagi kandik waliya panuweki
puwiligu king yemane panu nara londagi
kandikke waliya wazamiya logo yengelei yulung
ngai kalagalo kelemiyagibokko ngai kalagalo
kelemiya logo amiwili pulogo ngai koyibene
wazaya.

28

1 Wok Sabatpek miza logo waleleige wok Sond-
abekke wangane panu Maliya Matalena keya
Maliya namele piyau Petani yerenda wiya logo
Yisugi londagi pakeli kambela.

2 Togo nguk namizi kuburuk yemane nak
uli keya Yemizibekki angelawiliyaga nak paka
ngalega kanda pugu king yemane ulogo kandikke
waliyabek towilizamiya logo king maburage
ngalege mogosa wizilege.
3 Wiregawere pugura lengka wililiktik kelik
keya kagorik pugu wakiyayeng wilangka panu
piyeng kelik logo kozainung wilangkayeng kelik.
4 Keya ami pulogo Yisugi londage ngai koyi-
mawili angelabekyegi pakelawekke puwili kulili
yemane miza logo leli ula mela logo kawiye wala
logo ibengwili kelik koya.

5 Yongok piyau Yisugi londage kanda piyaugu
angelabekyegi pakelawekke piyaurau kazi miza
kapura angelabokko yongok piyauyegi pelik

yeiya, Yali kulili mizi wak. Yali Yisu puwiligu
yengeleileige nili ulabokyegi weli purik ne iwaka.
6 Kapura pi pelege yolu ono, pi yaka yangalekta,
pi ngezebokko kaiya pilik. Pakeli koli, pelege
puwiligu pi ulogo wiya wazamiya kapura pi weik
yangalekta.
7 Mena, yali ngezangai kambeli, logo pugu
waligeleyawiliyegi ngago peragi pelik kozak yei
mizizo, Pi ibendaga yangalekta logo pi were nga-
belak Kalili meibekke kangki pulogo inugu piyegi
pakelagilege, yeizo. Nogo yaliyegi peragi kozak
yeiya logo yaligu puwiliyegi kozak yeizo, yeiya.
8 Togo piyau Yisugi londaga welagela kanda
kulili mizi kapura wilikwilikmek kiling piyau
yombu pugu waligeleyawiliyegi kozak yeiweki
nginda kambela
9 logo nguk namizi Yisugu piyau yoromaure ke-
leya wizigeya pelik yeiya, Wangane, yeiya. Piyau
Yisugi ingewerege inge piyaugiyeng laliya logo
piyegi ya kumula.
10 Togo Yisugu piyauyegi pelik yeiya, Kulili mizi
wak. Yali kambelizo, logo negi si keya sakkawili
nobiyeng miza puwiliyegi ngabelak Kalilibekke
kangweki yeizo logo pulogo puwiligu neyegi pake-
libene, kozak yeizo, yeiya.

11 Togo yongokyau yagoneigeya amiwili Yisugi
londage ngai koyimawiliyaga nawili panga
yerendage kandorik yombu Anotoyegi kolak
miziwiligi ngaiwiliyegi watabi yaka lewagela
mela piyengki kozak yeiya.
12 Togo puwiligu Yudawiligi yemanewili keya
ngagozak piyengki kerewiyiwiliyaga nawilirau

wawere uliweki ngago yeiya logo puwili ngago
nara kozak kela.

Togo puwiligu ami puwiliyegi king yemane
yana
13 logo pelik yeiya, Inugu yongkambanuwiliyegi
pelik kozak yeizo, Teni iwek koyigeya yombu
pugu waligeleyawiligu kusarikke kayima logo
yasu pugurik ngoweiya logo kambela kisizo.
14 Keya tamizeige Rom Kapman Yudaya
ngabelakpekki ngai yemanebek Pailetgu peragi
kerewiya logo pugu ngago nara kai purik mabura
tonuwago piyegi ngago nara meiya to melagi logo
inuwa ngagozak mizagi ono, yeiya.

15 Tegi ami puwili king piyeng weiya logo ngago
Yudawiligi ngai yemane puwiligu kisa puragi
kiriwei miza. Togo ngago ngaigura Yudaw-
ili mabuwiliyegi ululu miza mela keya mabilik
mabek pewekkerau ngoluk mizageya koyinda.

16 Yombu meleyau keya pongo ingenazikka nak
Yisu ngezebokko waligeleya puwili Yirusalem
yerenda wiya logo pongo ngabelak Kalili
meibekke kambela. Kanda pulogo puwili paka
lewak Yisu ngezebokko ulogo kangweki kozak
yeiyabekke kambela.
17 Kanda pakalege puwiligu Yisu pakelawekke
puwili kebiyeng morogulunda koyimowei piyegi
ya kumula koya. Kapura puwiliyaga nawiligu pi
wameik Yisu panu purik kangka neyau koya.

18 Tegi Yisu puwiliyegi mereke kanda
pelik yeiya, Anotogo ne kozang paka
ngalegiyeng mabiyeng keya ngabelakpekkiyeng

mabiyengkirau ngaiweki pangkara nana legi
nogo inuwa yaweyeng miziweki yani.
19 Togo yongkambanu ngabelak mabiyengki-
wili mabuwiliyegi kambelizo logo watabi nogo
inuwayegi waligeleya piyeng mabiyeng inuwago
puwiliyegi waligeleyizo, logo piyengki kerewiya
logo puwili nogo waligeleyiwili sagi. Keya
inuwago puwili Pebagi yeikta, keya ne, pigi
Marekpekki yeikta, keya pigi Kung Walekpekki
yeiktage kaimelizo.
20 Keya inugu puwiliyegi ngago nogo inuwago
miziweki kozak yeiya maburagi kiriwei mizizo
kai purikki kozak yeizo. Keya kumula, inuwa koyi
kang keya ne inuwa kiling wizageya kuna nga-
belak pobok weik yeik puwekkegine kani, yeiya.
Togo ngago pera yombu Matiyu meibokko lende
mizara logo weik pulogo yeik.

ccv

Anotogi Ngago Wik Yisu Kilisiyegi Langaira
The New Testament in the Biangai language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Biangi long Niugini

copyright © 1985 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Biangai

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-11-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 31 Aug 2023
c476c7e1-4f33-5554-be00-9447a1944f07